

Genesis No Pakatonngan so Paytābwan no Nya Libro

No chakey na batahen Genesis, ki “siniknanan.” Do dyaya libro, ibahey naw maynamot do nakaparswa no kahanyihanyitan kan tanaya, iyaw siniknanan tawo kan no siniknanan da a maygatos, no kalidyalidyatan dan tawotawo do tanaya, kan no katratar ni Āpo Dyos so tawotawo sigon do kalinteg kan karahet da.

Iyaw Genesis, ki maparin a maycharwa do dadwa kapartis. Do kapitolo 1-11, ki naibahey a maynamot do nakaparswa no lōbong kan iyaw damdāmo paw a pakaistoryaan no tawo. Ari dyaw maynamot da Adan kan Eba, Kain kan Abel, Noyi kan layos, kan iyaw atoy do Babilonya.

Do kapitolo 12-50, ki myan dyaw pakaistoryaan dan damdāmo paw a kapoonan dan Israelita. No manōma, ki si Abraham a iya, ki mayit so kapanganohed kan matodyo di Āpo Dyos. Somarono, ari a naibahey iyaw pakaistoryaan maynamot do pōtot naw a si Isaak, kan iyaw apoko naw a si Jakob a napangaranan so Israel. No chakey na batahen Israel, ki nachigabbo do Dyos. Naibahey paw asa poho saw kan dadwa pōtot ni Jakob a siraw nangrogayan asa poho saw kan dadwa trībo no Israelita. Ari dyaw pakaistoryaan ni Jose a pōtot ni Jakob, kan

siraw napariparin dyirad pamilyayan ni Jakob a naynamotan nakangay daw a minyan do Egipto.

Aran naitolas dya libro iyaw maynamot do pakasaritāan no tawotawo, no kasisitaan a ibahey na, ki iyaw maynamot do pinarin ni Āpo Dyos. Do siknanaanayan nya libro, ki ipaneknek na a si Āpo Dyos namarswa so lōbongaya. Do pandanaya, ki myan kari a nāw ni Āpo Dyos a mangipaboya so kapachipangdidiw na dyirad tawotawo na. Si Āpo Dyos a masanyib a naibahey a kasisitaan do intīrwaya a libro, ki iyaw mangokom kan mangdōsa siras mamarin so marahet. Iya paw no mapalongo kan mangsi-dong dyirad tawotawo na.

No Naychakarwan no Nya Libro

No nakaparswan lōbong kan tawotawo (1:1-2:25)

No nakasiknan gatos kan kalidyatan (3:1-24)

Si Adan a nandad Noyi (4:1-5:32)

Si Noyi kan iyaw layos (6:1-10:32)

Iyaw atoy do Babilonya (11:1-9)

Si Sem a nandad Abram (11:10-32)

Sa Abraham, Isaak, kan Jakob (12:1-35:29)

Siraw kapotōtan Esaw (36:1-43)

Si Jose kan siraw kakakteh naw (37:1-45:28)

Siraw Israelita saw do Egipto (46:1-50:26)

Genesis

No Nakaparswa no Lōbong

¹ Do kasiknan na, pinarswa ni Āpo Dyos tābo no kahanyihanyitan kan tanaya.* ² Ki do dāwri, no tanaya, ki abaw pōtar na, as kan abo paw mimyan na. Oltimo so kasari do dāwri, as kan natonep pa tābo do magpapalot a kelsang no ranom. As no Ispirito no Dyos,† ki nāw na sinalokōban hapotaw no ranom. ³ Ki do dāwri, inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Myan pakono sēdang.” Ki nyeng a myan sēdang a akmas inchirin naw. ⁴ Do nakaboyaw no Dyos so sēdang, naboya na maganay. Sinpangan na, pinaysyay naw sēdangaw kan saryaw. ⁵ Iyaw sēdangaya, ki pinangaranan nas “Maraw,” as iyaw saryaya, ki pinangaranan nas “Mahep.” Homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw manōma araw.

⁶ Katayokan nawri, inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Myan pakono hanyit‡ a mapaytawas ranom tan myan dadwa yanan ranom.” ⁷ Pinarin ni Āpo Dyos hanyit a mapaytawa so ranom tan myan do tohos kan myan ranom do ibaba. Ki oyod a nāparin iyaw inchirin naw. ⁸ No mapaytawa so ranom, ki pinangaranan nas “kademdeman.” Sinpangan na, homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw chadadwa narana karaw.

* **1:1** 1:1 Sal. 102:25; Jn. 1:1-3, 10; Kol. 1:15-16; Heb. 1:2; Pal. 4:11 † **1:2** 1:2 “No Ispirito no Dyos” mana “no panakabalin no Dyos” mana “no salawsaw a yapo do Dyos”. Do chirin Hebreo, salawsaw kan ispirito, ki asa chirin. ‡ **1:6** 1:6 No inanohdan dan Jodyo, ki iyaw hanyit, ki akma naw nalotog a rakoh a sabak. Nyaya sabak, ki balaten naw ranom do hanyit a mangay a omlayos so tana.

⁹ Inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Mayrarapa sa pakono ranomaya a myan do ohbo no kademde-manaya do asa yanan tan myan mabkoh a yanan.” Ki oyod a naparin. ¹⁰ Pinangaranan ni Āpo Dyos so “tana” iyaw mabkohaw a yanan, as iyaw nayrarapaya a ranom, ki pinangaranan nas “tāw.” As do nakaboyaw sya no Dyos, naboya na maganay. ¹¹ Sinpangan na, inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Patobohen pakono no tanaw tabo a kīta no tomobo a myan so botoh kan kayokayo a omsi a myan so botoh da.” Ki oyod a naparin. ¹² Dawa, pinahtot no tanaw tabo a kīta no tomobo a myan so botoh kan kayokayo a omsi a myan so botoh na. Do nakaboyaw sya no Dyos, naboya na maganay.

¹³ Homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw chatatdo narana karaw.

¹⁴ Sinpangan na, inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Maparin pakono saw soho do hanyit tan myan mapaysyay so mārāw kan mahep tan myan pakailasīnan so siknanan araw, bohan,* kan awan. ¹⁵ Magranyag sa do hanyit tan masēdangan lōbongaya.” Ki oyod a naparin. ¹⁶ Dawa, pinarin ni Āpo Dyos dadwa rarakoh a soho. Iyaw mayīyitaw, ki araw a magranyag an mārāw, kan iyaw makapcapsotaw, ki bohan a magranyag an mahep. Pinarin na paw bitohen saw. ¹⁷ On, pinangay sa ni Āpo Dyos do hanyit a mangsēdang so lōbongaya ¹⁸ tan magranyag sa do mārāw kan mahep a mapaysyay so sēdang

§ 1:9 1:9 2 Ped. 3:5 * 1:14 1:14 “Bohan” mana “mangīna a araw a kaidayāyaw so Dyos.”

kan sari. As do nakaboyaw sya ni Āpo Dyos, naboya na maganay.

¹⁹ Homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw chapat narana karaw.

²⁰ Minirwa inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Myan pakono do ranom āro a matatarek a kīta no mabyay, as kan myan pakono do tohos tabo a kīta no manomanok.” ²¹ Dawa, pinarswa ni Āpo Dyos siraw rarakohaw a nabyay do tāw kan tabo a parswa a mayhodyihodyi do ranom sigon do kīta da. Pinarswa na pa saw tabo a kīta no manomanok sigon do kīta da. As naboya no Dyos a maganay. ²² Binindisyonan na sa tabo, as nakaibahey na sya dyirad myanaw do ranom a maypāro sa tan apnohen daw tāw. Komwan inbahey na dyirad manomanok saw a maypāro sa do tanaya.

²³ Homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw chadadima narana karaw.

²⁴ Inchirin ni Āpo Dyos a kāna, “Myan pakono do tanaw tabo a kīta no mabyay a maywam kan bolaw kan siraw komayakayab do tana sigon do kīta da. Kāda asa, ki sigon do kīta da.” Ki naparin nyaya. ²⁵ On, pinarswa no Dyos bolaw saw a animal sigon do kīta da, kan siraw maywam saw a binyay sigon do kīta da. Pinarswa na paw komayakayab saw do tana sigon do kīta da. As do nakaboyaw sya no Dyos, ki naboya na maganay.

²⁶ Katayoka na, binata ni Āpo Dyos a kāna, “Sichangori, parinen taw tawo, ki parinen ta akma dyaten. Torohan ta sa so toray da do

tabo a among do tāw, manomanok do tohos, kan tabo animal a maywam kan bolaw do hapot no tanaya, as kan siraw tabo komayakayab do tana.” ²⁷ Do dāwri, pinarswa ni Āpo Dyos tawo a akma dya.† Pinarswa na sa mahakay kan mabakes.‡ ²⁸ Ki binindisyonan na sa, as binata na dyira a kāna, “Maypāro kamo tan omyan sanchiw kapotōtan nyo saw do tabo a yanan do tanaya. Mangitoray kamo siras among do tāw, manomanok do tohos, kan kāda mabyay a naparswa a makayam kan komayakayab do tanaya. ²⁹ Itoroh ko dyinyo kāda kīta no tomobo a manoroh so botoh do hapot no intīrowaya tana, kan kāda kīta no kayokayo a omsi a myan so botoh a chabyay nyo. ³⁰ Ki itoroh ko do tabo animal a maywam kan bolaw, kan do tabo a manomanok do tohos, as kan do tabo komayakayab do tana, do tabo a myan so anges no byay, iyaw tametamek saya kan bohobohong no tomobo saya a nawriw chabyay da.” Ki naparin nyaya. ³¹ Do nakaboyaw no Dyos so tabo pinariparin na saya, naboya na a taywara a maḡanay.

Homnabas mahep kan myan danaw mabekas. Iyaw nyaw chanem narana karaw.

2

¹ Do dāwri, iyaw kahanyihanyitanaya kan tanaya kan tabo mimyan da, ki tayoka dana.

² Do chapapito naw a karaw, naynahah si Āpo

† **1:27** 1:27 Akma dya a myan so toray dyirad tabo animal, kan akma dya a myan so kapangtokto kan kapakaāwat. ‡ **1:27** 1:27 Mt. 19:4-5; Mk. 10:6-7

Dyos, ta napakabos na tabo nakapamarswa na.*
 3 Binindisyonan naw chapapito naw a araw, as pinatarek naw nawri a araw a masisita. Ta iyaw nawri a araw, nakapakabos na so tabo a nakapamarswa na. 4 Komwan pakasaritāan nakaparswa no kahanyihanyitanaya kan tanaya.

No Minoyongan no Eden

Do nakaparswa ni ĀPO† a Dyos so kahanyihanyitanaya kan tanaya, 5 abaw tomnobo do tanaya, kan abaw botoh a tomnobo, ta ari na pad pinachimoy, kan ari pa abo magarado so tana. 6 Ki myan ranom‡ a tominbod a mapaybabasa so hapot no intiroy a tana.

7 Katayoka na, nanghap si ĀPO a Dyos so tana, as nakapōtar na sya a tawo.§ Sinpangan na, inyalop naw angesaw no byay do momodan naw no pinotar naw, ki nanyeng a natorohan so byay na.

8 Do dāya,* pinarin ni Āpo a Dyos asa minoyongan do Eden.† Dawriw pinangayan nas nyaya tawo a pinotar na. 9 Yapo do tana, pinatobo ni ĀPO a Dyos tabo a kita no mapipintas a kayokayo a omsi so magaganay a kanen. Ki do hobokaw no minoyongan, myan dadwa kayo. Iyaw asaw, ki manoroh so byay a abos pandan.

* **2:2** 2:2 Heb. 4:4, 10 † **2:4** 2:4 Iyaw chirin a ĀPO a maynana rarakoh a litra, ki “Yahweh” do chirin Hebreo, as kan no chakey na batahen, ki “Yaken a Dyos”. ‡ **2:6** 2:6 “Ranom” mana “layos” mana “asngaw”. § **2:7** 2:7 Do chirin Hebreo, no chirin a tana kan chirin a tawo, ki nagistayan pariho so ōni. 1 Kor. 15:45

* **2:8** 2:8 “Do dāya,” ki tanatana a dayāen no Jodya mana Israel.

† **2:8** 2:8 Esek. 28:13, 31:8

Iyaw somarono, ki manoroh so kapatak so mag-anay kan marahet.‡

¹⁰ Myan oksong a minoyog a yapo do Eden a mapaybabasa so minoyonganaw. As iyaw nawri a oksong, ki naysisyay a nayparin a apat so simang do gaganaw no minoyongan. ¹¹ Iyaw manōmaw a simang na, ki mayngaran so Pison a moyog do omdibon tana a Habila. ¹² Do dyaw pakaboyan so kagaganayan a balitok kontodo nyichit a pakayapwan mangingīna a bangbanglo, kan myan paw mapapateg saw a bato daw.

¹³ Iyaw chadadwaw no simang na, ki mayngaran so Gihon a moyog do omdibonaw do tana a Kos. §

¹⁴ Iyaw chatatdo naw, ki mayngaran so Tigris a moyog do dayāen no Assirya. As iyaw chapataw no simang na, ki mayngaran so Oprates.

¹⁵ Pinangay ni ĀPO a Dyos nyaya tawo a mahakay do Minoyongan no Eden, tan paganayen na kan aywanan na. ¹⁶ Inbilin nad mahakayaw a kāna, “Maparin mo a kanen aran āngo a asin kayokayo do dyaya, ¹⁷ malaksid do asyayan kayo a makaitoroh so kapatak so maganay kan marahet. Ta do arawaw a kakan mo sya, sigorādo a madiman kanchi.”

¹⁸ Sinpangan na, binata ni ĀPO a Dyos a kāna, “Maganay aba an maychatanyi iyaw mahakayaya. Pamarin kos omno a kasmang a somidosidong sya.” ¹⁹ Do dāwri, siraw tabo no kīta no animal kan manomanok a pinotar ni Āpo

‡ 2:9 2:9 Mana “kapatak so tabo”. § 2:13 2:13 No tana a Kos, ki do nasyon a Sodan do Aprika mana siraw tana do abagātanen no Egipto mana iyaw adan a pagāryan no Kasit do Babilonya.

a Dyos a yapo do tana, ki inyangay na sa do mahakayaw, tan chiban na an āngo ipangaran na dyira. Sigon do inbahey naw do katakatayisa, ki nawri danaw ngaran da. Komwan nakapayngaran da tabo. ²⁰ Do dāwri, pinangaranan na san mahakayaw tabo a manomanok kan animal, ki abaw nachichwasan a makasidong do mahakayaw a kasmang na.

²¹ As dawa, pinakaych eh ni ĀPO a Dyos iyaw mahakayaw a nandad nakapaynepdep na. Sinpangan na, nanghap so asad taglang no mahakayaw, as nakapayamonyit nas nanghapan naw sya. ²² Pinarin na a mabakes iyaw taglangaw a inhap na do mahakayaw, as nakayangay na sya dya.

²³ Sinpangan na, binata no mahakayaw a kāna, “Aysa! Ari danayaw kasmang ko.

Iyaw tohang na, ki yapo do tohang ko.

Iyaw asi na, ki yapo do asi ko.

Dawa, ipangaran ko ‘mabakes,’*
ta yapo dyaken a mahakay.”

²⁴ Dawa, nyaw paynamotan na karwan mahakay āmang kan ānang na an machikabahay. Tan komwan, komplito kapayrapa da kan baket na, as kan sira dadwa, ki mayparin dana sa asa bayo a pamilya.†

²⁵ Pariho sa nakalābos mahakayaw kan mabakesaw, ki aba dyiraw kasnek.

* **2:23** 2:23 No chirin a mabakes kan mahakay do Hebreo, ki nagistayan mayengay so ōni † **2:24** 2:24 Mana “mayparin dana sa a asa inawan”. Mt. 19:5; Mk. 10:7-8; 1 Kor. 6:16; Epe. 5:31

3

No Kasiknan Tawo a Maygatos

¹ Do dāwri, iyaw boday, ki kasisikapan dyirad tabo a bolaw a animal a pinarin ni ĀPO a Dyos. Inyahes na do mabakesaw a kāna, “Oyodori a binata no Dyos dyinyo a dyi nyo a kanen aran āngo a kīta no asin kayo do minoyonganaya?”

² Ki tominbay mabakesaw a kāna, “Engga, ta pinalobōsan naw yamen a koman so aran āngo a asin kayo do dyaya a minoyongan, ³ malaksid do kayowaw a myan do hobok naya, ta baywan na. No inbahey ni Āpo Dyos dyamen, ki an koman Kamis asin nawri a kayo mana aran tod namen a masalid, madiman kaminchi.”

⁴ Ki initlebay no bodayaw a kāna, “Pī! Taywaran madiman kamo? ⁵ Komwan binata no Dyos dyinyo, ta chapatak na do ōras a makakan kamos nawri a asin kayo, ki maywangan anchiw kapanyideb nyo a mayparin a masīrib a akma dya a makapatak so maganay kan marahet.”

⁶ Do nakaboyaw no mabakesaw so kapintas no kayowaw kan kaganay no asi naw a kanen, binata na do aktokto na a oyod a maganay an mayparin sa a masīrib. As dawa, namoyis so asyaw no kayo, as nakakan na sya kan tinorohan naw lakay naw a myan daw, kan kinan na.

⁷ Do nakatayoka daw a komninan, nanyeng a naywangan nakapanyideb da a dadwa, as kan natonngan da a silalābos sa. Do dāwri, napaytatachip sa so bohobohongaw no kayowaw a mayngaran so igos a pinangolib das inawan da.

⁸ Do kamakoyāb danaw, nadngey daw kadagpasaw ni ĀPO a Dyos a mayam do minoyonganaw, ki tomnayo sa do kayokayo saw daw. ⁹ Ki tinawagan ĀPO a Dyos mahakayaw a kāna, “Adan, āngo pachichibeng mo daw?”

¹⁰ Tominbay mahakayaw a kāna, “On, ata, nadngey kwaw kadagpas mo do minoyonganaya, ki mamō ako dyimo, kan tomnayo ako, ata, silalābos akwaya.”

¹¹ Ki inyahes ni ĀPO a Dyos dya a kāna, “Sino nangibahey a silalābos ka? Komninan kawris asyaw no kayo a inbilin ko dyimo a dyi mo a kanen?”

¹² Initbay no mahakayaw a kāna, “On, ata, iyaw mabakesaya intoroh mo a rārayay ko, iyaw nanoroh dyaken so asin kayo, kan kinan ko.”

¹³ Ki inyahes ni ĀPO a Dyos do mabakesaw a kāna, “Āngo ta pinarin mo komwan?”

“On, ata, inallīlaw naw yaken bodayaw. Dawa, komninan ako,” binata no mabakesaw.

No Kaikeddeng ni Āpo Dyos so Dōsa

¹⁴ Sinpangan na, binata ni ĀPO a Dyos do bodayaw a kāna, “Maynamot do dya pinarin mo, imo lang nabay dyirad tabo a animal a maywam kan bolaw. Dawa, yapo sichangori, bodek mo naw payamen mo, as ahbek danaw kanen mo mandad kadiman mo. ¹⁵ Paysin-ipsoken konchinyo kan nyaya mabakes, as nāw danchi a maysin-iipsok no kamanganakan na kan kapotōtan mo. On, padesdesen anchi no kamanganakanaya no mabakes oho mo, ki sonyiten monchiw toben naw.”

16 As binata na do mabakesaw a kāna, “Paypalidyaten ko kaynyin do kapagpasikal no kapaymanganak mo. On, padidiwan koymo so kaynyin no kapaymanganak mo. Ki aran komwan, alit nanchi a katngan mwabaw lakay mwaya, kan itorayan nanchimo.”

17 As binata na do mahakayaw a kāna, “Inanohdan mo inbaheyaya ni baket mo, kan kinan mo asi no kayo a baywan ko a kanen mo. Maynamot do dya pinarin mo, abayen konchiw tana. Dawa, yapo sichangori a mandad kadiman mo, machita maytarabāko ka so marahmet tan myan manawob a chabyay mo. 18 Patobohen nanchin tanaw manolok kan malidyat a yayten a tamek. Koman kanchis tomobo a yapo do tana. 19 Maynannget kanchi a maytarabāko so marahmet do tanaya tan myan chabyay mo manda do kapaybidi mo do nakayapwan mo a tana a nakaparinan mo. Yapo kad tana, dawa, maybidi kanchi a tana.”

20 Eba* iyaw inpangaran Adan† so baket naw, maynamot ta iyaw ānang dan tabo tawotawo. 21 Ki namarin si ĀPO a Dyos so laylay a yapo do lālat no animal, as pinaylaylay na sa Adan kan Eba.

No Nakapaksyat Da Adan kan Eba do Minoyongan

22 Sinpangan na, binatan ĀPO a Dyos a kāna, “Changori, myan danaw kapakapatak no tawo so

* 3:20 3:20 No ōni no “Eba” do Hebreo, ki nagistayan parihas do ōni no “sibibyay”. † 3:20 3:20 No chakey na batahen “Adan” do Hebreo, ki “tawo”.

maganay kan marahet a akma dyaten. Dawa, palobōsan ta saba a koman so asin kayo a manoroh so byay tan dyi sa mabyay a abos pandan.”²³ Dawa, binoyaw san ĀPO a Dyos sa Adan kan baket na do Minoyongan no Eden, as pinaytarabāko na sa do tana a nakapotāran no mahakayaw.

²⁴ Do nakakaro daw do Eden, do mangket do dāya no minoyonganaw, inpabantay ni ĀPO a Dyos dyirad sibibyay saw a parswa a naypanyid,‡ kan napangay so asa somgesged a apoy a akmay ispāda a nāw na somalasalap do aran dino a pakayapwan, tan abo makapaypasngen do kayowaw a makaitoroh so byay.

4

Sa Kain kan Abel

¹ Do dāwri, do nakapayoknod daw da Adan kan Eba, ki nabōgi si baket na. Ki do nakapaymanganakaw ni Eba so anak na a mahakay, binata na a kāna, “Maynamot do sidong ni ĀPO, ki natorohan ako so anak ko a mahakay.” Dawa, Kain* inpangaran na. ² Ki minirwa dana naymanganak si Eba so asa a mahakay, as pinangaranan nas Abel. Nayparin si Abel a magpaspastor so binyay, as nayparin si Kain a maymohamoha. ³ Do nakapaypahabas no araw do nakapaytarabakwaw ni Kain, inhap naw kadwanaw a āpit na, as nakaidāton na sya

‡ **3:24** 3:24 Eks. 25:18-20; Esek. 1:5-13; Pal. 4:6-9 * **4:1** 4:1 Iyaw ōni no “Kain” do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan chirin a “nahap”.

di ĀPO. ⁴ Ki si Abel, inhap naw kagaganayan saw a katotonngan a orbon a karniro na, as nakaparti na sira. Inhap naw kagaganayanaw a asi kan taba da, as nakaidāton na sira di ĀPO. Nahwahok si ĀPO di Abel kan iyaw dāton naw.† ⁵ Ki chinahwahok nabas Kain kan iyaw dāton naw. Dawa, naychadangedanget si Kain do oltimo a soli na. ⁶ Do dāwri, binata ni ĀPO di Kain a kāna, “Āngo ta makasoli ka? Āngo ta maychadangedanget ka? ⁷ An pinarin mo maganay, ki masoyot kabawri?‡ Maynamot ta namarin kas marahet, ki akmas marongsotaw a animal gatos mo a omdadāan a mangranggas dyimo. Chakey naymo a itorayan, ki machita abāken mo.”

⁸ Sinpangan na, binata ni Kain di ādi nas Abel a kāna, “May ta do hakawan.”§ Do kayan daranaw do hakawan, kinelbat na a diniman si Abel.

⁹ Ki do dāwri, inyahes ni ĀPO di Kain a kāna, “Dino yanan ādi mos Abel?”

Initbay ni Kain a kāna, “Katen, mo ĀPO. Taywaran yaken mangaywan so ādi kwaw?”

¹⁰ Ki binatan ĀPO dya a kāna, “Taywara marahet pinarin mwaya! Iyaw raya no ādi mo a nachikneb do tanaya, ki akmay machipak-pakaāsi dyaken a bahsen koymo. ¹¹ Sichangori, nabay ka na a mabaywan a homakaw so tanaya a pinakneban mo so rayaw ni ādi mo. ¹² An mohan

† 4:4 4:4 Heb. 11:4 ‡ 4:7 4:7 Mana “rinawat ko naw dāton mwaya”. § 4:8 4:8 Iyaw chirin a “May ta do hakawan,” aba do kadwan saw a manyoskripto do chirin Hebreo.

mo tana, abanchiw maāpit mo. Nāw monchi a abos bahay, kan tod ka mayadiyadis do hapotaya no tanaya.”

¹³ Ki binata ni Kain di ĀPO a kāna, “Ayya! Taywara danaya so karahmet dōsa ko, kan marawa kwabaw nawri. ¹⁴ Ayya! Boyawen mo na yaken sichangori do dya tana kan do salapen mo! Tod ako nanchi a mayadiyadis a abos bahay a abos syirto a ngayan do tanaya, kan dimanen danchi yaken aran sino a makaboya dyaken.”

¹⁵ Ki tominbay si ĀPO dya a kāna, “Engga, ta an myan anchiw mangdiman dyimo, maypa-pitonchi dyaw dōsaya a inbahey ko dyimo.”* Dawa, do dāwri, pinangayan ĀPO so marka† na si Kain, tan dya dimanen no aran sino a makabayat sya. ¹⁶ Komnaro si Kain do salapen ni ĀPO, kan minyan do tana a mayngaran so Nod‡ do dayāen no Eden.

Siraw Kapotōtan ni Kain

¹⁷ Do dāwri, do nakapayoknod daw da Kain kan baket na, nabōgi si baket na. Naymanganak so mahakay, ki pinangaranan nas Enok. Do dāwri, inrogi ni Kain napatnek so asa idi a pinangaranan nas Enok a ngaran pōtot naw. ¹⁸ Myan pōtot ni Enok a mayngaran so Irad, iyaw āmang ni Mehodyael a āmang ni Metosael a āmang ni Lamek. ¹⁹ Siraw kabahay ni Lamek,

* **4:15** 4:15 Mana “Dimanen konchiw papito a tawo a yapo do pamilya na a pamahsan ko.” † **4:15** 4:15 Esek. 9:4, 6 ‡ **4:16** 4:16 No chakey na batahen “Nod” do chirin Hebreo, ki “mayadiyadis”. Iyaw nya tana, ki chapatak taba an dino yanan na.

ki dadwa sa, sa Ada kan Silla. ²⁰ Inyanak ni Ada si Jabal a iyaw kapoonan dan magpaspastor saw so binyay, kan minyan sa do tolda. ²¹ Si Jobal, no ngaran no ādi na mahakay. Ki iyaw kapoonan dan tabo a magtoktokar so arpa kan pīto. ²² As si Silla, inyanak na paw mahakay a si Tobal-kain. Si Tobal Kain, ki manyichīpo so matatarek a kīta no rimīnta a yapo do bronsi kan pasek. Si Naama, ki kakteh a mabakes ni Tobal-kain.

²³ Inpangas ni Lamek dyirad baket na saw a kāna,
 “Inyom Ada kan Silla, adngeyen nyo pa yaken.

Diniman ko asa baro maynamot ta pinayny-
 inan naw lang yaken.

²⁴ An sino mangdiman di Kain, maypapitonchi
 dyaw dōsa,
 ki no mangdiman dyaken,
 ki maypapitonchi a poho kan papito dyaw
 dōsa.”§

Sa Set kan Enos

²⁵ Mirwa nayoknod sa Adan kan baket na, ki nabōgi si baket na. Naymanganak so mahakay, kan binata ni Eba a kāna, “Tinorohan yaken ni Āpo Dyos so anak a mahakay a tādin Abel a diniman ni Kain.” Dawa, pinangaranan nas Set.*

²⁶ Myan pōtot ni Set a mahakay a pinangaranan nas Enos. Do dāwri, rinogyang tawo maydasal di ĀPO do kaidaydayaw da sya.

§ **4:24** 4:24 Mana “An sino mangdiman di Kain, papitonchi a tawo madiman a bahes ni Kain. Ki an sino mangdiman dyaken, papito a poho kan papito madiman.” * **4:25** 4:25 Iyaw ōni no Set do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan “natorohan”.

5

Siraw Kapotōtan ni Adan
(1 Kron. 1:1-4)

¹ Nyaw pakasaritāan dan kapotōtan saw ni Adan. Do nakaparswaw ni Āpo Dyos so tawo, pinarswa naw tawo a akma dya. ² Pinarswa na sa mahakay kan mabakes. Binindisyonan na sa, kan pinangaranan na sas “tawo”.* ³ Do nakapagtawen ni Adan so 130, myan pōtot na mahakay a akma dya a pinangaranan nas Set. ⁴ Yapod nakaiyanak ni Set, nabyay pas Adan so 800 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes. ⁵ Nadiman si Adan do nakapagtawen nas 930.

⁶ Do nakapagtawen ni Set so 105, myan pōtot na a mahakay a si Enos. ⁷ Yapod nakaiyanak ni Enos, nabyay pas Set so 807 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes. ⁸ Nadiman si Set do nakapagtawen nas 912.

⁹ Do nakapagtawen ni Enos so 90, myan pōtot na a mahakay a si Kenan. ¹⁰ Yapod nakaiyanak ni Kenan, nabyay pas Enos so 815 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes. ¹¹ Nadiman si Enos do nakapagtawen na so 905.

¹² Do nakapagtawen ni Kenan so 70, myan pōtot na a mahakay a si Mahalalel. ¹³ Yapod nakaiyanak ni Mahalalel, nabyay pa si Kenan so 840 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot

* 5:2 5:2 Gen. 1:26-27

na mahahakay kan mababakes. ¹⁴ Nadiman si Kenan do nakapagtawen nas 910.

¹⁵ Do nakapagtawen ni Mahalalel so 65, myan pōtot na a mahakay a si Jared. ¹⁶ Yapod nakaiyanak ni Jared, nabyay pa si Mahalalel so 830 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes. ¹⁷ Nadiman si Mahalalel do nakapagtawen nas 895.

¹⁸ Do nakapagtawen ni Jared so 162, myan pōtot na a mahakay a si Enok. ¹⁹ Yapod nakaiyanak ni Enok, nabyay pas Jared so 800 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes. ²⁰ Nadiman si Jared do nakapagtawen nas 962.

²¹ Do nakapagtawen Enok so 65, myan pōtot na mahakay a si Metosalem. ²² Yapod nakaiyanak ni Metosalem, ki nāw ni Enok a intalek byay na di Apo Dyos do irahem no 300 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes. ²³ No bidang no tawen a nakabyay na, ki 365 a tawen. ²⁴ Do dāwri, maynamot ta nāw na naybibyay a monot do chakey no Dyos, naychihat a abo daw, ta inhap dana ni Apo Dyos.†

²⁵ Do nakapagtawen Metosalem so 187, myan pōtot na mahakay a si Lamek. ²⁶ Yapod nakaiyanak ni Lamek, nabyay pas Metosalem so 782 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes. ²⁷ Nadiman si Metosalem do nakapagtawen nas 969.

²⁸ Do nakapagtawen ni Lamek so 182, myan pōtot na mahakay. ²⁹ Pinangaranan nas Noyi,

† 5:24 5:24 Heb. 11:5

kan binatan Lamek a kāna, “Iyaw nyaya adekey, ki manoroh anchi dyaten so kapangahwahok do marahmet a tarabāko ta do tanaya a inabay ni ĀPO.” ³⁰ Yapod nakaiyanak ni Noyi, nabyay pas Lamek so 595 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes. ³¹ Nadiman si Lamek do nakapagtawen nas 777.

³² Do nakapahabasaw ni Noyi so tawen na a 500, myan pōtot na tatdo a mahahakay: sa Sem, Ham, kan Japet.

6

No Karahet no Tawo

¹ Do dāwri, naypaypāro saw tawotawo do intirwaya a tana, kan naypāro nayanak a mababakes. ² Ki myan saw naparswa* a yapo do hanyit a nakaboya so kapipintas dan nya mababakes a anak no tawo. Dawa, inhap da saw chinakey daw a binaket. ³ Ki binatan ĀPO a kāna, “No ispirito ko a intoroh ko do tawotawo, ki ipalōbos kwaba a omyan dyira a abos pandan, ta tawo sa lang. Makayapo sichangori, mabyay pa saba so masorsorok kan 120 a katawen.” ⁴ Do dāwri a chimpō kan somarsarōno pa, myan saw siganti do tanaya a anak dan mababakes saw a binaket dan naparswaw a yapo do hanyit. As siraw nyaya anak da do kaychowa pa, ki nagdindināmag kan matotored sa a tawo.

* **6:2** 6:2 Do chirin Hebreo, ki “siraw anak no Dyos a mahahakay”.

⁵ Naboya ni ĀPO a taywaraw karahet no tabo tawotawo do tanaya, kan aba polos naktokto da a maganay, an dya maynana marahet. ⁶ Maynamot do dyaya, chinaliday ni ĀPO nakapamarswa nas tawotawo do tanaya, kan oltimo a chinaynyin aktokto na. ⁷ As dawa, binata ni ĀPO a kāna, “Abohen ko saw nya tawotawo a pinarswa ko do tanaya. Ki tawo aba lang, an dya siraw tabo a kīta no animal, siraw komayakayab do tana, kan siraw manomanok do tohos, ta chinaliday ko nakaparswa ko sira.” ⁸ Ki do dāwri, do nakaboyaw ni ĀPO si Noyi, ki nahwahok.

Si Noyi

⁹⁻¹⁰ Nyaw pakasaritāan ni Noyi. Tatdo saw pōtot na a mahahakay: sa Sem, Ham, kan si Japet. Do dāwri a chimpō, si Noyi lang malinteg a tawo a abos pakapilāwan, ta pinarin naw chakeyaw ni Āpo Dyos. ¹¹ Ki an maynamot do tawotawo do tanaya, ki oltimo sa so karahet do salapen no Dyos. Do aran dino do tanaya, ki nachikneb do maranggas a kaparin da. ¹² On, naboya ni Āpo Dyos karahet dan tawotawo do tanaya, ta malit sa a marahet so dadakay.

¹³ Sinpangan na, binata ni Āpo Dyos di Noyi a kāna, “Ikeddeng ko na a abohen ko tabo tawotawo kan animal, ta nachikneb danaw tanaya do karanggas no tawotawo. On, abohen ko sa tabo yapo do tanaya. ¹⁴ Ki imom Noyi, mamarin kas biray, kan osaren mo saw mahnyi a kayo. Mamarin kas kwarto na sa do irahem, as kolaan mos arkitlan do irahem kan hapot

naw. ¹⁵ Parinen mo a 133 a kamitro kanaro na, as 22 a kamitro kawbong na, kan 13 a kamitro katohos na. ¹⁶ Mamarin kas atep na, kan payan mos 44 a sintimitro do payawan atep kan dyindyin na. As no katohos na, parinen mo a tatdwa kasagonodan, as pangayan mos pantaw na do bakrang naw. ¹⁷ Layosen konchiw tanaya tan mabo saw tabo sibibyay a parswa. Madiman sanchiw tabo a myan so anges no byay do hapotayan tana. ¹⁸ Ki machitōlag ako dyimo. Anchan tayoka danaw birayaw, somakay kamo kan baket mo kan siraw tatdwaw a pōtot mo kan siraw babbaket da saw. ¹⁹⁻²⁰ Apen mod birayaw asa magparis a mahakay kan mabakes do tabo a kīta no animal, tabo a kīta no manomanok, kan tabo a kīta no komayabkayab do tana tan mabyay sa. ²¹ Manghap ka pas tabo a kīta no makākan a machita monchi a chabyay nyo kan siraw animal saw,” binata ni ĀPO. ²² Pinarin Noyi a tabo inbilinaw ni Āpo Dyos dya.

7

No Layos

¹ Binata ni ĀPO di Noyi a kāna, “Somdep kamo na a asa kapamilyaan do birayaya, ta naboya ko a imo lang malinteg do tanaya sichangori a chimpo. ² Mangyonot kas taypipito a mahakay kan mababakes do kāda kīta no animal a naibidang a madalos a maparin a idāton, ki asa lang a kaparis iyonot mo a mahakay kan mabakes do kāda kīta no animal a dya naibidang

a madalos. ³ Komwan pa a mangyonot kas tayyipito a mahahakay kan mababakes do kāda kīta no manomanok. Parinen mo nyaya tan mabyay sanchiw tabo kīta no animal kan manomanok, as maymanganak sanchi do hapotayan tana. ⁴ Ta do chapapito naw anchi a karaw a yapo sichangori, chimoyen konchiw tanaya do apat a poho a karaw kan apat a poho a kahep tan madiman sa tabo nabyay a pinarswa ko.” ⁵ Tinongpal ni Noyi iyaw tabo inbilinaw no ĀPO dya.

⁶ Nagtawen si Noyi so anem a gasot do kasiknan layos do tanaya. ⁷ Do dāwri, somindep si Noyi kan baket na, siraw pōtot naw kan siraw babbaket da saw, tan maidichan sad layos. ⁸⁻⁹ Tabo kīta no animal a madalos kan dya madalos, kan tabo kīta no manomanok kan komayakayab do tana, ki nangay sa di Noyi, as tayisa sa kaparis somindep do birayaw a akmas inbilinaw ni Āpo Dyos di Noyi. ¹⁰ Oyod, do katayoka no papito a karaw, somniknan danaw layos do tanaya.

¹¹ Do chanem naranaw a gasot a katawen no kabyay ni Noyi, do chadadwa naw a bohan, do chaasa poho na kan papito a karaw, naychihat sa napaboswang tabo a akbod a rarakoh do tāw kan do irahem no tana. On, akmay napakaro ombalataw so ranom do hanyit, ta nachimoy so mawyas, ¹² as nāw na mayit chimoy do apat a poho a karaw kan mahep. ¹³ Do dāwri a araw, do kasiknan danaw no chimoy, somnakay sa Noyi kan baket na, siraw tatdwaw a pōtot na a sa Sem, Ham, kan si Japet, kan siraw babbaket da saw do birayaw. ¹⁴ Nailogan sa tabo a kīta no animal a

maywam kan bolaw a sigon do kīta da, tabo a kīta no komayakayab do tana sigon do kīta da, kan tabo a kīta no manomanok a sigon do kīta da. ¹⁵ Tayisa a kaparis do kāda kīta no sibibyay a parswa a myan so anges no byay, somindep do birayaw a nachirayay di Noyi. ¹⁶ Komwan pinarin da akmas inbilin ni Āpo Dyos di Noyi. Somindep dana sa a parisparis a malloko kan mabinayi do kāda kīta. As katayoka na, inanban ĀPO iyaw pantawaw no biray.

¹⁷ Do dāwri, tinongtong naw malayos so apat a poho a karaw, kan nayparahem ranom a nandad nakaihataw no birayaw. ¹⁸ On, naypayparahem ranomaw do tanaya, as kan nachilyod danaw birayaw do hapotaw no ranom. ¹⁹ Nāw na tinongtong no ranomaw naypayparahem mandan natonep dana saw katotohosan saw a tokotokon. ²⁰ Naypayparahem pa a nandad nakarapit nas papito a kamitros so katwatohos kan tōtok daw no katotohosan saw a tokotokon. ²¹ Nahmes sa tabo nabyay a parswa do hapotayan tana, siraw manomanok, animal a maywam kan bolaw, siraw komayakayab do tana, kan tabo a tawotawo. ²² On, nadiman a tabo myan so anges no byay do hapotayan tana. ²³ Inabo ni ĀPO tabo sibibyay do hapotayan tana: tawotawo, animal, siraw komayakayab do tana, kan siraw manomanok. Ki sa Noyi dana lang nabyay kan siraw rārayay naw do birayaw.* ²⁴ Nāw na pa natonep no tanaya do irahem no 150 a karaw.

* **7:23** 7:23 Mt. 24:37-39; 1 Ped. 3:20; 2 Ped. 2:5

8

No Tawsan no Layos

¹ Nawayakan aba ni Āpo Dyos sa Noyi kan tabo animal saw a kinayrayay dad birayaw. Dawa, pinaysasalawsaw ni Āpo Dyos do tanaya a nawri danaw siniknanan nakain-īnot no ranomaw a minelda. ² Nagsardeng danaw ranomaw a tominbod do irahem no tana, as kan nahangan dana, ta naseraan danaw pakayapwan naw no ranom. ³ In-īnot a mineldaw ranomaw a mandan tayokaw no 150 a karaw. ⁴ Ki do nakapakarapit no asa poho kan papito a karaw do chapapito naw a bohan,* nakabat birayaw do asa tokon do tokoton saw do tana no Ararat. ⁵ Naypaypadēkey ranomaw, as do manōmaw a araw no chaasa poho naranaw a bohan, nakachibaw tōtok saw no tokotonaw.

⁶ Napahabas pa so apat a poho a karaw, as nakapanyiwang ni Noyi do pinarin naw a bintan no biray, ⁷ as nakapangari na so asa kak, ki naybidi aba, ta nāw na somnayasayap a naydidibon a mangnanaya so kayachi no ranomaw. ⁸ Sinpangan na, napasayap pas Noyi so boyit tan chiban na an nayachan danaw ranomaw, ⁹ ki abaw naboyan boyitaw a adnan na, ta natonep pa no ranom iyaw tanaw. Dawa, naybidiw boyitaw do birayaw, as kan pinabidi ni Noyi do irahem. ¹⁰ Do dāwri, napahabas si Noyi so papito pa karaw, as nakari na minirwa so boyitaw. ¹¹ Ki naybidi dya do kapaysarisari, kan nangisem boyitaw so ablak a bohong no olibo. Nyaw

* 8:4 8:4 Gen. 7:11

nakatonngan Noyi a minelda danaw ranomaw.
¹² As dawa, ninanaya na paw papito pa karaw,
 as nakapasayap narana minirwa so boyitaw, ki
 naybidi paba dya.

¹³ Do chanem naranaw a gasot kan asa a
 katawen no kabyay ni Noyi, do manōmaw a araw
 no manōma bohan, nayachan danaw ranom.
 Rinakrak ni Noyi iyaw atepaw no birayaw a
 nangtalamadan nas tana, ki naboya na makey
 dana mabkohan. ¹⁴ Do chadadwa naranaw a
 poho kan papito a araw do chadadwa naw a
 bohan, nabkohan dana golpiw tana.

¹⁵⁻¹⁶ Binata ni Āpo Dyos di Noyi a kāna, “Mo-
 hbot kamo na kan baket mo, as kan siraw pōtot
 mwaya kan siraw babbaket da saya. ¹⁷ Pahtoten
 nyo sa tabo manomanok, tabo animal saya, kan
 tabo komayakayab saw do tana, tan mayman-
 ganak sa, kan maypāro sa do hapotayan tana.”†

¹⁸ Dawa, gominchin si Noyi kan si baket na, as
 kan siraw pōtot naw kan siraw babbaket da saw.

¹⁹ Tabo saw animal, komayakayab do tana, kan
 manomanok, ki minohbot sa do birayaw sigon
 do kapāpayngay daw a kīta.

No Kapanoroh ni Noyi so Dāton

²⁰ Napatnek si Noyi so pangidātonan na di
 ĀPO, as nakahap na so tayisa dyirad maibidan-
 gaw a madalos‡ a animal kan manomanok,
 as nakasosoh na sira§ do pangidātonanaw tan

† **8:17** 8:17 Gen. 1:22, 28 ‡ **8:20** 8:20 Leb. 11:1-47 § **8:20** 8:20
 Iyaw animal mana manomanok a idāton da, ki machita manma
 maparti, madalosan, kan malālat. Sosohan da golpiw inawan na,
 as aba polos mabidin do asi naw a kanen danchi no tawo.

idāton na di ĀPO. ²¹ Ki do nakangotaw sya ni ĀPO, chinadaw na. Dawa, binata na do aktokto na a kāna, “Abayen ko pabanchi a polos tanaya maynamot do pinariparin no tawo, ta chapatak ko a marahet aktokto da a yapo do kadēkey da. Dimanen ko pabanchi a polos a tabo sibibyay a parswa a akmas pinarin kwaya. ²² Mandanchan machipandaw tanaya, nāw narananchi a myan chimpo no kapaymoha kan chimpo no kapagāpit. Masaw a myan chimpon kahanebneb kan chimpon kakohat, chimpon rayon kan chimpon ammyan, mārāw kan mahep.”

9

No Kapachitōlag no Dyos di Noyi

¹ Binindisyonan ni Āpo Dyos sa Noyi kan siraw pōtot naw. Binata na dyira a kāna, “Maypāro kamo tan omyan sanchiw kapotōtan nyo saw do tabo a yanan do tanaya.* ² Tabo a animal, manomanok, komayakayab do tana, kan among, ki chamo danchinyo a tawo, ta inyonchiw mangitoray so tabo a nabyay do tanaya. ³ Sichangori, maparin nyo sa ichan a tabo nya, ta itoroh ko dyinyo a chabyay nyo a akmas nakaitoroh kwaw dyinyo so magla saya mohamoha do nakarahan.† ⁴ Maganay sa tabo a ichan malaksid do karni a myan pas raya. Baywan ko, ta no raya, ki nawri danaw yanan byay.‡ ⁵ Aran sino a mangdiman so tawo, ki madōsa anchi. As an mangdiman

* **9:1** 9:1 Gen. 1:28 † **9:3** 9:3 Gen. 1:29-39 ‡ **9:4** 9:4 Leb. 17:10-14; Ara. 15:20

animal so tawo, ki machita pa madiman. ⁶ On, no aran sino a mangdiman so kapayngay na a tawo, ki dimanen anchi no kapayngay na a tawo. Ta an maynamot do tawo, ki pinarin ko a akma dyaken a Dyos.

⁷ “As inyo, maypāro kamo tan omyan sanchiw kapotōtan nyo saw do tabo a yanan do tanaya.”

⁸ Binata pa no Dyos di Noyi kan siraw pōtot naw a kāna, ⁹ “Sichangori, machitōlag ako dyinyo kan siraw kapotōtan nyo saw ¹⁰ kan tabo a sibibyay a parswa, siraw manomanokaw kan animalaw a siraw tabo a rārayay nyo a minohtot do birayaw. ¹¹ Nyayaw tōlag ko dyinyo: Ikari ko a pirwahan ko pabanchi a dimanen so layos tabo nabyay, as polos a apabanchiw layos a mangrārayaw so intīro a tana. ¹² Nyaw pakaboyan so abos pandan a nakapachitōlag ko dyinyo kan siraw sibibyayaya a parswa: ¹³ pangayen ko karirang ko do kademdeman, ta nyaw pakaboyan anchi so nakapachitōlag ko dyinyo a myan do tanaya. ¹⁴ Kāda paykone-men ko do kademdeman, as mohtot karirangaya, ¹⁵ naknakmen konchi iyaw nakapachitōlag kwaya dyinyo kan siraw animal saya a iyaw kabo dananchi a polos no layos a mangdiman so tabo nabyay. ¹⁶ Kāda mohtot karirangaya do kademdeman, chiban konchi, as manakem konchiw abwayas pandan a nakapachitōlag ko do tabo a sibibyay a parswa do tanaya.”

¹⁷ Binata pa no Dyos di Noyi a kāna, “Nyaw pakaboyan so nakapachitōlag ko do tabo a sibibyay a parswa do tanaya.”

Si Noyi kan Siraw Pōtot Naw

¹⁸ Siraw pōtotaw ni Noyi a minohbot do birayaw, ki sa Sem, Ham, kan Japet. Si Ham, ki āmang ni Kanaan. ¹⁹ Siraw nya tatdwa pōtot ni Noyi, ki siraw kapoonan dan tabo a tawo do tanaya.

²⁰ Do dāwri, si Noyi, ki asa maymohamoha, as iyaw nanōma a naymoha so āro a ōbas.

²¹ Myan nappisa a mininom so palek no ōbas, ki nabok. Dawa, naybahabahas, as nakapakaychek na do tolda naw a silalābos. ²² Do dāwri,

naboya ni Ham a āmang ni Kanaan si āmang na a silalābos, ki minohtot a yangay na inb-
hey dyirad dadwaw a kakakteh na. ²³ Ki do

nakadngey daw sya da Sem kan Japet, sigīda nanghap sas ayob, as nakapakekeh da sya, kan tomnadyichokod sa a somindep. Do dāwri,

inayoban da, kan minididit saba tan dyi da maboya si āmang da a silalābos. ²⁴ Sinpangan na, do nakapakaosawaw ni Noyi, natonngan naw

pinarinaw dya ni Ham. ²⁵ Dawa, binata na a kāna,

“Mabay pakononchiw kapotōtan Kanaan,

kan mayparin sa pakononchi a adīpen dan kapotōtan kakakteh naw.

²⁶ Maidāyaw si ĀPO a Dyos ni Sem!

As iyaw kapotōtan ni Kanaan, ki adīpen danchi no kapotōtan Sem.

²⁷ Payparahawahen pakono no Dyos tana dan kapotōtan saw ni Japet,

as omyan sanchi a machisīt dyirad kapotōtan ni Sem.

Siraw kapotōtan ni Kanaan,

ki mayparin pa adīpen no kapotōtan Japet.”

²⁸ Do nakatayokaw no layos, nabyay pa si Noyi so 350 a katawen. ²⁹ Nadiman do nakapagtawen nas 950.

10

Siraw Kapotōtan Dan Pōtotaw ni Noyi (1 Kron. 1:5-23)

¹ Siraw pōtotaw ni Noyi a sa Sem, Ham, kan Japet, ki myan pōtot da a nayanak do nakatayokaw no layos.

² Siraw kapotōtan ni Japet, ki siraw tawotawo a Gomer, Magog, Maday, Jaban, Tobal, Mesek, kan Tiras. ³ Siraw kapotōtan ni Gomer, ki siraw tawotawowaw no Askenas, Ripat, kan Togarma. ⁴ Siraw kapotōtan ni Jaban, ki siraw tawotawowaw no Eliseo, Tarsis, Kittim, kan Rodanim. ⁵ Siraw nya tabo a kapotōtan ni Japet, ki kapoonan dan omyanaw do payis no kanayan kan siraw porporwaw. Minyan sa do bōkod da saw a grupo do matatarek a tana, as kan myan bōkod da a kapaychirin.

⁶ Siraw kapotōtan ni Ham, ki siraw tawotawo no Kos, Egipto, Pot, kan Kanaan. ⁷ Siraw kapotōtan ni Kos, ki siraw tawotawo no Seba, Habila, Sabtah, Raamah, kan Sabteka. Siraw kapotōtan a mahahakay ni Raamah, ki siraw tawotawowaw no Sheba* kan Dedan. ⁸ Si Nimrod, ki asa kapotōtan ni Kos. Iyaw nanōma a nagdināmag a mābileg a machigobat do tanaya.

* **10:7** 10:7 Do chirin Hebreo, maytarek “Seba” a siraw kapotōtan ni Kos kan “Sheba” a siraw kapotōtan ni Raama.

⁹ Maynamot do sidong ni Āpo, nayparin a maganay a manganop. Dawa, nyaw nakayapwan panyinyirinaya a, “Payparinen pakono ni Āpo a maganay a manganop a akmas Nimrod.” ¹⁰ Do dāmo, no pagāryan ni Nimrod, ki nairāman Babel, Erek, kan Akkad. Tabo nya, ki myan do tana no Babilonya.† ¹¹ Yapo do dawri a tana, nangay si Nimrod do Assirya, kan iyaw napatnek siras syodadaw a Ninebeh, Rehobotir, kan Kala. ¹² Pinatnek na paw Resen do payawan no Ninebeh kan Kala, iyaw mabilegaw a syodad.‡

¹³ Siraw kapotōtan ni Egipto, ki siraw tawotawo no Lydia, Anam, Lehab, Napto, kan ¹⁴ siraw tawotawo no Patros, Kaptor, kan Kaslo a nakayapwan dan Pilisteo.

¹⁵ Siraw kapotōtan saw ni Kanaan, ki sa Sidon,§ iyaw katotonngan, kan Het a ādi na, ¹⁶ kan siraw tawotawo saw a Jeboseo, siraw Amoreo, siraw Girgaseo, ¹⁷ kan siraw Hibeo, siraw Arkeo, siraw Sineo, ¹⁸ siraw Arbadeo, siraw Semareo, kan siraw Hamateo. Naychawpit saw nyaya do bōkod da a gropo a yapo do kapotōtan ni Kanaan. ¹⁹ As no tana dan kapotōtan ni Kanaan, ki yapo do Sidon a nandad Gerar do abagātan a masngen do Gasa, as kan nandad Sodoma, Gomorra, Adma, kan Seboyim do dāya

† **10:10** 10:10 Mana “tana no Sinar”. ‡ **10:12** 10:12 Masigorādo aba an iyaw syodad no Kala mana Resen mana Ninebeh iyaw kararakohan kan kasisitaan. Ki siraw naibaheyaya a apat a syodad, ki nayparin a asa rakoh a syodad. Jon. 3:3 § **10:15** 10:15 “Sidon” mana “siraw Sidoneo a tawotawo”.

a masngen do Lasa. ²⁰ Siraw nya kapotōtan ni Ham, ki minyan sa do bōkod da saw a grupo do matatarek a tana, as kan myan bōkod da a kapaychirin.

²¹ Si Sem, ki iyaw ākang ni Japet,* as kan iya paw kapoonan dan tabo Eber mana Hebreo saw a tawotawo. ²² Siraw pōtot ni Sem, ki sa Elam, Assor, Arpaksad, Lod, kan Aram. ²³ Siraw pōtot ni Aram, ki sa Os, Hol, Gitir, kan si Mesek. ²⁴ Si Arpaksad, ki āmang ni Sela a āmang ni Eber. ²⁵ Siraw pōtot ni Eber, ki dadwa sa. Iyaw asa, ki mayngaran so Peleg,† ta do dāwri a chimpo, naycharwaw tawotawo do tanaya.‡ As no kakteh na, ki mayngaran so Joktan. ²⁶ Siraw kapotōtan ni Joktan, ki siraw tawotawo no Almodad, Selep, Hasarmabet, Jera, ²⁷ Hadoram, Osal, Dikla, ²⁸ Obal, Abimael, Sheba, ²⁹ Opir, Habila, kan Jobab. Sira tabo, ki kapotōtan ni Joktan. ³⁰ Iyaw yanan da, ki yapo do Mesa a manda do Separ do mamandāya a katokotokonan. ³¹ Siraw nya kapotōtan ni Sem, ki minyan sa do bōkod da saw a grupo do matatarek a tana, as kan myan bōkod da a kapaychirin.

³² Siraw nya a naibahey, ki tabo sa a kapotōtan ni Noyi sigon do bōkod da a partīdos a nayparin a nasnasyon. Katayokan layosaw, tabo saw nasyon do tanaya, ki nakayapo sad pōtot saw ni Noyi.

* **10:21** 10:21 Mana “Si Sem a iyaw ākang na, ki si Japet.”

† **10:25** 10:25 Iyaw ōni no Peleg do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan “maycharwa” mana “maysyay”. ‡ **10:25** 10:25 Mana “naysisyay tanatana do tanaya”.

11

No Kasiknan Matatarek a Kapaychirin

¹ Do dāwri a chimpo do katayokaw no layos, ki asā paw kapaychirin dan tabo tawotawo do tanaya. ² Do nakalongo daw do dāya, ki nakarapit sa do asa tanap do tana no Babilonya* a do dawri danaw naybahayan da. ³ Sinpangan na, nagtotōlag sa, as nakabata da sya a kon da, “Mamarin tas ladrilyo, as kasosoh ta sya mandan matwa.” Dawa, myan ladrilyo da a pamatnek da kan arkitlan a pamagdedeket da so ladrilyowaw a pinarin da. ⁴ Do dāwri, inpangas da, “Ngay, sichangori, mamarin tas asa syodad a myan so pagwanawanan a makarapit do hanyit tan magdindināmag tad tabo tawotawo, as kan tan dyi ta maychawpit do tanaya.”

⁵ Sinpangan na, naypabodis si ĀPO a yapo do hanyit a manyideb so syodad daw kan iyaw makarangaw a pagwanawanan a pinarin dan nawri a tawotawo. ⁶ Ki binata ni ĀPO a kāna, “Asayaw kapagpangtokto dan nyaya tawotawo, kan asayaw chirin da. Nya parinen da, ki kasiknan da pa, as kan mahay aba as maparin darananchiw aran āngo chakey da parinen! ⁷ Ngay, gomchin ta, kan tatarken taw kapaychirin da, tan dyi sa magkakaawātan.” ⁸ Dawa, pinaychawpit sa ni ĀPO do intīro a tana, kan natongtong da paba a pinatnek iyaw no syodad daw. ⁹ Napangaranan nyaya syodad so Babel,†

* **11:2** 11:2 Mana “tana no Sinar.” † **11:9** 11:9 Iyaw ōni no chirin a “Babel” do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan “maychawaw”.

ta dyaw pinaychawawan ni ĀPO so kapaychirin tawotawo, as kan yapo sa dyaw pinaychawpit naw a tawotawo do intīro a tana.

*Siraw Kapotōtan ni Sem a Nanda di Abram
(Gen. 10:21-26; 1 Kron. 1:24-27)*

¹⁰ Nyaw pakasaritāan dan kapotōtan saw ni Sem. Dadwa katawen nakayapo do katayokaw no layos, magtawen si Sem so 100 do dāwri, ki myan pōtot na a mahakay a si Arpaksad.

¹¹ Yapod nakayanak ni Arpaksad, nabyay pas 500 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

¹² Do nakapagtawenaw ni Arpaksad so tatdwa poho kan dadima, myan pōtot na a mahakay a si Shela. ¹³ Yapod nakayanak ni Shela, nabyay pas 403 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

¹⁴ Do nakapagtawen ni Shela so tatdwa poho, myan pōtot na mahakay a si Eber. ¹⁵ Yapod nakayanak ni Eber, nabyay pas 403 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

¹⁶ Do nakapagtawen Eber so tatdwa poho kan apat, myan pōtot na a mahakay a si Peleg.

¹⁷ Yapod nakayanak ni Peleg, nabyay pas 430 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

¹⁸ Do nakapagtawen Peleg so tatdwa poho, myan pōtot na a mahakay a si Reo. ¹⁹ Yapod nakayanak ni Reo, nabyay pas 209 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

²⁰ Do nakapagtawen Reo so tatdwa poho kan dadwa, myan pōtot na a mahakay a si Serog. ²¹ Yapod nakayanak ni Serog, nabyay pas 207 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

²² Do nakapagtawen Serog so tatdwa poho, myan pōtot na a mahakay a si Nahor. ²³ Yapod nakayanak ni Nahor, nabyay pas 200 a katawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

²⁴ Do nakapagtawen Nahor so dadwa poho kan sasyam, myan pōtot na a mahakay a si Tera.

²⁵ Yapod nakayanak ni Tera, nabyay pas Nahor so 119 a tawen. Myan pa saw kadwan a pōtot na mahahakay kan mababakes.

²⁶ Do nakapagtawen Tera so papito a poho, myan tatdwa pōtot na a mahahakay a sa Abram, Nahor, kan Haran.

²⁷ Nyaw pakasaritāan dan kapotōtan saw ni Tera a āmang ni Abram, Nahor, kan Haran. Si Haran, ki āmang ni Lot. ²⁸ Nadiman si Haran do nakayanakan naw a tana a do syodad a Or do tana a Babilonya do kayan paw a mabyay ni Tera a āmang na. ²⁹ Kinabahay ni Abram si Sarai. Kinabahay ni Nahor kaanakan naw a si Milka a pōtot a mabakes ni Haran a āmang pa ni Iska. ³⁰ As si Sarai, ki hopes, dawa, abaw anak na.

³¹ As si Tera, inhap na si Abram a pōtot na, kan si Lot a apoko na a pōtot ni Haran, kan si Sarai a manōgang na a baket no pōtot naw a si Abram, as nāsa sa a komnaro do Or do Babilonya, ta mangay sa do tana a Kanaan. Ki sakbay a nakarapit sa do Kanaan, narapit daw

tana a Haran, as minyan sa daw. ³² Do dawriw nakadimanan ni Tera do nakapagtawen naw so 205.

12

No Katawag no Dyos si Abram

¹ Sinpangan na, binata ni ĀPO di Abram a kāna, “Karwan mo tana mwaya kontodo saw kakabagyan mo saya kan kapamilyaan ni āmang mo, as kangay mo do tanaw a ipaboya konchi dyimo.*

² “Torohan konchimo so āro a kapotōtan, as maypāro sanchi mandan mayparin sa asa rakoh a nasyon.

Bindisyonan konchimo, as matonngan anchin tabo a tawotawo ngaran mo tan mabindisyonan sanchiw tawotawo a maynamot dyimo.†

³ Bindisyonan konchiw tawo a mangbindisyon dyimo, as abayen konchiw mangabay dyimo.

An maynamot dyimo, mabindisyonan sanchiw tabo tawotawo do tanaya.”‡

* **12:1** 12:1 Ara. 7:2-3; Heb. 11:8 † **12:2** 12:2 Mana “tan bata danchin tawotwo a, ‘Bindisyonan pakono no Dyos yaken a akmas Abram’ ” mana “tan osaren danchin tawotawo ngaran mo a pagkari”. ‡ **12:3** 12:3 Mana “Akdawen anchi dyaken no tabo nasyon pamindisyon ko dyira a akmas nakabindisyon ko si Abram.” Gen. 18:18; 22:18; 26:4; 28:14; Ara. 3:25; Gal. 3:8

⁴ Dawa, do nakapagtawen nas papito a poho kan dadima, komnaro si Abram akmas inbaheyaw ni ĀPO dya do idi a Haran a niyanan na, ki nachirayay dya si Lot. ⁵ Inhap ni Abram si Sarai a baket na, si Lot a kaanakan na, kan tabo no warawara a chinpeh da, kan siraw adīpen da saw a inhap da do Haran, kan insiknan daw nangay do tana no Kanaan.

Do nakapakarapit daw do tana a Kanaan, ⁶ nayam si Abram a nandad nakapakarapit nad masngen do idi a Sikem do yanan nagdindināmagaw a kayo ni More. [§] Do dāwri a chimpo, omyan pa saw Kananeo a tawo do dawri a tana. ⁷ Do kayan daw do dāwri, napaboya si ĀPO di Abram, as nakabata na sya a kāna, “Mo Abram, nya tana, ki itoroh konchi dyira do kapotōtan mo saw.” Dawa, namarin si Abram so pangidātonan na di ĀPO a napaboya dya. ⁸ Katayoka no nawri, nayam a nagpaabagātan do paytokotonanaw do mangket do dāya no idi a Betel. Sinpangan na, nagtolda sa do payawan Betel kan Ai. No Betel, ki mangket do lāod, as no Ai, ki mangket do dāya. Do dāwri, pinarin ni Abram pangidātonanaw, as nakadaydāyaw na si ĀPO. ⁹ Sinpangan na, tinongtong ni Abram mayadiyadis do yanan kan naypakwan do Negeb do abagātanaw no Kanaan.

§ 12:6 12:6 Siraw Kananeo a tawo a minyan do dawri a tana a Kanaan, ki inanohdan da a myan saw anyito a omyan do kayokayo. Dawa, napatnek saw papādi daw so pagdaydayāwan da do dawri a kayo. No chakey na batahen “More,” ki “maistro” mana ngaran no asa tawo.

Sa Abram do Egipto

¹⁰ Do dāwri a chimpo, myan nakapaychap-teng da do Kanaan a tana. Ki maynamot ta naypāngay danaw kaptengaw, tinongtong ni Abram naypakwan do abagātanaw a mangay do Egipto, kan minyan daw so dēkey a chimpo.

¹¹ Do kasngen naranaw do Egipto, inbahey ni Abram di Sarai a baket na a kāna, “Ay, chapatak ko a asa ka a mapintas a mabakes. ¹² Anchan maboya daymo no taga Egipto saw, batahen danchi a kabahay koymo, kan dimanen danchi yaken. Ki imo, ki sigorādo a imonchiw mabyay.

¹³ Dawa, ibahey monchi dyira a maykakteh* ta, ah, tan maynamot anchi dyimo, palobōsan danchi yaken a mabyay! Tan komwan, maganay anchiw kaparin da dyaken.” ¹⁴ Sinpangan na, do nakapakarapit da do Egipto, naboya dan taga Egipto saw a mapintas sawen baketaw ni Abram.

¹⁵ Siraw opisyalis saw do palasyo, ki naboya da pa, kan inpadāyaw da do āryaw a matawagan so Paraon kapintas naw. Do nakadngeyaw sya ni Paraon, inpahap na si Sarai do palasyo tan kabahayen na. ¹⁶ Maganay pinarin no āryaw di Abram maynamot di Sarai. Tinorohan nas āro a karniro kan kalding, bāka, asno, kamilyo, kan adīpen a mahahakay kan mababakes.

¹⁷ Ki maynamot ta inhap ni Paraon si Sarai, pinaganyit ni APO Paraonaw kan siraw myan saw do palasyo na, kan sinsinan abaw nya ganyit. ¹⁸ Dawa, inpatawag ni Paraon si Abram, as nakaiyahes na sya a kāna, “Āngo pinarin

* **12:13** 12:13 Oyod a maykakteh sa. Gen. 20:12

mo dyaken? Āngo ta dyi mwa inbahey a baket mo? ¹⁹ Āngo ta inbahey mo a kakteh mo, kan ninonolay mwa inhap ko baket mwaya? Ni! Cha dyaw baket mwaya. Apen mo na, as komaro kamo na sigīda!” ²⁰ Do dāwri, binilin ni Paraon soldādo na saw a patodahen da sa Abram a mapaksyat do Egipto. Dawa, nanyeng da a yangay a pinayam sa Abram kan baket na kan tabo warawara naw.

13

No Kapaysyay Da Abram kan Lot

¹ As dawa, nagpaammyānan si Abram do kahtot naw do Egipto kontodo si baket na kan tabo warawara na, as nakakwan da do Negeb do abagātanenaw no Kanaan. Nachirayay dyira si Lot a kaanakan na. ² Do dāwri, oltimos kabaknang si Abram, ta āro saw binyay na kan āro paw pirak na kan balitok na. ³ Komnaro sa Abram kan rārayay na saw yapo do Negeb, kan nayadiyadis sa so yanan do kalongo daw do Betel a nandad nakarapit das logaraw a payawan no Betel kan Ai a nagtoltoldaan da do nakarahan. ⁴ Dawri paw namarinan naw so nangidātonan na. As dawa, minirwa dana nagdaydāyaw di ĀPO do dawri a yanan.

⁵ Do dāwri, si Lot a nachirayay di Abram, ki myan bōkod na sa karniro, kalding, kan bāka, as kan myan bōkod na pamilya kan adīpen na saw. ⁶ Mayengay sa dadwa a āros binyay do asaw a yanan. As dawa, nanawob abaw pagpastwan daw an nāw da mayrapa. ⁷ Nawriw nanghapan

na a pirmiw kapaydidiman dan magpaspastor da saw da Abram kan Lot. Do dāwri a chimpo, myan pa sa daw tawotawo saw a Kananeo kan Pereseo a omyan do dawri a tana a pagpastwan da Abram.

⁸ Sinpangan na, binata ni Abram di Lot a kāna, “Imom Lot, magkabagyan ta. Dawa, dyi ta pakono a palobōsan a myan kaynyin aktokto ta a maynamot do kapaydidiman dayan adīpen ta saya, ah. ⁹ Maganaganay āno an maysyay ta na? Mamidi ka an dino chakey mo a pamangketan, ta marahawayaw tanaya. An chakey mo iyaw myan do kaholi, mangay akod kawatan. Mana an chakey mo kawatan, kaholiw kwanan ko.”

¹⁰ Chiniban a mapya ni Lot, ki naboya na maganay kawyog no ranomaw do intīrwaw a payahosongan no Jordan a mandad idi a Soar a akmas plataraw no minoyonganaw ni ĀPO do Eden mana akma do tanaw do Egipto. Komwan platar no syodad no Sodoma kan Gomorra do sakbayaw no karārayaw sira ni ĀPO. ¹¹ Dawa, pinidi ni Lot intīrwaw a payahosongan no Jordan, kan kominwan do mangket do dāya. Komwan nakapaysyay da Abram kan Lot. ¹² Sa Abram, ki nabidin sa do Kanaan. Ki sa Lot, ki minyan sa do masngenaw do syodad saw a myan do payahosonganaw, as nagtolda sa do masngen do Sodoma.* ¹³ Ki do dāwri, oltimo a karahet dan tawotawo saw daw, kan taywaraw kapaygaygatos da do salapen ni ĀPO.

* **13:12** 13:12 Myan dadakay da a abaw masno a pamaaraban da siras binyay da saw. As dawa, pirmi sa mayadiyadis.

No Kangay ni Abram do Hebron

¹⁴ Do dāwri, do nakakarwaw ni Lot, binata ni ĀPO di Abram a kāna, “Yapod yanan mwaya sichangori, chiban mo tabo a tana do omdibon mwaya, iyaw myanaw do ammyānan, do abagātan, as kan iyaw myan do dāya kan do lāod. ¹⁵ Tabo a tana a maboya mo, ki dyira mo nanchi a abos pandan kan siraw kapotōtan mo saw. ¹⁶ Torohan ko panchimo so taywaras kāro a kapotōtan. Abanchiw makabidang so kāro da, ta maydaydamnay anchi a bidangan ahbek do tanaya kan siraw kapotōtan mo. ¹⁷ Ngay, yangay mwa bidibidyen tan chiban mo iyaw kanaro kan kawbong na, ta iyaw nyaya tana, ki itoroh ko a tabo dyimo.” ¹⁸ Do dāwri, nayadis si Abram, kan nangay do Hebron a nagtolda do masngenaw do nagdindināmagaw a kayokayo ni Mamre.† Dawriw namarinan nas pangidātonan na di ĀPO.

14

No Kaisalākan ni Abram si Lot

¹ Do chimpo daw no apat saw a āri, ki myan gobat. Siraw apat saw a āri, ki sa Amrapel do Babilonya, si Aryok do Elasar, si Kedorlaomer do Elam, kan si Tidal do Goyim. ² Ginobat daw dadima saw a āri a sa Bera do Sodoma, si Birsa do Gomorra, si Sinab do Adma, si Semeber do Seboyim, kan iyaw āri do Bela mana Soar. ³⁻⁴ Siraw dadima saya āri, ki intorayan sa no bonggoyaya ni Āri Kedorlaomer so asa poho kan

† **13:18** 13:18 Gen. 14:13

dadwa katawen. Ki do chaasa poho naranaw kan taddwa katawen, nagtotōlag saw dadima saya a bonggoy no āri a machiribildi do bonggoy daw da Āri Kedorlaomer. As dawa, chinpeh da no dadima saw bōyot daw do Payahosonganaw no Siddim do bīt naw do bata daranayas changori a Nadiman a Tāw.

⁵ Ki do chaasa poho naw kan apat a katawen, nangay sa Kedorlaomer kan rārayay na saw a āri kontodo bōyot da saw, as inābak da saw tawotawowaw a Repaim* do Asterot-karnaim, siraw tawotawo a Sosim† do Ham, siraw tawotawo a Emimeo‡ do Tanap no Kiryataim, ⁶ kan siraw tawotawo a Horeo§ do katokotokonanaw do Edom. Linakatan da sa a nandad El-paran do payis danaw no let-ang.* ⁷ Sinpangan na, naybidi sa do Kades mana Enmispāt, ngaran na do kaychowa. Sinākop da tabo tana saw no Amalekita a tawotawo kan siraw Amoreo a tawotawo a minyan do Hasason-tamar.

⁸ Sinpangan na, rinaparapa da no ar-āri no Sodoma, Gomorra, Adma, Seboyim, kan Bela

* **14:5** 14:5 Siraw Repaim a tawotawo, ki siganti sa a omyan do Kanaan do sakbay no chimpon Abram. Gen. 15:20; Deot. 2:11, 20; Jos. 12:4 † **14:5** 14:5 Siraw Sosim a tawotawo, ki siganti sa a akmas siras Repaim. ‡ **14:5** 14:5 Siraw Emim a tawotawo, ki siraw dāmo a tawotawo a omyan do tana a Moab (Deot. 2:10-11). Matotoray sa, kan makakarang sa do inawan da. § **14:6** 14:6 “Horeo” mana “Horim,” ki siraw tawotawo a nachichwasan do Tokon a Seir do kasakbay no nakapangābak dan tawotawo no Edom. * **14:6** 14:6 No mabata a let-ang, ki asa kīta no tana a abaw chimoy, kan maychabongbongro tamek.

(mana Soar) siraw bōyot da saw do Payahosongan no Siddim. ⁹ Dawriw nangnanayan das nakagobat daw siras āri saw do Elam, Goyim, Babilonya, kan Elasar. Dawriw nanggobatan das apat saya āri no dadima saya āri. ¹⁰ Do payahosonganaw a paggogobatan da, ki āro saw aridos a napno so birya. Do dāwri, naābak dadima saya āri. As dawa, do nakapaychapayapayyayo daw do dawri a gobat, siraw kadwan saw a soldādo dan āri no Sodoma kan Gomorra, nasday sa do aridos saw.† Ki siraw soldādo dan kadwanaw a āri, ki nakapayyayo sa a kominwan do paytokotonanaw. ¹¹ Sinpangan na, siraw apataw a āri a nangābak, ki inhap da tabo warawara do Sodoma kan Gomorra kontodo chabyay da saw, as nakakaro da. ¹² Do dāwri, pinachahahap da pa si Lot a kaanakan ni Abram, kan tabo warawara naw, ta do Sodomaw yanan na.

¹³ Do nakakaro daw, myan nakapagtālaw a asa mahakay a nayyayo a nangibahey di Abram a Hebreo so tabo napariparinaw. Do dāwri, omyan si Abram do masngenaw do nagdindināmagaw a kayokayo a dyira ni Mamre a Amoreo a kakteh ni Eskol kan Aner. Nagtotōlag saw makakaktehaya kan si Abram a maysinsidong sa. ¹⁴ Do nakapatakaw sya ni Abram a natiliw si Lot a kaanakan na, chinpeh na saw 318 saw a tawo a nasanay do gobat a nayanak sa do kampo na. Sinpangan na, linakatan da saw apataw a āri a nandad tana do Dan. ¹⁵ Do kamahep naranaw, pinaychakarwa na saw

† **14:10** 14:10 Gen. 14:17

rārayay naw, as nakadarop das kabōsor da saw, as kan inābak da saw apataw a āri. Dawa, do nakapayyayo daw no āri saw, ki linakatan da sa da Abram a nandad nakapakarapit da do Hobah do ammyānan no Damasko. ¹⁶ Nahap ni Abram tabo sinamsam daw no apataw a āri, kan winayawayaan na pa si Lot a kaanakan na, as pinaybidi naw tabo warawara na. Insalākan na paw mababakes saw kan siraw kadwan paw a tawotawo a nabahod.

No Kabindisyon ni Melkisedek si Abram

¹⁷ Do nakapaybidi danaw ni Abram do nakaābak naranaw sa Kedorlaomer kan rārayay na saw a āri, ki binayat no āryaw no Sodoma do Tanap no Sabe a napangaranan pa so Tanap no Āri. ¹⁸ Sinpangan na, binayat na si Abram ni Melkisedek a āri no syodad a Salem,‡ kan iya pa, ki pādi no Katotohosan a Dyos. Napantad so tināpay kan arak di Abram. ¹⁹ Binindisyonan na si Abram, as nakabata na so nya a kāna, “Iya pakono Katotohosan a Dyos a iyaw Namarswa so hanyit kan tana, mangbindisyon dyimo, mo Abram. ²⁰ Madaydāyaw pakono iyaw Katothosan a Dyos a nanoroh dyimo so bīleg a nangābak dyirad kabōsor mo saw.” Sinpangan na, no pinarin ni Abram, ki intoroh na dyaw apagkapolwaw no tabo nahap na a kinabaknang dyirad apataw a āri.

‡ **14:18** 14:18 No chakey na batahen “Melkisedek,” ki “Āri no Kinalinteg.” No chakey na batahen “Salem,” ki “talna” mana “kapyā”. Heb. 7:1-10

²¹ Sinpangan na, binata no āryaw no Sodoma di Abram a kāna, “Dyira mo na tabo nahap mo saya warawara. Iya lang akdawen ko dyimo, ki pabidyen mo saw tawotawo kwaya.”

²² Ki initbay ni Abram do āryaw no Sodoma a kāna, “Isapata ko di ĀPO, iyaw Katotohosanaya a Dyos a iyaw Namarswa so hanyit kan tana a ²³ polos a dyi ako a manghap so aran āngo a dyira mo, aran dēkey a akmas asa kakteb no bolabola mana itan no sapatos. Tan komwan, abanchya polos batan mo sya a, ‘Mabaknang si Abram a maynamot do intoroh ko dya.’ ²⁴ An yaken, hapen ko abaw aran āngo. Iya lang kinan darana saya no rārayay kwayaw dyi ko a mapaybidi. Ki siraw rārayay kwaya a somnidong dyaken, torohan mo sa so dyira da, sa Aner, Eskol, kan Mamre.”

15

No Tōlag no Dyos di Abram

¹ Katayoka no nyaya, nagparmata si Abram, kan nadngey na no chirin ni ĀPO dya a kāna, “Mamo kaba, mo Abram, ta yaken pinakasarpāpa mo do aran āngo a pakarārayawan mo, kan sinsinan abaw bindisyon ko dyimo.”

² Ki tominbay si Abram di ĀPO a kāna, “Imom Āpo a DYOS, abaw maitoroh no rakohaya bindisyon dyaken an tod ako a madiman a abos pōtot. Ta anchan madiman ako, si Elieser* a taga Damasko, iya lang magtāwid so warawara ko.

* **15:2** 15:2 Si Elieser, ki iyaw katotorayanaw a adipen ni Abraham. Gen. 24:2

³ Abaya ngamin intoroh mo dyaken a pōtot ko. Iyayaw asaya dyirad adīpen kwayaw magtāwid so warawara ko.”

⁴ Ki nadngey naw atbay ni ĀPO dya a kāna, “Si Elieser abanchiw no magtāwid, an dy-inchya iyaw mismo a pōtot mo a mahakay.”

⁵ Sinpangan na, inyangay ni ĀPO si Abram do gagan, as nakabata na sya dya a kāna, “Toman-gay kad tohos, as kapadas mo sya bidangan bitohen saya. Komwan anchiw kāron kapotōtan mo.”†

⁶ Do dāwri, nanganohed si Abram do inba-heyaw ni ĀPO, kan maynamot do dyaya naka-panganohed na, inbidang ni ĀPO a malinteg do salapen na.‡

⁷ Sinpangan na, binata ni ĀPO dya a kāna, “Yaken iyaw ĀPO a nangihtot dyimo do Or do Babilonya. Itoroh ko dyimo nyaya tana a dyira mo.”

⁸ Ki inyahes ni Abram dya a kāna, “Imom Āpo a DYOS, maypāngo kapatak ko sya a dyira ko nyaya tana?”

⁹ Ki tinbay ni ĀPO a kāna, “Mangyangay ka dyaken so mabinayi a bāka, mabinayi a kalding, kan malloko a karniro, kan siraw parihwaw a taytoto do so tawen, as kan mangyangay ka pas asa adekey a pahaw kan asa adekey a kalapāti.”

¹⁰ Sinpangan na, inyangay ni Abram do Dyos tabo naibaheyaya. Do dāwri, inidyowan ni Abram binyay na saw, kan ginelegel na saw manomanokaw. Binhabhak na saw binyay saw

† 15:5 15:5 Roma 4:18; Heb. 11:12 ‡ 15:6 15:6 Roma 4:3; Gal. 3:6; Sant. 2:23

malaksid do manomanok saw, kan binatang na sa so dadwa kabatoy. Pinaysasalap na sa sigon do kakchidaw no kāda binyay, tan myan ayaman do hobok naw. ¹¹ Ki myan saw rarakoh a manomanok a akmay kangkang a dominna do karnyaw, ki binoyaw san Abram.

¹² Do kasdep danaw no araw do dawri, pinaynepdep no Dyos si Abram. Ki do naka-paynepdep naw, myan inpaboya no Dyos a oltimos kasari a yanan, kan do dāwri, oltimo nakamo na. ¹³ Ki binata ni ĀPO dya a kāna, “Masigorādo a gan-ganaet sanchiw kapotōtan mo do tana no matarek. Mayparin sanchi a adīpen daw, as malidyalydyatan sanchi daw so apat a gasot a katawen. ¹⁴ Ki dosāen konchiw nawri a nasyon a mangadīpen dyira, as kan anchan ikaro ko sa do dawri a nasyon, āronchiw ahapen da a kinabaknang. ¹⁵ As imo, matahaman mwabaw nawri, ta matalna anchiw kadiman mo. Tod ka nanchi a machangangay a machonot dyirad simna aāpong mo saw do oltimo a kamalkem mo. ¹⁶ Anchan marapit danaw chapataw a kapotōtan, nawri dananchiw kapaybidi da dya a tana no kapotōtan mo saw, ta dosāen ko sabaw Amoreo a tawo a omyan do dya sichangori a mandad kapaglipyas no angang ko do karahet da. Nawrinchiw kadōsa ko sira.”

¹⁷ Do nakasdep danaw no araw, do kasari naranaw, naychihat a myan manghonghob a banga kan somdesdeb a ahoten a mayam do ayamanaw do hobokaw no karni saw. ¹⁸ Do dawri a naporin, do dawri a araw, nachitōlag si ĀPO di Abram a kāna, “Ikari ko a itoroh ko nyaya

tana dyirad kapotōtan mo saw a yapo do oksong naw do Egipto a mandad magdindināmagaw a Oksong a Oprates. ¹⁹ Itoroh ko tabo nyaya tana dyira kontodo tana daya no Kenita, Keneseo, kan siraw Kadmoneo, ²⁰ siraw Heteo, siraw Pereseo, siraw Repaim, ²¹ siraw Amoreo, siraw Kananeo, siraw Girgaseo, as kan siraw Jeboseo.”

16

Sa Agar kan Ismael

¹ Do dāwri, abaw pōtot ni Abram, ta hopes pa si Sarai a baket na. Ki myan adīpen ni Sarai a asa mabakes a yapo do Egipto a mayngaran so Agar. ² Binata ni Sarai di Abram a kāna, “Abayaw intoroh ni ĀPO dyaken a anak ko. Maganay āno an oknoden mo si Agar a adīpen ko? Ta an mapaymanganak mo, iyanchiw anak naw, ki ibidang ko a anak ta.” Do dāwri, ki nakey si Abram do inbaheyaw ni baket na. ³ As dawa, do chaasa poho naw a katawen ni Abram do tana naw a Kanaan, ki inhap ni Sarai a baket na si Agar a adīpen na a taga Egipto, as kan intoroh na di Abram, kan nayrapa sa. ⁴ Do dāwri, nayoknod sa Abram kan Agar, ki nabōgi si Agar. Ki do nakadidiwaw syan Agar a nabōgi, ki tod narana dyābat si Sarai.

⁵ Dawa, binata ni Sarai di lakay na a kāna, “Imo akin gatos do kabwayan anyib dyaken Agar.* Yaken mismo a nanoroh dyimo. Sichang-ori, maynamot do nakapatak naw sya nabōgi, ki

* **16:5** 16:5 Mana “Imo makatoneng do madiaya kalidyalidyat dyaken ni Agar.”

ipsok na yaken. Si ĀPO pakono mangipaboya an sino dyaten kosto, an imo mana yaken.”

⁶ Ki tinbay ni Abram a kāna, “Ara, ta adīpen mwaya! Parinen mo chakey mo dya.” Dawa, lindiyalidyat ni Sarai si Agar nandad nakapayyayo na.

⁷ Sinpangan na, napaboya iyaw anghil ni ĀPO† di Agar do kayan naw do asaw a akbod do letang do rarahanaw a mangay do idi a Sor. ⁸ Ki binata na dya a kāna, “Agar a adīpen ni Sarai, dino nakayapwan mo, kan dino kwanan mo?”

Ki tominbay si Agar a kāna, “On, ata, payyayowan ko āmo kwaw a si Sarai.”

⁹ Ki binata no anghil ni ĀPO dya a kāna, “Maybidi ka kan palobōsan mwa iyaw mangitoray dyimo.” ¹⁰ Binata na pa dya a kāna, “Torohan konchimo so āro a kamanganakan mo, kan abanchiw makabidang sira. ¹¹ Mabōgi kas changori, as maymanganak kanchis mahakay. Ki pangaranan monchis Ismael,‡ ta inadngey ni Āpo katanyis mwaw do kalidyatan mo. ¹² Maybibyay anchi a akmay bolaw a asno§ a dya makananawo, as kontraen na sanchiw tabo a tawotawo, as komwan a kontraen danchi iya. As maynamot ta machidiman sa dyaw kakabagyan naw, karwan na sanchi.”

¹³ Dawa, binata ni Agar do aktokto na, “Aysa! Oyodori a naboya ko Dyos a makaboya dyaken, kan aryak paya sibibyay?” Dawa, pinangaranan

† **16:7** 16:7 Iyaw anghil ni ĀPO, ki asaba a naparswa, an dya Dyos a mismo. Gen. 16:13 ‡ **16:11** 16:11 No chakey na batahen “Ismael” do chirin Hebreo, ki “madngey no Dyos”. § **16:12** 16:12 Iyaw bolaw a asno, ki madoldog. Job 39:5-8; Ose. 8:9

nas ĀPO a naychirin dya so “Dyos a Makaboya.”
 14 Nawriw pinangaranan tawotawo so bobonaw a myan do naypayawanaw no Kades kan Bered so “Bobon no Sibibyay a Dyos a Makaboya Dyaken.”*

15 Sinpangan na, naymanganak si Agar so asa mahakay, kan pinangaranan Abram pōtot naw so Ismael. 16 Wawaho a poho kan anem a katawen si Abram do dāwri.

17

No Kakōgit a Pakaboyan so Tōlag

1 Do nakapagtawen Abram so sasyam a poho kan sasyam, napaboya si ĀPO dya, as nakabata na sya a kāna, “Yaken, ki iyaw Dyos a Manakabalin do Tābo. Manganohed ka dyaken, kan nāw mo a maybibyay do kinalinteg tan abo pakapilāwan mo. 2 Tan iyaw nakapachitōlag ko dyimo do nakarahan, ki oyod a tongpalen ko, as kan torohan konchimo so taywara so kāro a kapotōtan.”* 3 Nagrōkob si Abram do tana, ki binatan Āpo Dyos dya a kāna, 4 “Nyaw itōlag ko dyimo: Imonchiw pakayapwan āro a nasnasyon. 5 Abram pabaw ngaran mo sichangori, an dya Abraham,† maynamot ta payparinen koymo a āmang no āro saw a nasnasyon. 6 On, torohan konchimo so taywara so kāro a kapotōtan, as kan siranchiw pakayapwan āro a nasnasyon.

* **16:14** 16:14 Mana “Beer-lahai-roi”. * **17:2** 17:2 Gen. 15:18-19 † **17:5** 17:5 Iyaw ngaran “Abraham,” ki yapo do tatdo a chirin no Hebreo. No “Ab,” ki āmang. No “ram,” ki maidāyaw, as kan no “ham,” ki āro.

Siranchiw kadwanaw, ki payparinen konchi a āri.

⁷ “Tongpalen konchiw nyaya abo pandan a tōlag ko dyimo kan sira panchiw somarsaronwaya kapotōtan mo. Nāw na ikari ko dyimo a yaken danaw Dyos mo, as kan Dyos no kapotōtan mo saw. ⁸ Gan-ganaet kamo do dyaya tana a yanan nyo sichangori, ki itoroh konchi dyimo nyaya kan siraw kapotōtan mwaw. On, tabo nya tana a Kanaan, ki dyira danchi a abos pandan, kan yaken anchiw Dyos da.”

⁹ Tinongtong no Dyos naychirin di Abraham a kāna, “As imom Abraham kan siraw kapotōtan mo saya a somarsarano, ki machita nāw nyo a magtongpal do tōlag kwaya. ¹⁰ Nyaw itōlag ko dyimo a machita a magtongpal ka kan siraw tabo kapotōtan mo a machisarono dyimo. Kāda mahakay dyinyo, ki basta makōgit. ¹¹ On, machita makōgit ka, ta nawri danaw pakaboyan a oyod a manganohed ka dyaken kan tongpalen mo tōlag kwaya. ¹² Yapo sichangori, kāda maiyanak mahakay a myan danas wawaho a karaw do kāda kapotōtan, machita makōgit. Masaw adedekey a mahahakay do adīpen mo saw a naiyanak do bahay mo kan siraw adīpen a ginātang mod gan-ganaet a dya kapotōtan mo, machita makōgit sa. ¹³ On, machita makōgit tabo mahahakay a aran adīpen saw a naiyanak do bahay mo mana nagātang mo, tan myan sinyal do inawan nyo a pakaboyan so abos pandan a tōlag ko dyinyo. ¹⁴ No mahakay a dya makōgit, ki machita nyo a pasyayen, ta mairāman paba tawo ko. Nawriw

pakaboyan a dyi na tinongpal tōlag ko, iyaw dyi na kapagkōgit.”

¹⁵ Sinpangan na, minirwa binata no Dyos di Abraham a kāna, “Sara! pabaw panawag mod baket mo. Ta sichangori, Sara‡ danaw ngaran na. ¹⁶ Bindisyonan konchi, as maymanganak anchi so asa mahakay a mismo a pōtot mo. On, bindisyonan konchi, tan mayparin a ānang no āro a nasnasyon, kan myan panchiw kadwan a mayparin a āri do kamanganakan na saw.”

¹⁷ Do dāwri, nagrōkob si Abraham do tana, as nakamyeng na, ta anohdan naba. Binata na do aktokto na a kāna, “Namna! Makapōtotak pawri a asa gasot danayaw tawen ko, kan maymanganak pawri si Sara a sasyam a poho danayaw tawen na?” ¹⁸ Ki binata ni Abraham do Dyos a kāna, “Si Ismael pakono bindisyonan mom ĀPO a magtāwid anchi so tabwaya warawara ko!”

¹⁹ Ki tominbay Dyos a kāna, “Engga, ta maymanganak anchi si Sara a baket mo so asa mahakay a mismo a pōtot mo, as pangaranan monchis Isaak. § Tabo a naitōlag ko do nakarahan, ki tongpalen konchi di Isaak kan siraw kapotōtan na saw nyaya abos pandan a tōlag.

²⁰ As si Ismael, ki nadngey kwaw inakdaw mwaya maynamot dya. Dawa, bindisyonan ko, as torohan ko so āro a pōtot kan taywaras kāro a kapotōtan na. Ki iyanchiw āmang no asa poho kan dadwa pangōlo,* kan payparinen

‡ **17:15** 17:15 No chakey na batahen “Sara,” ki “prinsisa”.

§ **17:19** 17:19 No chakey na batahen “Isaak,” ki “mamyeng”.

* **17:20** 17:20 Gen. 25:12-18

ko sanchi a rakoh a nasyon. ²¹ Ki tongpalen konchiw tōlag ko di Isaak a iyanak anchi ni Sara do somaronwaya tawen a akmas nyaya chimpo.” ²² Do nakatayoka no Dyos a naychirin di Abraham, komnaro dana dya.

²³ Do dāwri a araw, kinōgit ni Abraham si Ismael a pōtot na. Kinōgit na paw tabo mahahakay do bahay na kan siraw adīpen na saw a naiyanak do bahay na, as kan siraw ginātang na saw akmas inbaheyaw ni Āpo Dyos dya. ²⁴ Ki aran mismo na inawan, ki nagkōgit si Abraham do kapagtawen nas sasyam a poho kan sasyam. ²⁵ As si Ismael, ki nagtawen so asa poho kan tatdo do nakapagkōgit na. ²⁶ Do dāwri a araw, nakōgit sa Abraham kan Ismael a pōtot na a ²⁷ nakairamānan da tabo no adīpen naw a mahahakay a naiyanak do bahay na mana nagātang na.

18

No Kari a Kayanak ni Isaak

¹ Sinpangan na, do asa karaw, do kayegen danaw no araw, minirwa napaboya si ĀPO di Abraham. Myan a maydisna a magpariir si Abraham do pantawaw no pinatnek naw a tolda na do masngenaw do nagdindināmag saw a kayokayo a dyiran Mamre. ² Ki do dāwri, binangon naw oho naw, ki naboya naw tatdo saw a mahahakay a maytēnek do masngenaw dya. Dawa, nakalyalisto a nachisngen dyira, as

nakapagrōkob na do tana.* ³ Binata nad asaw a kāna, “Imom āpo, an maganay dyinyo, tod kamo aba homabas dya, an dyi koynyo a rispitarēn. ⁴ Mangay ako pa manghap so ranom a pangoy-awyas nyos kokod nyo saya. Katayoka nō nawri, maynahah kamo pa do sirokaya no kayowaya. ⁵ Magpaisagāna ako pa so pangmamabaw† nyo, tan myan pangyingyit nyo do kwanan nyowaya. Rakoh soyot ko a mangrispitar dyinyo.”

Ki tominbay sa a kon da, “Ngay, naon ah. Pagostwan namen awis mwaya.”

⁶ Ki nakalyalisto si Abraham a somindep do toldaw do yananaw ni Sara, as nakabata na sya a kāna, “Makalisto ka manghap so asa kakostal do kagaganayanaw a arina, as kamāsa mo sya, as kapamarin mos tināpay.” ⁷ Katayoka na nangibahey syaw, nanyayo a nangay do yanan daw no binyay na saw. Nakapamidi nas asa mataba a orbon a bāka, as nakaitoroh na sya do asaw a adīpen na. Inalistwan adīpen naw a pinarti, as nakarotong na sya. ⁸ Do nakaisagāna danaw no tabo, nanghap si Abraham so omnalsemaw a gātas‡ kan matami a gātas kan iyaw karnyaw a inparotong na, as nakaiyangay na sya dyirad

* **18:2** 18:2 Komwan dadakay dan Jodyo a tod a maytēnek a mangnanaya mandanchan mangay akin bahayaw a omawis siras bisitaw do bahay na. Dadakay da pa a pangpadāyaw da, ki alistwan da bayaten bisitaw, as kapagrōkob da do tana. Heb. 13:2

† **18:5** 18:5 Komwan inbahey na tan dyi sa masnekan bisita naw a mangay a koman, ta inplāno naw mamarin so akmay pasken.

‡ **18:8** 18:8 No omnalsem a gātas, ki inbidang da a masdep a inomen a masostansya.

mahahakayaw do sirokaw no kayo. Iya mismo nagsirbi dyira do kakan daw.

⁹ Sinpangan na, inyahes da a kon da, “Dino yanan Sara a baket mo?”

Ki tominbay si Abraham a kāna, “Arid irahemayan tolda.”

¹⁰ Ki inbahey no asaw dyira a kāna, “Anchan marapit no naitoding a chimpo, maybidi akonchi dyimo. Do dāwri, ki maymanganak anchi si Sara so mahakay.”§

Ki myan si Sara do bīlaw no aneb do dyichodan daw a mangadngedngey so nawri.

¹¹ Malkem kan baket dana saw maychabahayaw, kan nachipanda dana marodit si Sara. ¹² Dawa, namyeng irahem ni Sara do nakadngey naw so nawri, kan binata na do aktokto na a kāna, “Pī! Changori, hahawen ko pawri a maparin dyaken komwan a kapagganas do bakbaketan ako naya kan asa pa malkem danayaw rārayay kwaya.”

¹³ Ki inyahes ni ĀPO di Abraham a kāna, “Āngo ta namyeng si Sara kan binata na a kāna, ‘Maymanganak ako pawri do koribetbet ako naya?’ ¹⁴ Aryoriw dya maparin ĀPO? No ibahey ko dyimo, ki oyod. Anchan mapahabas no naitoding a chimpo, maybidi akonchi dyimo, as kan do dawri, masigorādo a maymanganak anchi si Sara so mahakay.”

¹⁵ Ki maynamot do kāmō ni Sara, naglibak, as nakabata na sya a kāna, “Wā! Enggaw, mo Āpo. Namyeng akwabaw.”

§ **18:10** 18:10 Gen. 21:2; Roma 9:9

Ki binata no bisita daw a kāna, “Taywaran dyi ka oyod a namyeng?”

No Kapachichāsi ni Abraham Maynamot do Sodoma

¹⁶ Sinpangan na, nagrobwat saw bisitaw a komaro, as tinalamad daw Sodoma. Nachirayay si Abraham dyira, tan yangay na sa patodahen do rarahanaw. ¹⁷ Ki do dāwri, binata ni ĀPO a kāna, “Itayo ko paro di Abraham plāno kwaya parinen? ¹⁸ Masigorādo a payparinen konchiw kapotōtan na a asa rakoh kan mayit a nasyon, as kan maynamot dya, bindisyonan ko sanchiw tabo a nasnasyon. ¹⁹ Pinidi ko si Abraham, tan iyanchiw mangnanawo dyirad pōtot na saw kan siraw kapotōtan na saw a manganohed dyaken kan maybibyay sa masingpet kan malinteg. Ta an komwan parinen da, tongpalen konchi a tabo inkari kwaw dya.”

²⁰ Sinpangan na, binata ni ĀPO di Abraham a kāna, “Romnapit dana dyaken pamagatos a maikontra dyirad tawotawo do Sodoma kan Gomorra a maynamot do palālo a karahet da. ²¹ Dawa, yaken danaw mismo a mangay a manyideb sya an oyod karahet daya sigon do tabo pamagatosaya a romnapit dyaken tan map-atakan ko an oyod mana engga.”*

²² Do dāwri, komnaro saw dadwaw a mahahakay a nangay do Sodoma. Ki nabidin si

* **18:21** 18:21 Nawri abaw chakey na batahen a dyi na chapatak ni Āpo Dyos tābo, an dya ipaboya na di Abraham a malinteg kapangokom na.

Abraham a maytēnek pa do salapenaw ni ĀPO.†
 23 Naypasngen si Abraham di ĀPO, as nakaiyahes na sya a kāna, “Oyodori a payrapahen mo saw malinteg kan siraw marahet a dimanen? 24 Kaspangarigan, an myan dadima poho a malinteg do dawri, rārayawen mo pawriw intīrwaw a syodad da? Chāsi mo pakono tawotawo daw, tan mabyay pa saw dadimaya poho. 25 Masigorādo ko a irāman mo saba dimanen malinteg saw a tawo dyirad marahetaw. Ta an dyi mo a parinen komwan, sigorādo a mairāman sa madōsaw abwaw so gatos, ta malinteg kapangokom no Hwis do intīrwaya a tana.”

26 Ki tinbay ni ĀPO a kāna, “Sigi, an myan dadima poho a malinteg a maboya ko do Sodoma, patohoden ko pabaw karārayaw ko so intīro a syodad a maynamot dyira.”

27 Ki tinbay pa ni Abraham a kāna, “Pakawannen mo yaken, mo ĀPO, do katored kwaya machisarīta dyimo. Ta yaken, ki asa lang a tawo a yapo do ahbek, kan abaw kalintegan kwa maychirin. 28 Ki an kaspangarigan, an myan apat a poho kan dadima tawo, as sira lang malinteg, rārayawen moriw intīrwaw a syodad maynamot ta kōrang so dadima?”

Ki binata ni ĀPO a kāna, “Rārayawen kwabaw syodadaw an myan maboya ko daw a apat a poho kan dadima tawo a malinteg.”

† **18:22** 18:22 Mana “nabidin pa si ĀPO a maytēnek do salapenaw ni Abraham”.

²⁹ Minirwa dana inyahes ni Abraham a kāna, “Ki an myan apat a poho lang malinteg, dimanen mori, mo ĀPO?”

Ki tominbay si ĀPO a kāna, “Parinen kwaba an myan apat a poho a malinteg a tawo.”

³⁰ Ki binata danan Abraham a kāna, “Āpo, makasoli kaba ah, ta manahes ako pa dyimo. Āngwan tatdwa poho lang malinteg?”

Tinbay ni ĀPO a kāna, “On, rārayawen kwaba maynamot dyira.”

³¹ Ki nakatongtong ni Abraham a nangyahahe a kāna, “Pakawanen mo yaken, mo Āpo, do katedred kwaya. Āngwan dadwa poho saw maboja mo a malinteg, dimanen mori, mo Āpo?”

“Na, rārayawen kwaba an myan maboja ko a dadwa poho a malinteg a tawo,” inibay ni ĀPO.

³² Binata ni Abraham a kāna, “On, mo Āpo, makasoli kaba, ta nya danaw manawdyi a yahes ko. Nan asa poho sa lang malinteg, dimanen mori?”

Ki tinbay ni ĀPO a kāna, “Alit na, aran myan asa poho lang a malinteg a tawo, ki rārayawen kwaba.” ³³ Katayokaw ni ĀPO a nangichirin syaw di Abraham, nayam dana, as kan si Abraham, ki somnabat danad tolda naw.

19

No Kāro no Gatos no Sodoma

¹ Nasaryan dana sa do nakapakarapit daw no dadwa saw a anghil do syodadaw a Sodoma.* Myan si Lot a maydisna do rowanganaw no syodad do kawara daw no dadwaw. Do kaboya naw sira, nanyeng a naytēnek a minbayat sira, kan nagrōkob do tana do salapen daw. ² Binata na dyira a kāna, “Inyom āpo ko, mangay kamo pa do bahay, kan maparin nyo a lablaban kokod nyo saya, kan misan kamo na daw, ta nakasagāna ako a mapadagos dyinyo. Anchan delak, masapa kamo nanchi a mayokay, as katongtong nyo do kwanan nyo.”

Ki tominbay sa dya a kon da, “Nolay mo na yamen, ta tod kami a misan do plasa.”

³ Ki komnaro aba si Lot, an dyi na sa nahap. Dawa, minonot sa dya a nangay do bahay na. Do nakapakarapit daranaw, binilin naw adīpen na saw a bebelan daw manotong so tināpay a abos yapo† kan mangisagāna sa so maīmas a pangmalem da. Do nakapakahoto daranaw, komninan sa.

⁴ Ki sakbay a makaycheh sa, dinibon dan tabo mahahakay saw a babbaro kan mangalkem a yapo do intīro a Sodoma iyaw bahayaw ni Lot. ⁵ Nginēngayan dan tawotawo saw si Lot, as inbahey da dya a kon da, “Dino yanan dan mahahakayaw a misan do bahay mwaya sichahep?

* **19:1** 19:1 No kabawa no yanan Abraham do Sodoma, ki nagistayan 60 a kakilomitro. No gagāngay, an takeyen tawo, ki dadwa a karaw. † **19:3** 19:3 Iyaw nya tināpay a abos yapo mana libadora, ki gagāngay a nawriw kanen dad karaw.

Pahboten mo sa, ta chakey dan mahahakay saya dya a oknoden sa a pangmamabaw.”

⁶ Ki minohtot si Lot, as nakapaneb nas pantawaw. ⁷ Nachikakaāsi dyira a binata na a kāna, “Kakakteh, adngeyen nyo pa yaken. Parinen nyo abaw marahetaya panggep nyo. ⁸ Myan saw dadwa babbalāsang ko, as ari pa sad nachoknod do aran sino a mahakay. An chakey nyo, pahtoten ko sa, kan parinen nyo chakey nyo dyira. Basta dyi nyo sa paypariparinan so marahet bisīta ko saya. Basta aywanan ko sa, ta rinawat ko na sa do bahay kwaya.”

⁹ Ki binata da dya a kon da, “Pī! Komaro kad ayaman namenaya! Gan-ganaet ka, as sichangori, maychapteng kāno a mayparin a hwis namen dya ah? Oy! Magannad ka, ta āngonchan maraherahet parinen namen dyimo kan siraw bisīta mo saya!” Do dāwri, pinadoy-doydoy da si Lot, as nakapaypasngen da do pantawaw no bahayaw tan rakraken da. ¹⁰ Ki iniwangan dan dadwaw a mahahakay a bisīta na iyaw anebaw, as nakagoyod da si Lot a pinasdep, as nakapaneb das pantawaw. ¹¹ Do nakapasdep daw sya, pinagkorārat da saw mahahakayaw a myan do gagan, tan dyi da machichwasan pantawaw.

No Kakaro ni Lot do Sodoma

¹² Sinpangan na, binata dan dadwaw a anghil di Lot a kon da, “Imom Lot, ari pa sawriw kadwan a kabagyan mo do dya syodad a akmas pōtot mo sa a mahahakay kan mababakes, manōgang mo a mahakay, mana kadwan a

kabagyan mo? An myan, ikaro mo sa dya, ¹³ ta īto danaw karārayaw namen so nyaya syodad. On, ta nadngey ni ĀPO pamagatos a maikontra dyirad tawotawo saya dya a maynamot do oltimwaya karahet da. Dawa, tinoboy na yamen, tan rārayawen namen nyaya logar.”

¹⁴ Sinpangan na, nangay si Lot dyirad mahahakay saw a manmanogangen nanchi, as nakabata na sya a kāna, “Barok, makabel kamo a komaro dya, ta īto danaw karārayaw ni ĀPO so nyaya syodad!” Ki binata da a siswabak na lang. Dawa, inanohdan daba.

¹⁵ Do kakalo naranaw a domadan araw, inbilin dan anghilaw di Lot a kon da, “Makabel ka ah! Hapen mos baket mo kan siraw dadwa saya a babbalāsang mo, as mayyayo kamo na do dya syodad, tan dyi kamo a mairāman do kapangdōsa no Dyos.” ¹⁶ Ki naybabalay pa si Lot. Ki maynamot do kāsi ni ĀPO di Lot, kinamet dan anghilaw tanorwaw ni Lot, tanorwaw ni baket na kan tanoro saw no dadwaw a babbalāsang na, as nakaihbot da sira do dawri a syodad. ¹⁷ Do nakapatodah daw sira do gaganaw no syodadaw, asa dyirad anghilaw naychirin a kāna, “Mayyayo kamo na! Mididit kamo aba, kan magsardeng kamo aba do dya payahosongan. Basbāli a magtaros kamo do katokotokonanaya tan dyi kamo a madiman!”

¹⁸ Ki tominbay si Lot dyira a kāna, “Mo āpo ko, chāsi mo pa yamen, ta ipaparin nyo aba dyamen komwan! ¹⁹ Rakoh kāsi mo dyamen do kaisalākan mwayas byay namen. Ki taywarayas kabawaw katokotokonanaya. Sigorādo a madas

na yamen didigraya, kan madiman kami sakbay a makarapit kami daw. ²⁰ Chiban mo paw nwanaw dēkeyaya a idi a masngen a kamāngen namen. On, dēkey abawri? Chāsi mo yamen, ta palobōsan mo yamen a komāmang daw tan maisalākan kami?”

²¹ Ki tominbay no anghilaw a kāna, “Sigi, may kamo daw, as kan rārayawen kwabaw nawri a idi. ²² Ki makalisto kamo a mayyayo, ta maparin kwaba isiknan, an dyi kamo pa makarapit daw.” (Maynamot ta binatan ni Lot a dēkey a idi, dawa, napangaranan so Soar.)

No Karārayaw no Sodoma kan Gomorra

²³ Domada danaw araw do nakapakarapitaw ni Lot do Soar. ²⁴ Do dāwri, naychihat a pinachimoy ni ĀPO so somgesged a asopri a yapo do hanyit do syodad saw a Sodoma kan Gomorra.‡ ²⁵ Sinosohan naw dadwaw a syodad kan intīrwaw a payahosongan, as nasosohan tabo a omyan daw, kan tabo a tomnobo do dawri a tana. Araba polos nabidin daw! ²⁶ Ki do dāwri, naybabalay iyaw baketaw ni Lot do rarahan, as minidit kan chiniban naw somgesgedaw a syodad a kinarwan da. Do dāwri, nayparin a asin, kan tominnek a akmay parey.§

²⁷ Do kamabekas naw, minhep a naybangon si Abraham, as nakalyalisto a nangay do naytēnekanaw do salapenaw ni ĀPO do nakapaysyay daw.* ²⁸ Linawngan naw Sodoma

‡ **19:24** 19:24 2 Ped. 2:6; Jod. 7 § **19:26** 19:26 Lk. 17:31-32

* **19:27** 19:27 Gen. 18:22

kan Gomorra kan do intīro a yanan do payahosonganaw, ki naboya naw matokpohaw a ahob a akmay ahob no nasosohan a kabyawan. ²⁹ Ki do karārayawaw no Dyos so idiidi saya do dawri a payahosongan a yanan ni Lot, ninakenakem nas Abraham. Dawa, insalākan na si Lot, as inkaro na do dawri a syodad.

Si Lot kan Siraw Babbalāsang Naw

³⁰ Mamo si Lot a omyan do Soar. Dawa, somnonget sa do katokotokonanaw kan siraw dadwaw a babbalāsang na. Do dawri, minyan sa do asa aschip. ³¹ Sinpangan na, do asa karaw, binata no matonetonengaw a pōtot na a mabakes do adyen naw a mabakes a kāna, “Malkem danayas āmang, ki abayaw mahakay do intīrwaya a tana a omdibon dya a pachikabahaya ta tan myan anak ta. ³² Boken tas āmang, as kaoknod ta sya, tan myan anchiw anak ta dya a katongtong no kapotōtan ni āmang.” ³³ As dawa, do dāwri a ahēp, binok das āmang da, as kinaoknod no matonetonengaw a mabakes. Maynamot ta taywaraw nakabok ni āmang da, chinapatak nabaw pinarin na.

³⁴ Do somaronwaw a araw, binata no matonetonengaw do adyen naw a kāna, “Nachoknod akwaw kahep di āmang. Boken ta pa sichahep, kan imonchiw machoknod dya. Tan komwan, myan anchiw anak ta dya a katongtong no kapotōtan ni āmang..” ³⁵ Dawa, binok das āmang da do dāwri a ahēp, as nachoknod dya iyaw balāsang naw a adyen matonetonengaw a mabakes. Alit

na, chinapatak naba a iyaw balāsang naw kinaoknod naw. ³⁶ Maynamot do dya naporin, nabōgi saw dadwaw a pōtot ni Lot, ki yapo do mismo a āmang da. ³⁷ Naymanganak matonetongaw so mahakay, as pinangaranan nas Moab.† Iyaw nakayapwan Moabita saw a tawotawo a aran mandas changori. ³⁸ Naymanganak paw adyen naw so mahakay, as pinangaranan nas Benammi.‡ Iyaw nakayakayapwan Ammonita saw a tawotawo a aran mandas changori.

20

Sa Abraham kan Abimelek

¹ Sinpangan na, komnaro sa Abraham do yanan Mamre, kan lomnongo sad tana Negeb do abagātanan Kanaan. Minyan sa so dēkey a chimpo do naypayawan Kades kan Sor. Somarono, nangay sa do idi a Gerar. ² Do kayan daw do Gerar, no inbahebahey ni Abraham a maynamot di Sara a baket na, ki maykakteh sa. Dawa, inpatawag ni Āri Abimelek a āri do Gerar si Sara. ³ Ki do dāwri a mahep, napaboyaw no Dyos di Abimelek do asa tayēnep a kāna, “Masigorādo a madiman ka maynamot ta inhap mo nya mabakes a myan danas kabahay.”

⁴ Ki do dāwri, ari na pad kinaoknod ni Abimelek si Sara. Dawa, binata na di Āpo a kāna, “Imom Āpo, chapatak mwa abo marahet

† **19:37** 19:37 No ōni no “Moab” do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan “yapo do āmang ko”. ‡ **19:38** 19:38 No chakey na batahen “Benammi” do chirin Hebreo, ki “anak no kabagyan ko”. Iyaw ōni na, ki akmay “Ammonita” do chirin Hebreo.

a pinarin ko dya. Dimanen mori yaken kan siraw tawotawo kwaya a aran abo gatos ko dya?
⁵ Nayengayaw inbahey da, da Abraham kan Sara dyaken a maykakteh sa ta dawa. Aba polos marahet a iniktokto ko, kan madalos kaparin ko do kahap kwaw sya.”

⁶ Ki tinbay no Dyos do tayēnep a kāna, “On, chapatak kwa abaw marahet a iniktokto mo a parinen mo. Dawa, inpalōbos kwaba a sinalid mo nya mabakes, tan dyi ka maygatos dyaken.
⁷ Sichangori, pabidyen mo naw nya mabakes do kabahay naw. Ta iyaw nawri a mahakay, ki asa propīta ko, as paydasal nanchimo tan dyi ka madiman. Ki an dyi mwa pabidyen, syrto a madiman ka kan siraw tabo tawotawo mwaya.”

⁸ Do kamabekasanaw, minhep a naybangon a napatawag si Abimelek so tabo opisyalis na saw, as nakaibahey nas tabo napaniparinaw do tayēnep na. Ki do nakadngey daw sya, taywaraw nakamo da. ⁹ Katayoka na, pinatawag ni Āri Abimelek si Abraham, kan binata na dya a kāna, “Inanghen mo yamen? Āngo gatos ko dyimo, tan nangyangay kas pangbakebakel mo dyaken kan do pagāryan kwaya? Pinarin mwaya dyaken, ki rombeng a dya parinen do kapayngay a tawo.”
¹⁰ Inyahes na pa, “Samna! Āngo ta pinarin mo nyaya?”

¹¹ Ki tominbay si Abraham a kāna, “On, ata, no myan do aktokto ko, ki abaw mamō do Dyos do logar nyowaya. Dawa, namo ako, kan binata ko do inawan ko a kon ko, ‘Āngonchan dimanen da yaken, as kahap das baket kwaya?’

¹² No ibahey kwaya dyimo, mo āpo āri, ki oyod. Oyod a maykakteh kami do āmang, ki engga do ānang. Ki aran komwan, naychabahay kami. ¹³ Do nakatoboyaw no Dyos dyaken a karwan ko kapamilyaan ni āmang ko a mangay do matarek a tana, inbahey kod baket ko a kon ko, ‘An oyod a chāsi mo yaken, do tabo a ngayan ta, ki ibahey mwa maykakteh ta.’ ”

¹⁴ Sinpangan na, pinaybidi ni Abimelek si Sara di Abraham, as kan tinorohan na pas karniro, bāka, kan kadwan dyirad adīpen na saw a mahakay kan mabakes. ¹⁵ Do dāwri, binata ni Abimelek di Abraham a kāna, “Chiban mo tabo tana kwaya. Mamidi kas chakey mwa yanan, kan omyan kamo daw.” ¹⁶ Binata na pa di Sara a kāna, “Tinorohan ko kakteh mwaw so asa rībo a kapidāso a kwarta.* Nyaw pakaboyan dan tabo rārayay nyo saw a abaw naporin dyimo a madi, as kan paysonongan danan aran āngo a kasnek a rinawat mo.”

¹⁷⁻¹⁸ Maynamot do naporinaya di Sara a baket ni Abraham, inpalōbos aba ni ĀPO a myan matorohan so anak do pagāryan ni Abimelek. Sinpangan na, naydasal si Abraham do Dyos, as pinapya no Dyos si Abimelek kan si baket na kontodo mababakes saw a adīpen na tan mirwa dana sa a maymanganak.

21

* **20:16** 20:16 Asa rībo a kapidāso a kwarta do dāwri, ki nagistayan 11.5 kakilo. No balor no asa adīpen do dāwri a chimpo, ki tatdo a poho lang a kapidāso a kwarta. Eks. 21:32

No Kayanak ni Isaak

¹ Ki do dāwri, do nakahabasaw no inkeddeng na chimpo, binindisyonan ni ĀPO si Sara, kan tinongpal na akmas inkari naw. ² As dawa, nabōgi si Sara, kan naymanganak so asa mahakay a aran baket dana kan malkem dana si Abraham. On, naiyanak sigon do chimpwaw a inbahey no Dyos.* ³ Pinangaranan ni Abraham so Isaak adekeyaw a pōtot na di Sara, ⁴ as kinogit ni Abraham si Isaak a pōtot na do chawawaho naw a araw a akmas bilinaw no Dyos. ⁵ Do nakaiyanakaw ni Isaak, nagtawen dana si Abraham so asa gasot. ⁶ Binata ni Sara a kāna, “Tinorohan yaken no Dyos so pakayapwan kwa masoyot kan mamyeng,† kan aran sinonchi a tawo a makadngey, mamyeng sanchi a maynamot do soyot da dyaken.” ⁷ Binata na pa a kāna, “Ay samna! Sigorādo a abaw manghahaw kan mangibahey di Abraham a mapasoso akos adekey do nakapaymanganak kwaya bakbaketan dana. Ara, ta cha dya inyanak ko nya pōtot na mahakay a aran malkem dana.”

⁸ Nayparakoh adekeyaw, as naposin. Do dāwri a araw a nakaposin na, namarin si Abraham so rakoh a pasken.

No Kapayyayo Da Agar kan Ismael

⁹ Do asa karaw, naboya ni Sara si Ismael a anak ni Agar a taga Egipto, ki myan na roroden a pachigtalan si Isaak a anak na. ¹⁰ Dawa,

* **21:2** 21:2 Gen. 17:21; 18:10 † **21:6** 21:6 No chakey na batahen “Isaak” do chirin Hebreo, ki “mamyeng”. Gen. 17:17-19

binata ni Sara di Abraham a kāna, “Payyayohen mo may-ānang saya a adīpen, ta maparin aba machipagtāwid anak naya do anak taya a si Isaak.”‡ ¹¹ Taywaraw nakariribok ni Abraham do inbaheyayan Sara maynamot ta pōtot na pa si Ismael.

¹² Ki inbahey no Dyos di Abraham a kāna, “Chabakel mwabaw may-ānang saya a sa Ismael kan Agar a adīpen mo. Parinen mo aran āngo a ibahey ni Sara, ta si Isaak pakayapwan kapotōtan mo saw a inkari ko. ¹³ As maynamot ta pōtot mo pas Ismael a anak ni Agar a adīpen, parohen konchiw kapotōtan na, as mayparin sanchi a asa nasyon.”

¹⁴ Do kamabekasanaw, minhep a naybangon si Abraham, ta pinarobwatan na sa Agar kan Ismael.§ Tinorohan na si Agar so kanen da kan asa sopot a lālat a napno so ranom, as nakaipakachin na sya di Agar. Sinpangan na, pinayam narana sa. Komnaro sa Agar, as nangay sa minidibidi do let-angaw do Beerseba. ¹⁵ Do nakatawosaw no bahon daw a ranom, tinokos naw anak naw do sirokaw no mabodis a kayo, ¹⁶ as naypabawa so asa gasot ngata kamitros, as nakapaydisna na. Binata nad aktokto na a kāna, “Maitored kwaba chiban anak kwaya a madiman.” Ki do kayan naw a maydisna, tomnanyis si Agar. Aran si Ismael, ki tomnanyis.

¹⁷ Ki nadngey no Dyos katanyis no anak naw. Dawa, yapo do hanyit naychirin iyaw anghil

‡ **21:10** 21:10 Gal. 4:30 § **21:14** 21:14 Adekey paba si Ismael do dāwri, ta baro dana. Gen. 16:15-16; 17:25; 21:5

no Dyos* di Agar a kāna, “Āngo chabakel mom Agar? Mamo kaba, ta nadngey no Dyos katanyisayan anak mwaya. ¹⁸ Maytēnek ka, ta mangay mwa kadayen kan ahwahoken anak mwaya. Payparinen konchi a rakoh a nasyon kapotōtan na.”

¹⁹ Do dāwri, inpaboya dya no Dyos asaw a akbod. Dawa, yangay ni Agar a inporanom lālataw, as nakapaynom nas anak naw. ²⁰ Binindisyonan no Dyos anak naw do kayan naw a mayparakoh. Minyan do let-ang a Paran, kan nayparin a maganay a mangosar so bai a panganop. ²¹ Do kayan naw do let-ang a Paran, inpakabahay dya ni ānang na iyaw asaw a taga Egipto.

No Kapagtōlag Da Abraham kan Abimelek

²² Do dāwri a chimpo, nangay di Abraham sa Āri Abimelek kan si Pikol a iyaw komander dan bōyot na saw. Nakabata na sya a kāna, “Myan Dyos dyimo do tabo parinen mo. ²³ Dawa, akdawen ko dyimo a isapata mo do salapen Dyos a dyi mo yaken a loklōkwen kan siraw pōtot ko mana siraw kapotōtan ko. Parinen mo pakono dyaken kan siraw tawotawo ko saya a omyan do tana kwaya a nachiyanan mo a akmas nakāsi ko dyimo.”

²⁴ “On, isapata ko,” tinbay ni Abraham.

²⁵ Sinpangan na, nagriklamo si Abraham di Abimelek maynamot do bobon naw a ināgaw dan adīpenaw ni Abimelek. ²⁶ Ki tinbay ni Abimelek a kāna, “Chapatak kwaba an sino

* **21:17** 21:17 Iyaw anghil no Dyos, ki asaba a naparswa, an dya Dyos a mismo. Gen. 16:7

namarin syay. Āngo ta dyi mwa inbahebahey dyaken? Changori paya natonngan ko nya.”²⁷ Do dāwri, tinorohan ni Abraham si Abimelek so kadwan a karniro kan bāka na, as nakapagtōlag da.²⁸ Sinpangan na, napatawa si Abraham so papito a mabinayi a orbon do karniro na saw.

²⁹ Ki inyahes ni Abimelek a kāna, “Anghen mo saw pinatawa mwaya a papito a orbon a karniro a mabinayi?”

³⁰ Ki binata ni Abraham a kāna, “Rawaten mo saw papito saya orbon a karniro a mabinayi, as do karawat mwaya sya, paneknekan mwa yaken naychadi so nyaya bobon.”

³¹ Dawa, napangaranan nawri a tana so Beerseba,[†] ta dawriw nagtolāgan da Abraham kan Abimelek.

³² Katayokan nakapagtōlag daw do Beerseba, naybidi dana si Abimelek kan si Pikol a komander dan bōyot na saw do tana dan Pilisteo.

³³ Naymoha si Abraham so tamaris[‡] a kayo do Beerseba, as dawriw nagdaydayāwan na si ĀPO a Abos Pandan a Dyos.³⁴ Nahay a minyan si Abraham do Pilisteo a tana.

22

No Kasōot no Dyos si Abraham

¹ Napahabas nawri, sinōot no Dyos si Abraham. Tinawagan na a kāna, “Abraham!”

[†] **21:31** 21:31 No chakey na batahen “Beerseba” do chirin Hebreo, ki “Bobon a Nagkaryan” mana “Bobon no Papito”. Gen. 26:33 [‡] **21:33** 21:33 Manaro byay no nya kita a kayo, kan matwa pa.

Ki tominbay si Abraham a kāna, “Ari ako dya, mo Āpo.”

² Binata no Dyos a kāna, “Apen mo iyaw moybohaya pōtot mwa si Isaak a chadaw mo, as kangay mo do tana a Moryas. Idāton* mo dyaken si Isaak do asaya a tokon a ipaboya konchi dyimo.”

³ Nanganohed si Abraham. Dawa, minhep a naybangon do kamabekasanaw. Nangasdada so kayo a pangorno nas dāton naw, as inkarga na do asno naw a pinasangaan na. Inhap nas Isaak kan siraw dadwaw a adīpen na, as nakaisiknan da so kominwan do inbaheyaw no Dyos dya. ⁴ Do chatatdo naw a araw, binangon ni Abraham oho naw, ki naboya naw kabawa no nawri a yanan. ⁵ Binata na dyirad adīpen na saw a kāna, “Myan kamo na dya kontodo asnwaya, ta may kami kan pōtot kwaya dwadaw a magdaydāyaw do Dyos, as maybidi kaminchi dyinyo.”†

⁶ Do dāwri, inhap ni Abraham sindasda naw a kayo a pangorno nas dāton naw, as inpaisabhay nad Isaak a pōtot na. Somarono, inhap naw bahayang naw, as nanghap so inmaya a pamyay na, as nakayam da. ⁷ Do kayan daw a mayam, naychirin si Isaak di āmang na a kāna, “Mo āmang.”

“Āngo yahes mom barok?” binata ni Abraham.

* **22:2** 22:2 No klāsi a dāton, ki matemtem iyaw maidātonaw. Gen. 8:20 † **22:5** 22:5 Heb. 11:17-19; Sant. 2:21

“Āngom āmang, ta myan inmaya kan kayo, ki abayaw idāton ta a orbon a karniro?” inyahes ni Isaak.

⁸ Initbay ni Abraham a kāna, “Iyaw Dyos makatoneng anchi a manoroh dyaten so orbon a karniro a idāton ta.” Katayoka na nangibahey syay, tinongtong daw nayam.

⁹ Do nakapakarapit daw do yananaw no inbaheyaw no Dyos dya, namarin si Abraham so pangidātonan, as nakapaychichipeh nas sindasda naw a kayo do hapotaw no pangidātonan na. Sinpangan na, binahod‡ nas Isaak, as nakapakabat na sya do kayowaw. ¹⁰ Do dāwri, inhap naw bahayangaw, tan dimanen naranaw pōtot naw. ¹¹ Ki nanyeng a naychirin iyaw anghil ni ĀPOŠ a yapo do hanyit a kāna, “Abraham, Abraham!”

Ki tinbay ni Abraham a kāna, “Ari ako dya, mo Āpo.”

¹² Inchirin no anghilaw a kāna, “Dimanen mwabaw pōtot mwaya. Paynyinan mwaba. Masigorādo a chapatak ko na a oyod a manganohed ka kan magdāyaw ka do Dyos maynamot ta aran iyaw moybohaya a pōtot mo, ki chinaskheh mwaba itoroh dyaken.”*

¹³ Sinpangan na, binangon ni Abraham oho naw, ki naboya na myan malloko a karniro a nachisadyit onlong na saw do kayowaw a

‡ **22:9** 22:9 No chakey na batahen “bahod” do Hebreo, ki bahoden kakamay kan kokod a akmas kapamahod so binyay a pangidāton. § **22:11** 22:11 Iyaw anghil ni ĀPO, ki Dyos a mismo. Gen. 16:7 * **22:12** 22:12 Jn. 3:16; Roma 8:32

mabodis. Yangay na inhap, as pinarti na a indāton do Dyos a tādī no pōtot naw. ¹⁴ Pinangaranan Abraham nawri a yanan so “Si ĀPO Manoroh.”† Aran sichangori, ki batabatahen da pan tawotawo a, “Do tokon ni ĀPO, ki maitoroh anchi.”

¹⁵ Do dāwri, minirwa a naychirin iyaw yapwaw do hanyit a anghil ni ĀPO di Abraham a kāna, ¹⁶ “Abraham, yaken si ĀPO a maychirin dyimo, kan yaken magsapata dyimo do mismo a ngaran ko a maynamot do pinarin mwaya, as kan abaw wedwed mo a mangitoroh so pōtot mwaya moyboh, ¹⁷ taywara bindisyonan koymo. On, paypārohen ko saw kapotōtan mo a akmas kāron bitohen do tohos mana akmas kāron anay do payis no kanayan. Abāken danchi no kapotōtan mo nasnasyon saya a kabōsor da. ¹⁸ As maynamot do kapotōtan mo, mabindisyonan sanchiw tabo tawotawo do tanaya maynamot do kapagtongpal mwaya so bilin ko.”‡

¹⁹ Sinpangan na, naybidi sa Abraham kan Isaak do yanan daw no adīpen na saw. Nakapaybidi darana do Beerseba, kan dawriw niyanan Abraham.

Siraw Kapotōtan ni Nahor

²⁰ Napahabas nyaya, nadāmag ni Abraham a myan saw anak ni Milka a baket ni kakteh na Nahor. ²¹ Siraw mahahakay a anak na, ki si Os, iyaw matoneng, si Bos a adyen na, kan si Kemwel

† **22:14** 22:14 Do chirin Hebreo, ki “Jehoba-jireh”. ‡ **22:18** 22:18 Gen. 12:2-3; 26:4; Sant. 2:21-24

a āmang ni Aram. ²² Myan pa saw anak ni Milka a mahahakay a sa Kesed, Haso, Pildas, Jidlap, kan Betoel. ²³ Si Betoel, ki āmang ni Rebekka. Siraw nyaw wawaho a anak ni Milka di Nahor a kakteh ni Abraham. ²⁴ Si Reoma a minabakes ni Nahor, ki myan pa saw anak na mahahakay a sa Teba, Gaham, Taas, kan Maakah.

23

No Kadiman ni Sara

¹ Nabyay si Sara so 127 katawen. ² Sinpangan na, nadiman si Sara do Kiryat-arba (a matawagan pa so Hebron) do tana a Kanaan. Nangay si Abraham do yanan bangkay naw, kan dinongdong-awan na a maynamot do kadiman na.

³ Sinpangan na, kinarwan Abraham bangkayaw ni Sara, as nakangay na nachisarīta dyirad Heteo saw a tawo. Binata na dyira a kāna, ⁴ “Gan-ganaet ako pa dyinyo do dya tana, ki machiyan ako na dya do tana nyo sichangori. Ki chāsi nyo yaken, ta lākwan nyo pa yaken so tana a pangitabōnan ko si baket ko.”

⁵ Tominbay saw Heteo saw di Abraham a kon da, ⁶ “On, mo sir, ta ibidang namen imo a asa mabileg a prinsipi a myan dyamen. Dawa, itābon mo do kagaganayanaw a pidyen mo iyaw bangkayaw ni baket mo. Aran sino dya, ki masoyot kami a manoroh so chakey mo.”

⁷ Nagrōkob a nagyāman si Abraham do salapen dan Heteo saw a omidi daw, ⁸ as nakabata na sya dyira a kāna, “An oyod a chakey nyo a itābon ko dyaw baket kwaya, yangay

nyo pa a iyahes di Epron a Heteo a pōtot ni Sohar. ⁹ Aryaw aschip na myan do Makpela, iyaw pandanaw no bengkag na. Akdawen nyo pa dya a ilāko na dyaken do gagāngayaw a prisyo no tana, ta bayādan ko, as bayādan ko dya do salapen nyo tan mabokōdan ko a pangitabōnan.”

¹⁰ Ki myan do dāwri si Epron a mismo a maydisna do naychichipehan daw no kapayngay naw a Heteo do rowanganaw no syodad. Initbay na di Abraham do salapen dan tabo tawotawo.

¹¹ Binata na, “Mo sir, itoroh ko dyimo iyaw bengkagaw kan iyaw aschipaw a myan daw. Itoroh ko dyimo nya do salapen dan kaidyan kwaya tan itābon mo daw baket mwaw.”

¹² Do dāwri, minirwa si Abraham a nagrōkob do salapen daw no tawotawo saw a omidi daw, ¹³ as naychirin di Epron do salapen daw a tabo daw tan aran sira, ki madngey daw nawri a inbahey na. Binata na a kāna, “Adngeyen nyo pa yaken. Bayādan ko tana mwaw, kan rawaten mo pakono nyaya bāyad, tan maparin ko a itābon daw kabahay kwaw.”

¹⁴ Tominbay si Epron di Abraham a kāna, ¹⁵ “Aran imom sir, adngeyen mo pa yaken. Iyaw nawri a tana, ki magbalor so apat a gasot a pirak.* Dēkey lang dyaten nawri. Dawa, itābon mo na daw baket mwaw.” ¹⁶ Do dāwri, nakey si Abraham. Dawa, kinilo naw apataw a gasot a pirak a iyaw inakdawaw ni Epron do salapen dan Heteo saw a sigon do gagāngay a rokod da

* **23:15** 23:15 Apat a gasot a kwarta, ki nagistayan apat kan godwa kakilo karahmet na.

a os-osaren dan magnignigosyowaw do dāwri a chimpo.

¹⁷ Komwan nakahap ni Abraham so bengkawaw ni Epron do Makpela do dayāen logar a Mamre kontodo iyaw aschipaw kan tabo saw kayokayo saw a myan do irahem na. ¹⁸ Tabo Heteo saw a nangay do dawri a nakapaychichipeh da do rowanganaw no syodad, ki napatakan darana a dyira ni Abraham nawri a tana. ¹⁹ Katayoka no nawri, intābon Abraham si Sara a baket na do dawri a aschip do bengkawaw do Makpela a masngen do tana a Mamre a pinangaranan das Hebron do tana a Kanaan. ²⁰ Komwan nakadyira ni Abraham so bengkawaw a myan so aschip a ginātang na dyirad Heteo saw a nayparin a pangitabōnan.

24

No Kabahayen ni Isaak

¹ Binindisyonan ni ĀPO si Abraham do tābo kayayan na a mandad kaoltimo danan kalakay na. ² Do asa karaw do dāwri, binata ni Abraham do katotorayanaw a adīpen na a iyaw mangaywanaw so tabo a dyira na a kāna, “Igpēt mo payawanayan padang ko, as magsapata ka.*” ³ On, pagsapataen koymo do salapen ĀPO a Dyos no hanyit kan tanaya a mamidi kabas kabahayen pōtot kwaya dyirad mababakes sayad Kanaanaya a yanan ko sichangori. ⁴ Basbāli a mangay ka do tanaw a nakayanakan ko do

* **24:2** 24:2 Komwan dadakay da an myan pagsapataen da.

kakabagyan ko saw, ta dawrinchiw panghapan mos baket ni Isaak a pōtot ko.”

⁵ Tominbay adīpen naw dya a kāna, “Ki an maskeh mabakesaw a monot dyaken do dyaya tana, hapen koris Isaak do tanaw a nakayanakan mo ah?”

⁶ Tominbay si Abraham a kāna, “Namna! Komwan aba. Hapen mwabaw pōtot kwaya dwādaw! ⁷ Si ĀPO a Dyos no hanyit, ki inhap na yaken yapo do kapamilyaan ni āmang ko kan tana a nakayanakan ko, as kan insapata na dyaken a kāna, ‘Itoroh ko nyaya tana dyirad kapotōtan mo.’ Toboyen nanchiw anghil na a manmanma kan imo a mangisagāna so hapen mwaw a kabahay ni Isaak. ⁸ Amnan maskeh a monot mabakesaw dyimo, maponas dananchiw sapata mwaya dyaken. Basta dyi mo a yangay pōtot kwaya daw.” ⁹ Katayoka na naychirin, inigpet no adīpenaw payawanaw no padang ni Abraham a āmo na, as nakapagsapata na a tongpalen naw bilinaw ni Abraham.

¹⁰ Sinpangan na, nagrobwat adīpenaw ni Abraham. Nakahap nas asa pohwaw a kamilyo no āmo na, kan kinargaan nas āro a kīta a mabalar a rigālo a inpahap no āmo naw. Katayoka na, nangay danad idyaw a yanan ni Nahor do Mesopotamya a tana. ¹¹ Do nakapakarapit naw, pinaydogod na saw kamilyo naw do gaganaw no nawri a idi do masngenaw do akbodaw. Do dāwri, makoyab dana, ki nawriw ōras dan mababakes a mangay a mamoranom.

¹² Sinpangan na, naydasal adīpenaw a kāna, “Mo ĀPO a Dyos a daydayāwen ni Abraham

a āmo ko, sidongan mo pa yaken a maballīgi sichangori, kan ipaboya mo paw dya mabdibdis a kadaw mo di Abraham a āmo ko. ¹³ Ari ako na dya a maytēnek do masngen do akbodaya a pamoranoman dan babbalāsang saya do dya idi. ¹⁴ Anchan mawara sa, an myan asa paychirinan ko so, ‘Chāsi mo yaken, ta padisnahren mo paw malabi mwaya, ta machinomak pa,’ as atbayen na yaken so, ‘Minom ka, ta paynomen ko saw kamilyo mwaya,’ iya dana pakonom ĀPO pinidi mwaw a kabahay ni Isaak a adīpen mo. An komwan maparin, matonngan konchiw dya mabdibdis a kadaw mo di Abraham a āmo ko.”

No Nakapidi ni Rebekka

¹⁵ Ki do dāwri, sakbay a tayoka naydasal, naboya na si Rebekka a maysabhay so malabi. Iya, ki pōtot ni Betoel. As si Betoel, ki anak ni Milka a baket ni Nahor a kakteh ni Abraham.† ¹⁶ Si Rebekka, ki asa mapintas a balāsang, kan ari pa abo nakasalid sya. Minosok do akbodaw a namoranom. Ki do nakapno naw so malabi naw, somonget dana. ¹⁷ Do dāwri, nanyeng a naypasngen dyaw adīpenaw ni Abraham, as nakabata na sya dya a kāna, “Ādi, maparin abawriw machinom so dēkey do malabi mwaya?”

¹⁸ Ki initsbay na a kāna, “Minom ka, mo āpo.” Sigīda na pinagchin malabi naw, as nakapaynom na sya. ¹⁹ Do nakatayoka naw a mininom, binata no mabakesaw a kāna, “Aran siraw kamilyo mwaya, ki paynomen ko sa mandan makaywaw sa.”

† **24:15** 24:15 Gen. 11:27, 29; 22:20, 23

²⁰ Dawa, inalistwan na pinado ranomaw do malabi naw do inoynomanaw no binyay, as nakapayyayo na nangay a minirwa a nanghap so ranom. Komwan pinarin na a mandad nakapakaywaw da tabo no kamilyowaw. ²¹ Ki do dāwri, naylilyak abaw adīpenaw ni Abraham a nangboyboya di Rebekka, ta sintiren na an nawri danaw atbayaw ni ĀPO do dasal naw.

²² Do katayoka naw a napaynom siras kamilyo saw, napahtot adīpenaw ni Abraham so asa mangīna a arītos a balitok a para momodan‡ kan dadwa rarakoh a porsilas a balitok a pinangay na do tanoro na saw.

²³ Inyahes no adīpenaw di Rebekka a kāna, “Ādi, sino āmang mo? Maparin abawri an misan kami kan siraw rārayay ko saya do bahay nyo sichahep?”

²⁴ Initbay na a kāna, “Yaken, ki pōtot ni Betoel a anak da Milka kan Nahor.” ²⁵ Binata na pa a kāna, “Āro garami kan mākan dan kamilyo do bahay, as kan myan paw yanan nyo a pangpahabasan nyos ahap kan siraw binyay nyo saya.”

²⁶ Do nakadngeyaw sya no adīpenaw, nagrōkob as nakapagdaydāyaw na di ĀPO. ²⁷ Binata na a kāna, “Madaydāyaw si ĀPO a Dyos a daydayāwen ni Abraham a āmo ko, ta nainonolay nabaw kapodno kan dya mabdibdis a kadaw na do āmo ko. As an yaken, indaōlwan na yaken do bahay a yanan dan kakabagyan saw no āmo kwaw.”

‡ **24:22** 24:22 Gen. 24:47

²⁸ Sinpangan na, nanyayo si Rebekka a naybidi do kapamilya saw ni ānang na, as nakaistorya na tabo so naporinaw. ²⁹ Myan kakteh ni Rebekka a mahakay a mayngaran so Laban. Do nakadngey naw sya, nanyeng a nanyayo a nangay do akbodaw a yananaw no mahakayaw. ³⁰ On, ta do nakaboya naw so arītosaw no momodan kan porsilas saw do tanoro na saw no kakteh naw, kan nadngey na paw inpadāmagaw ni Rebekka a iyaw inbaheyaw no mahakayaw, nanyeng a nangay do yananaw no mahakayaw. Do nakapakarapit naw do akbodaw, myan a maytēnek iyaw mahakayaw do yanan daw no kamilyo na saw. ³¹ Binata na do mahakayaw a kāna, “Mangay ka do bahay, mo āpo, imo a binindisyonan ĀPO! Āngo ta nāw nyo dya? Aryaw pagyanan nyo a naisagāna do bahay, kan myan paw yanan dan kamilyo nyo saya.”

³² Dawa, nachangay mahakayaw di Laban do bahay. Do kawara daw, diniskargaan Laban siraw kamilyo saw, as nakapakan na siras garami, as kan tinorohan nas ranom adīpenaw ni Abraham kan siraw rārayay naw tan lablaban daw kokod da. ³³ Ki do nakaidasar danaw no kanen da, binata no adīpenaw ni Abraham a kāna, “Anchi kamo, ta koman akwaba, an dyi ko a ibahey dyinyo ranta ko a mangay dya.”

Ki tinbay ni Laban, “Naon, ibahey mo pa dyamen.”

³⁴ Dawa, binata na a kāna, “Yaken, ki adīpen ni Abraham. ³⁵ Rakoh bindisyon ni ĀPO do āmo kwaw, kan pinayparin na asa mabaknang a tawo. Tinorohan nas āro a karniro kan

kalding, baka, pirak kan balitok, āro a adīpen a mahahakay kan mababakes, as kan āro a kamilyo kan asno. ³⁶ Ki si Sara a kabahay no āmo kwaw, ki nakapaymanganak so asa mahakay a aran baket dana, as kan inpatāwid na tabo no āmo kwaw a si Abraham warawara na do dya pōtot na. ³⁷ Masaw a pinagsapata na yaken a tongpalen ko bilin na. Binata na dyaken a kāna, ‘Mamidi kabas kabahayen pōtot kwaya dyirad mababakes saya dya a Kanaan a yanan kos sichangori. ³⁸ Basbāli a mangay ka dyirad kapamilyaan kan kakabagyan sayan āmang ko, ta dawrinchiw panghapan mos baket no pōtot kwaya.’ ³⁹ Ki inyahes ko dya an āngo parinen ko an maskeh a monot dyaken machichwasan kwaw a balāsang. ⁴⁰ Ki binata na dyaken a kāna, ‘Si ĀPO a nāw kwa anohdan, ki toboyen nanchiw anghil na a machirayay dyimo tan mahap monchiw panggep mo. Manghap kanchis kabahayen pōtot kwaya dyirad kakabagyan ko saw do pamilya ni āmang ko.’ ⁴¹ Binata na pa dyaken a kāna, ‘An parinen mo nyaya a kangay mo do kakabagyan ko, as chaskeh da itoroh dyimo balāsangaw, ki maponas dananchiw sapata mwaya dyaken.’

⁴² “Dawa, do kayan kwaw kaychi do yananaw no akbod, naydasal akos akma syay, ‘Mo ĀPO a Dyos ni Abraham a āmo ko, sidongan mo pa yaken a maballigi do panggep kwaya. ⁴³ Ari ako na dya a maytēnek do masngen do akbodaya. An myan pakono balāsang a mangay a mamora-nom, as an paychirinan ko so, “Chāsi mo yaken,

ta machinomak pa do pinoranom mwaw,”⁴⁴ as atbayen na yaken so, “Minom ka, ta paynomen ko saw kamilyo mwaya,” iya dana pakonom ĀPO pinidi mwaw a kabahay no pōtotaw no āmo kwaw.’

⁴⁵ “Ki dyik paw a tayokaw dasal kwaw kaychi, ki nawara si Rebekka a naysabhay so malabi. Minosok do akbodaw a namoranom, kan somonget dana. Ki do dāwri, binata ko a kon ko, ‘Ādi, chāsīm pa yaken, ta machinomak pa.’

⁴⁶ Ki nanyeng a pinabodis naw malabi naw, as nakabata na sya dyaken a kāna, ‘Minom ka, kan aran siraw kamilyo mwaya, ki paynomen ko sa.’ Dawa, mininom ako, as pinaynom na paw kamilyo ko saw.

⁴⁷ “Sinpangan na, inyahes ko dya, ‘Sino āmang mo?’ Ki inbahey naw a, ‘Yaken, ki pōtot ni Betoel a pōtot ni Nahor di Milka.’ Do dāwri, pinangay ko aritosaw do momodan na, as kan porsilas saw do tanoro na saw.⁴⁸ Nagrōkob as nagdaydāyaw ako di ĀPO. On, dinaydāyaw ko

si ĀPO a Dyos ni Abraham a āmo ko, ta iyaw nangidaōlo dyaken so kosto a rarahan a mangay do kakabagyan āmo ko tan nachichwasan ko balāsangaw a kabahayen pōtot no āmo kwaw.

⁴⁹ On, sichangori, nadngey nyo na an āngo panggep ko. Dawa, ibahey nyo an machitōnos kamo na do chakeyaw no āmo kwaw. Ta an maskeh kamo, ibahey nyo pa tan chapatak ko pariparinen ko.”

⁵⁰ Ki tominbay sa Laban kan Betoel a kon da, “Maynamot ta siraw nya, ki kaparin ni ĀPO.

Abaw toray namen do dyaya. ⁵¹ Cha dya si Rebekka. Hapen mo, as mayam kamo na. Iyaw ipakabahay mo do pōtotaw no āmo mwaw a akmas inbilin ni ĀPO.”

⁵² Do nakadngeyaw no adīpenaw ni Abraham so binata daw, nagrōkob do tana, as nakai-daydāyaw nas ĀPO. ⁵³ Katayoka na, napahtot siras pirak kan balitok a alāhas, kan ayowayob, as nakaitoroh na sya di Rebekka. Tinorohan na paw kakteh naw kan si ānang na so mangingīna a sāgot.

⁵⁴ Sinpangan na, komninan kan mininom sa kan siraw rārayay na saw, as nakaysan das asa kahep daw. Do kamabekas danaw, napakatoneng adīpenaw ni Abraham, ta mayam dana sa. Binata na a kāna, “Maybidi kami na do āmo kwaw.” ⁵⁵ Ki binata da Laban a kakteh ni Rebekka kan ānang na a kon da, “Namna! Matokos pas Rebekka ah! Myan pa dya so asa kalawas mana asa poho a karaw, as kangay nanchi.”

⁵⁶ Ki binata no adīpenaw dyira a kāna, “Balabalayen nyo aba yaken, ta sinidongan yaken ĀPO do panggep kwaya. Dawa, mangtokto kamo pabas pamenpen nyo so kapaybidi ko do yanan ni āmo ko.”

⁵⁷ Binata da a kon da, “Naon, ki tawagan tas Rebekka, ta yahes ta an āngo bata na.”

⁵⁸ Dawa, tinawagan da si Rebekka, as nakaiyahes da sya dya a kon da, “Chakey moriw machirayay do dya mahakay?”

“On, makey ako,” tinbay ni Rebekka.

59 As dawa, do dāwri, pinalobōsan da si Rebekka a nachirayay do adīpenaw ni Abraham kan siraw rārayay na saw, kan pinarayay daw asaw a mabakes a nangtagtagibi sya. § 60 Ki sakbay a komnaro sa, binindisyonan da si Rebekka, as binata da dya a kon da,
 “Imom Rebekka a kakteh namen,
 mayparin ka pakono a ānang dan riborībo
 a fawotawo,
 as abāken da pakononchi no kamanganakan mo nasnasyon saya a kabōsor da.”

No Kapaychabahay Da Isaak kan Rebekka

61 Do katayoka naw a nagrobwat, somnakay dana si Rebekka kan siraw kasidong naw a mababakes do kamilyo saw a minonot do adīpenaw. Komwan nakayam da.

62 Do dāwri, minyan si Isaak do Negeb do abagātanen no Kanaan, ki kawara na pa a yapo do payranswan naw a nangayan na a naginbirnaan do bobon a mayngaran so “Bobon no Sibibyay a Dyos a Makaboya Dyaken”.*

63 Asa makoyab, minohbot si Isaak a mangay do bengkag a midibidi. † Ki do dāwri, naboya na saw kamilyowaw a maypaypasngen dya. 64 Do nakaboyaw ni Rebekka si Isaak, nanyeng a gominchin do kamilyo naw, 65 as nakaiyahes na sya do adīpenaw ni Abraham a kāna, “Sino nawri a manakey a machibayat dyaten?”

§ 24:59 24:59 Gen. 35:8 * 24:62 24:62 Mana “Beer-lahai-roi”. Gen. 16:14 † 24:63 24:63 “Midibidi” mana “mangtokto” mana “maydasal”.

Ki initbay na a kāna, “Nawriw āmo kwaw.” Ki insigīda na inhap abōngot naw, as nakatalob nas rōpa naw.

⁶⁶ Do nakapaybabayat daw, inistorya no adīpenaw di Isaak tabo napariparin do nangayan naw. ⁶⁷ Dawa, inhap ni Isaak si Rebekka do yanan naw no tolda ni simna ānang na. Do dāwri, nayparin si Rebekka a kabahay na. Oyod a chadaw nas Rebekka, as nahwahok dana a maynamot do mamayo naw do nakadimanaw ni ānang na.

25

Siraw Kadwan a Kapotōtan ni Abraham (1 Kron. 1:32-33)

¹ Minirwa nangabahay si Abraham so mayngaran so Ketora, ² as inyanak na sa Simran, Joksan, Medan, Midyan, Isbak, kan Swa. ³ Si Joksan, nayparin a āmang ni Sheba kan Dedan. Si Dedan, kapoonan dan Assorim, siraw Letosim, kan siraw Leommim a tawotawo. ⁴ Siraw mahahakayaw a pōtot ni Midyan, ki sa Epa, Eper, Hanok, Abida, kan Eldaa. Yapo sa tabo di Ketora.

⁵ Ki inpatāwid ni Abraham tabo dyira naw di Isaak. ⁶ Ki aran komwan, sinagōtan na saw pōtot naw a mahahakay di Agar kan Ketora do kabyay na paw, as nakatoboy na sira a mangay do tana do dāya, tan machibawa sa di Isaak.

No Kadiman kan Kaitābon ni Abraham

⁷ Nadiman si Abraham do nakapagtawen nas 175 a katawen. ⁸ Ki do nakadiman naw a nachirapa dyirad simna aāpong na saw, taywara

danaw kamalkem na, as napnek dana do naka-paybibyay naw do kayayan na do hapotayan tana. ⁹ Intābon da Isaak kan Ismael do aschipaw do Makpela* do bengkag da a dayāen no tana a Mamre a dyira ni Epron do kachwaw a pōtot ni Sohar a Heteo. ¹⁰ Iyaw nyaw tanaw a ginātang ni Abraham dyirad Heteo saw. Dawriw nakaitabōnan da kan baket na. ¹¹ Do nakadimanaw ni Abraham, binindisyonan Dyos si Isaak a pōtot na. Minyan si Isaak do masngenaw do bobonaw a mayngaran so “Bobon no Sibibyay a Dyos a Makaboya Dyaken.”

Siraw Kapotōtan ni Ismael

(1 Kron. 1:28-31)

¹² Nyaw pakasaritāan dan kapotōtan saw ni Ismael a pōtot ni Abraham di Agar a taga Egipto a adīpen ni Sara. ¹³ Siraw nyaw ngarngaran dan pōtot na saw a mahahakay sigon do nakasarosarano da naiyanak: si Nebayot matoneng, kan si Kedar, Adbeel, Mibsam, ¹⁴ Misma, Doma, Massa, ¹⁵ Hadad, Tema, Jetor, Napis, kan Kedema. ¹⁶ Siraw asa poho kan dadwa mahahakay a pōtot ni Ismael, ki sira danaw kapoonan dan asa poho kan dadwa nasnasyon, as napanngaranan idi daw so ngaran da. ¹⁷ Nakapagtawen ni Ismael so 137 do nakadiman na a nachirapa dyirad simna aāpong na saw. ¹⁸ Minyan saw kapotōtan ni Ismael do payawan no Habila kan Sor, do dayāen no Egipto do rarahanaw a mangay do Assirya. Nachisyay sas niyanan kan nāw da naysin-iipsok.

* 25:9 25:9 Gen. 23:9-20

No Kayanak Da Esaw kan Jakob

¹⁹ Nyaw pakasaritāan dan kapotōtan saw ni Isaak a pōtot ni Abraham. ²⁰ Nagtawen si Isaak so apat a poho do kapaychabahay da kan Rebekka a pōtot ni Betoel a asa Arameo a taga Mesopotamya.† Si Rebekka, ki kakteh ni Laban. ²¹ Ki maynamot ta hopes si Rebekka, naydaydasal si Isaak di ĀPO, as inakdaw na a matorohan so pōtot. Inadngey ni ĀPO dasal naw, as nahay abas nakabōgi ni Rebekka. ²² Nabōgi si Rebekka so singin. Ki do kayan da paw do irahem no bodek na, ki pirmi sa maydiman. Binata ni Rebekka a kāna, “Āngonya maparin dyaken?” Dawa, nangay a naydasal di ĀPO.

²³ Do dāwri, binata ni ĀPO dya a kāna,
 “Dadwa sa nasyon myan do irahemaya no bodek mo.
 Iyanak monchiw dadwa tawo a mayparin a dadwa maytarek a nasyon.

Mayiyit anchiw asaw. Iyanchiw matonengaw,
 ki magsīrbi do ādyenaw.”‡

²⁴ Sinpangan na, do nakarapit no arawaw a kapaymanganak na, ki singin sa mahakay. ²⁵ Do nakawara no matonengaw, ki manyibayaw kodit naw kan borboran pa. Dawa, pinangaranan da si Esaw. ²⁶ Sinpangan na, naiyanak ādi naw a myan na igpet tobenaw no ākang naw.

† **25:20** 25:20 Mana “taga Paddan-aram”. ‡ **25:23** 25:23 Roma 9:10-12

Dawa, pinangaranan das Jakob. § Do dāwri a nakapaymanganak ni Rebekka, nagtawen si Isaak so anem a poho.

No Kaitādi ni Esaw so Tāwid Na a Matoneng a Anak

²⁷ Nayparakoh saw nya mahahakay. Si Esaw, ki nayparin a maganay a manganop, ta chadaw naw midibidi do kakahasan. Ki si Jakob a ādi na, ki maolimek a tawo, as kan makadichan aba do tolda daw. ²⁸ Chinadaw ni Isaak si Esaw maynamot ta chadaw naw michan so maanopanaw ni Esaw. Ki chinadaw ni Rebekka si Jakob.

²⁹ Do asa karaw, nanglaneg si Jakob so agayap a mabaya. Do dāwri, nawaras Esaw a yapo do panganopan, kan taywaraw kapteng na.

³⁰ Binata na di Jakob a kāna, “Oyod ko nayas kapteng! Torohan mo pa yaken so mabayaya a rotongan mo!” Nyaw nakayapwan na a napangaranan si Esaw so Edom.*

³¹ Ki tominbay si Jakob a kāna, “On, torohan koymo an manma mwa itādi dyaken iyaw kalintegan no matoneng a pōtot.”†

³² Binata ni Esaw a kāna, “Ngay na, kadidiman ko nayad kapteng. Āngo paw pateg dyaken nawri a kalintegan?”

§ 25:26 25:26 No ōni no “Jakob” do chirin Hebreo, ki nagistayan parihas kan ōni no chirin “toben.” Iyaw chakey na batahen, ki “manghap so toben” mana “mangyoba”. * 25:30 25:30 No chakey na batahen “Edom” do chirin Hebreo, ki “mabaya”. † 25:31 25:31 Sigon do dadakay dan Hebreo, ki iya lang matoneng a pōtot a mahakay mangtāwid so kalintegan ni āmang na. Heb. 12:16-17

³³ “Na, anchi ka! Manma ikarim pa dyaken ah,” binata ni Jakob. Dawa, nagkari dya si Esaw a itādi narana di Jakob iyaw kalintegan naw a matoneng a pōtot.

³⁴ Sinpangan na, tinorohan Jakob so tināpay kan linaneg naw a mabaya a agayap. Komninan as nakaynom na. Katayoka na, naytēnek as tod a komnaro. Iniktokto na pabaw kalintegan naw a matoneng a pōtot, ta mapateg aba dya.

26

Si Isaak do Gerar

¹ Do dāwri, minirwa myan kapaychapteng do tana no Kanaan akma do kachimpwaw ni Abraham. Dawa, nayadis sa Isaak do Gerar, do tana ni Abimelek a āri dan Pilisteo saw. ² Ki napaboya si APO dya, as binata na a kāna, “Mangay kaba do Egipto. Omyan kad tanaya a ibahey konchi a yanan mo. ³ Omyan ka do dyaya tana, ta karwan ko abanchimo, as bindisyonan konchimo. Itoroh konchi a tabo nyaya tana dyimo kan siraw kapotōtan mo. Tongpalen konchiw insapata kwaw di āmang mo a si Abraham. ⁴ Paypārohen ko saw kapotōtan mo a akmas kāron bitohen do tohos, as itoroh ko dyira a tabo nyaya tana. As maynamot do kapotōtan mo, mabindisyonan sanchiw tabo tawotawo do tanaya.* ⁵ Bindisyonan koymo maynamot ta manganohed dyaken si āmang mo, kan tinongpal naw inbilin ko. On, tinongpal na saw bilbilin, pangeddeng, kan linteg ko saw.”

* **26:4** 26:4 Gen. 12:3; 22:18

⁶ Dawa, minyan sa Isaak do Gerar. ⁷ Do kaiyahes daw syan mahahakay a taga Gerar an baket nas Rebekka, ki binata na a kakteh na. Inbayataw na, ta mamo an dimanen da, as kahap das baket na. Ta si Rebekka, ki oyod nas kapintas a mabakes.

⁸ Do kahay daranaw daw da Isaak, naylala-wong do bintan si Abimelek a āri dan Pilisteo, ki naboya na a myan a kepkepen ni Isaak si Rebekka a baket na. ⁹ Dawa, pinatawag na si Isaak, as nakaibahey na sya a kāna, “Namna! Baket mo sawen! Āngo ta batahen mwa kakteh mo?”

Ki tinbay ni Isaak a kāna, “On, mo āri, ata, bata ko an dimanen nyo yaken an ibahey kwa baket ko.”

¹⁰ Binata ni Āri Abimelek a kāna, “Ay! Āngo ta komwan pinarin mo dyamen? An myan sawen nangoknod so baket mwaya aket, imo napay-gatos dyamen.” ¹¹ Dawa, inbilin ni Abimelek dyirad tawotawo na saw a kāna, “Ipadiman ko aran sino a mamarin so marahet dyirad dyaya maychabahay.”

¹² Do dawri a tana, ki naymohamoha si Isaak, as kan do dāwri a tawen, nakaāpit so taywara so kāro, ta binindisyonan ĀPO. ¹³ Naypāypabaknang a nandad oltimo narana so kabaknang. ¹⁴ Maynamot ta āro karniro kan bāka na, as kan āro saw adīpen na, inapālan dan Pilisteo saw si Isaak. ¹⁵ Dawa, pinonan daw tabo a bobon a kinadyan no adīpen saw ni āmang na a si Abraham do kabyay na paw.

¹⁶ Sinpangan na, binata ni Abimelek di Isaak a kâna, "Maganaganay an karwan mo naw yanan namenaya, ta matortoray ka naya kan yamen."

¹⁷ Do dâwri, komnaro sa Isaak, as nangay a nagtolda do Payahosongan a Gerar. ¹⁸ Pinirwa na sa inpakadiw bobon saw a inpakadi ni simna âmang na do kachwaw, ta do nakadiman âmang na, pinonan dan Pilisteo saw. Pinangaranan na saw bobonaw so akmas inpangaranaw ni âmang na.

¹⁹ Naychadi saw adîpen na saw so bayo a bobon do payahosonganaw, ki nakakadi sa daw so mayit a akbod. ²⁰ Sinpangan na, nachidiman saw magpaspastoraw a taga Gerar dyirad pagpaspastoren saw ni Isaak, as nakabata da sya a kon da, "Dyamen nyaya ranom!" Nawriw paynamotan na a pinangaranan Isaak so bobon a "Nagsosopyatan."

²¹ Somarono, naychadi dana saw adîpenaw ni Isaak so matarek a bobon. Ki alit na, naydidimanan darana. Nawriw nakayapwan na a pinangaranan danan Isaak so "Naydidimanan."

²² Dawa, komnaro sa Isaak daw, as nakapaychadi nas matarek a bobon na. Do dâwri, apabaw nachidiman. Dawa, pinangaranan nas "Marahawa," ta binata na a kâna, "Ay, changori dana tinorohan na yaten ÂPO so marahawa a yanan tan maypâro ta dya."

²³ Komnaro daw sa Isaak, as nakangay da do Beerseba. ²⁴ Do dâwri a ahêp, napaboya si ÂPO di Isaak, as nakabata na sya dya a kâna, "Yaken Dyosaw ni âmang mo a si Abraham. Mamo kaba, ta rârâyayan koymo. Bindisyonan koymo, kan

paypārohen ko saw kapotōtan mwa maynamot do kari ko di Abraham a magsirsīrbi dyaken.”
²⁵ Dawa, namarin daw si Isaak so pangidātonan, as nagdaydāyaw di ĀPO. Sinpangan na, nagtolda dana sa daw, as naychadi sa daw adīpen naw so bobon.

No Tōlag Da Isaak kan Abimelek

²⁶ Sinpangan na, yapo do Gerar, nangay si Abimelek di Isaak. Rinārayayan da si Abimelek da Ahossat a mismo na a mamagbaga kan si Pikol† iyaw komander dan bōyot na saw. ²⁷ Ki naychirin si Isaak dyira a kāna, “Āngo ta nangay kamo dya? Chapatak ko a ipsok nyo yaken, ta pinakaro nyo yaken do yanan nyo.”

²⁸ Ki initbay da a kon da, “Naon, ata, malawag a naboya namen a oyod a myan dyimo si ĀPO. Dawa, no bata namen, ki maganay pakono an myan tōlag ta a pagkinaryan ta. On, yamen pakono machitōlag dyinyo. ²⁹ Chakey namen a ikari mo a dyi nyo yamen a ranggasan akmas dyi namenaw a nakaranggas dyinyo, ta maynana maganay pinariparin namen dyinyo. On, oyod a pinakaro namen imo, ki aryoriw marahet a pinarin namen dyinyo daw? As sichangori, ki binindisyonan naymo ni ĀPO.” ³⁰ Do dāwri, namarin si Isaak so pasken para dyirad bisita naw, as komninan kan mininom sa. ³¹ Do kamabekasanaw, ki nagsapataw katakatayisa dyira a dyi sa maglalāban. Katayoka no nawri, pinarobwatan san Isaak, as naysisyay dana sa a sikakapya.

† **26:26** 26:26 Gen. 21:22

³² Do dāwri a araw, nangay sad Isaak adīpen na saw, as nakaibahey da sya di Isaak so maynamot do kinadi daw a bobon. Binata da a kon da, “Nakakadi kami naw so ranom!”
³³ Pinangaranan Isaak nawri a bobon do chirin da so “Siba.” Yapo do dāwri a araw, nayngaran nawri a syodad so Beerseba.‡

No Kapangabahay ni Esaw

³⁴ Do nakapagtawen ni Esaw so apat a poho, nangabahay so dadwa mababakes a Heteo§ a tawo a sa Jodit kan Basemat. Si Jodit, ki pōtot ni Beerī, as si Basemat, ki pōtot ni Elon. ³⁵ Siraw nya dadwa manōgang da, ki siraw nanoroh so rakoh a mamayo da Isaak kan Rebekka.

27

No Kabindisyon ni Isaak di Jakob

¹ Do kamalkem dana ni Isaak, do dyi naranaw a pakaboyan, inpatawag nas Esaw a matoneng a pōtot na, as nakabata na sya dya a kāna, “Barok, may ka pa dya.”

“Ari ako dya, mo āmang,” initbay ni Esaw.

² Do dāwri, binata ni Isaak dya a kāna, “Maboya mwa malkem ako na, kan īto danaw kadiman ko. ³ Dawa, hapen mo bai mwaw, ta yangay mo yaken a panganop so ichan ko do

‡ **26:33** 26:33 No chakey na batahen “Siba,” ki “kari” mana “papito.” As no chakey na batahen “Beerseba,” ki “Bobon a Nagsapataan” mana “Bobon no Papito”. Gen. 21:31 § **26:34** 26:34 Siraw sigod a tawotawo a Heteo, ki yapo sa di Kanaan a pōtot ni Ham a pōtot ni Noyi. Gen. 10:15; 1 Kron. 1:8, 13

kahasan, ⁴ as kaimāsen mwa langgen maanopan mwaw iyaw chadaw kwaw a kapanglaneg ah! Anchan tayoka ka manglaneg, yangay mo dya, as kakan ko sya. Ta katayoka kwa koman, bindisyonan koymo sakbay no kadiman ko.”

⁵ Myan a adngedngeyen Rebekkaw ibahebaheyaw ni Isaak di Esaw. Dawa, do nakapakayamaw ni Esaw a nangay a nanganop do kahasan, ⁶ tinawagan ni Rebekka si Jakob. Binata na dya a kāna, “Anak ko, nadngey ko kaychiw nakabilinaw ni āmang mo di ākang mos Esaw a kāna, ⁷ ‘Yangay mo yaken a panganop, as kaimāsen mwa langgen maanopan mwaw, as kakan ko. Ta katayoka kwa koman, bindisyonan koymo do salapen ĀPO sakbay no kadiman ko.’ ⁸ Dawa, adngeyen mo pa yaken, anak ko, as kan parinen mo ibahey kwaya dyimo. ⁹ Sichangori, mangay kad yanan binyay ta saw, as mamidi kas dadwa orbon no kalding a matataba, ta langgen ko so chadawaw ni āmang mwa kapanglaneg. ¹⁰ Iyangay monchi di āmang mo ah, tan kanen na, as bindisyonan naymo sakbay a madiman.”

¹¹ Ki tominbay si Jakob dya a kāna, “Ay, katen mo Ānang, ta borboranaw si ākang Esaw. Yaken, ki enggaya. ¹² Āngonchan saliden na yaken āmang, ki mapatakan na a al-allilāwen ko. Samna! An komwan, bindisyon pabanchiw mahap ko, an dya abay.”

¹³ Ki initbay ni ānang na dya a kāna, “Anak ko, mabakel kaba, ta imo abaw ngayan nawri a abay, an dya yaken. Basta magtongpal ka dyaken. Ngay, yay mo na hapen iyaw inbahey kwaya

dyimo, ta yangay mo na dyaken.” ¹⁴ Dawa, nangay a nanghap si Jakob so inbaheyaw ni ānang na, as nakaitoroh na sya dya. Nilaneg ni Rebekka so maīmasaw a akmas chadawaw ni Isaak. ¹⁵ Somarono, pinahtot ni Rebekka saw kinapikapyas na saw do bahayaw a kagaganayan a laylay ni Esaw a matoneng a anak na, as nakailaylay na sya di Jakob. ¹⁶ Binedbedan naw tanoro na saw kan lagawaw ni Jakob so koditaw no kaldingaw, ¹⁷ as nakaitoroh na sya di Jakob so maīmasaw a linaneg kan tināpay a rinotongan na.

¹⁸ Sinpangan na, nangay si Jakob di āmang na, as nakabata na sya a kāna, “Mo āmang.”

Ki tinbay ni āmang na a kāna, “On, barok. Sino dyinyo a anak ko nya?”

¹⁹ Ki tominbay si Jakob a kāna, “Yaken matonengaw a anak mo a si Esaw. Pinarin kwaw iyaw inbahey mwaw dyaken. Dawa, maybangon ka na a michan so karnyaya a insabat ko, as kabindisyon monchi dyaken an tayoka ka koman ah.”

²⁰ Ki binata ni Isaak do pōtot naw a kāna, “Ay samna! Kalistom pa nangay do kahasan, barok!”

Tominbay si Jakob a kāna, “On, ata, sinidongan naw yaken ni ĀPO a Dyos mo.”

²¹ Ki binata na di Jakob a kāna, “Maypasngen ka pa dya, ta kapyasen ko paymo an ara paro a oyod a imos Esaw.”

²² Dawa, naypasngen si Jakob di āmang na, as kinapikapyas ni āmang na, kan binata pa ni Isaak a kāna, “Na, akmayaw si Jakob ōni mwaya, ki siryaw tanoro mwaya, ki si Esawayam na.”

²³ Nailasin aba ni Isaak si Jakob, ta siraw tanoro naw, ki borboran a akmas tanoro saw ni Esaw. Do dāwri, nakasagāna dana mangbindisyon sya, ki pinirwa na pa inyahes a kāna, ²⁴ “Oyodawri a imo si Esaw a anak ko?”

Ki tinbay ni Jakob, “On, yakenaw, mo āmang!”

²⁵ Dawa, binata ni Isaak a kāna, “Yangay mo dyaw rinotongan mwaw, ta kanen ko na. Anchān tayoka ko, ki nawri dananchiw kabindisyon ko dyimo.” Dawa, pinasngen ni Jakob iyaw rinotongan naw, as kinan ni Isaak. Naka-panghap na pas palek a ininom ni āmang na.

²⁶ Sinpangan na, binata ni Isaak dya a kāna, “Maypasngen ka dyaken, anak, ta dadek mo yaken.” ²⁷ Do dāwri, naypasngen si Jakob a mindadek si āmang na. Do nakaangotaw ni Isaak so laylay naw, binindisyonan na a kāna,

“Oyod makaay-āyo iyaw āngot no anak kwaya
a akmas āngotaw no tana a binindisyonan
ĀPO.

²⁸ Itoroh pakono no Dyos iyaw apon a yapo do
hanyit a ombasa so tana,
tan magla saw mohamoha mo.

As torohan na pakono imo so āro a āpit kan ōbas
mo,
tan āro kanen kan inomen mo.

²⁹ Magsīrbi pakono sa dyimo nasnasyon saw,
as kan siraw tawotawo, ki maydogod sa
magdaydāyaw dyimo.

Itortorayan mo pakono saw kakabagyan mo saw,
kan imo āpohen dan kakabagyan saw ni
ānang mo.

Mabay pakono saw mangabayaw dyimo,

as siraw mangbindisyonaw dyimo, ki mabindisyonan pakono sa.”

No Kabindisyon ni Isaak di Esaw

³⁰ Do katayokaw ni Isaak a nangbindisyon di Jakob, komnaro. As do kakakaro paw ni Jakob do salapenaw ni āmang na, ki nawara si Esaw a yapo do nanganopan naw. ³¹ Nanotong pa si Esaw so māīmas a linaneg, as nakaiyangay na sya di āmang na. Binata na dya a kāna, “Āmang, maybangon ka, ta koman ka na so karnyaya a insabat ko tan bindisyonan mo na yaken.”

³² Tominbay si Isaak a kāna, “Oy samna! Sino ka?”

“Yakenaw si Esaw a matoneng a anak mo,” binata na.

³³ Do dāwri, taywara naychamirpirpir si Isaak, as binata na dya a kāna, “Ay samna! Sino nangisabat dyaken kaychi so nilanegaw a naanopan? Sakbay no kawara mo, inichan ko na, as intoroh ko na dyaw pamindisyon ko. Ay, matādyan pabaw nawri a bindisyon ko!”

³⁴ Do nakadngeyaw sya ni Esaw so nyaya, tomnanyis so malyak, kan oltimo kaynyin aktokto na, as binata na a kāna, “Chāsi mo pa yaken, mo āmang, ta bindisyonan mo pa yaken ah!”

³⁵ Ki tominbay si Isaak a kāna, “Kawanen! Nangay naya yaken a inallilaw ni ādi mo. Nahap naranaw itoroh kwaw dyimo a bindisyon.”

³⁶ Binata pa ni Esaw a kāna, “Na, kostwaya. Dawa, sawen a nayngaran so Jakob, ta naypirwa narana yaken a niyoban a inallilaw. Inhap naw kalintegan kwa matoneng a anak. Sichangori,

inhap na paw bindisyon a itoroh mo dyaken. Mo āmang, apabawriw bindisyon mo dyaken?”

³⁷ Ki tominbay si Isaak di Esaw a kāna, “Na, intoroh ko na dyaw bindisyon, as iya danaw āpohen mo. Masaw dyirad tabo a kakabagyan nyo a magsīrbi dya. Inbahey ko pa a maypāro pakononchiw kanen na kan inomen na. Barok, arabaw bindisyon ko dyimo.”

³⁸ Ki nakatongtong ni Esaw a nangdaw so kāsi ni āmang na. Binata na a kāna, “Asawriw pamindisyon mo, mo Āmang? Bindisyonan mo pa yaken ah!” Maynamot ta naylilyak abas Isaak, naypalyak dana tomnanyis.

³⁹ Sinpangan na, nyaw inbahey ni Isaak dya a kāna,
“Omyan kanchi do tana a dya maganay a paymo-
han,
kan abanchiw apon a ombasa so tana mo.

⁴⁰ Nawrinchiw kabyayan mo kapachilāban mo
maynamot do ispāda,
as magsīrbi kanchid ādi mo.

Ki aran komwan, anchan dyi mo na maibtoran
kaadīpen mo,
ki mapenpen nabaymo a mangdichan so
toray na.”*

⁴¹ Yapod dawri, taywara isoli ni Esaw si Jakob a ādi na a maynamot do nakayoba naw so bindisyonaw ni āmang na dya, as nyaw myan do aktokto na, “Ara, ki mahay paba madiman si āmang. Anchan tayokaw arawaw a kapagma-mayo, ki dimanen konchi si Jakob.”

* **27:40** 27:40 Gen. 27:28-29

⁴² Ki do nakadamāgaw ni Rebekka so inb-
 heyaw ni Esaw, inpatawag na si Jakob, as kan
 binata na dya a kāna, “Anak ko, inplāno na
 kono imo no ākang mwaw a dimanen, tan
 maagāsan iyaw kaynyin no aktokto na dyimo.
⁴³ Sichangori, adngeyen mo chirin kwaya, anak
 ko. Mangay ka sigīda do Haran do yananaw ni
 maraan mos Laban a kakteh ko. ⁴⁴ Omyan ka
 daw a mandan mabawan kasoli ni ākang mo
 dyimo. ⁴⁵ Anchan mabawan danaw soli na, as
 kan nawayakan naranaw pinarin mwaya dya, ki
 manoboy akonchi so mangay a omhap dyimo.
 Aysa! Marawa kwabaw kapagmamayo ko an
 mayrayay kamo a dadwa a mabo do asa karaw.”

No Katoboy ni Isaak si Jakob di Laban

⁴⁶ Sinpangan na, binata ni Rebekka di Isaak a
 kāna, “Ayya! Maanōsan ko pa sabayaw Heteo
 saya a kabahay ni Esaw. An mangabahay panchi
 si Jakob so kapayngay dan nyaya a Heteo,† ayket,
 maganaganay dana an madiman ako!”

28

¹ Dawa, maynamot do inchirinaya ni Rebekka,
 pinatawag ni Isaak si Jakob. Kinablaāwan naw
 pōtot naw, as nakabilin na sya a kāna, “Barok,
 mangabahay kaba siras mababakes saya do dya
 Kanaan ah. ² Mangay ka na do Mesopotamya
 do pamilya ni Betoel a āmang ni ānang mo,
 kan mangabahay ka so asa dyirad mababakes
 saw a pōtot ni Laban a maraan mo a kakteh

† **27:46** 27:46 Siraw Heteo a tawotawo, ki nanganohed saba do Dyos.

ni ānang mo. ³ Bindisyonan pakono imo no Dyos a Manakabalin do Tābo, as torohan na pakono imo so āro a pōtot, kan pārohen na sanchiw kapotōtan mo tan payparinen naymo a āmang no āro a nasnasyon. ⁴ Bindisyonan pakono no Dyos imo kan siraw kapotōtan mo so bindisyonaw ni simna āpong mos Abraham. Tan komwan, madyira monchiw tanaya a gan-ganaet ka pas changori a iyaw intorohaw no Dyos di āpong mo.” ⁵ Katayoka na naychirin, tinoboy ni Isaak si Jakob do Mesopotamya a yanan ni Laban a pōtot ni Betoel no Arameo a tawo. As si Laban, ki kakteh na pa ni Rebekka a ānang da Esaw kan Jakob.

No Kapirwa a Kapangabahay ni Esaw

⁶ Sinpangan na, natonngan ni Esaw a binindisyonan ni āmang na si Jakob, as nakatoboy na sya a mangay do Mesopotamya a mangabahay daw. Napatakan na pa a do nakabindisyon naw sya, ki inbilin na a dya mangabahay siras mababakes saya Kananeo. ⁷ Natonngan pa ni Esaw a tongpalen ni Jakob no inbaheyaw ni āmang kan ānang da, ta nangay dana do Mesopotamya. ⁸ As dawa, naawātan na a chakey aban āmang na siraw mababakes saya a Kananeo. ⁹ Do dāwri, nangay si Esaw do yananaw no maraan naw a si Ismael a pōtot ni simna Abraham. Aran myan danaw dadwa baket ni Esaw, ki alit na pa kinabahay na si Mahalat a pōtot ni Ismael, as kan ādi ni

Nebayot.*

No Kangay ni Jakob do Yanan ni Laban

¹⁰ Do nakakarwaw ni Jakob do yanan da a Beerseba, ki kominwan do Haran. ¹¹ Nakaysan do asa yanan, ta nahpan dana. Ki do nakapay-poktad naw, nanghap so asa bato a nayponganan na, as nakapakaycheh na. ¹² Sinpangan na, tinayēnep na a nakaboya so asa ayran a yapo do tana a nakarapit do hanyit. Myan saw anghil no Dyos a nāw da maytotopdis a komayat kan gomchin do dawri a ayran, ¹³ kan naboya na si ĀPO a maytēnek do anmwaw no ayran.† Binata dya ni ĀPO a kāna, “Yaken si ĀPO a Dyos a dinaydāyaw ni Abraham a simna āpong mo, kan Dyos a daydayāwen ni Isaak a āmang mo. Nyaya tana a pakaychehan mo sichangori, ki itoroh konchi dyimo kan kapotōtan mo. ¹⁴ Akma sanchiw kāro no ahbek, kāro no kapotōtan mo. Maychawpit sanchi do tanaya do lāod, dāya, ammyānan, kan abagātan, as kan maynamot dyimo kan kapotōtan mo saw, mabindisyonan sanchiw tabo tawotawo do tanaya. ¹⁵ Nāw ko na machirayay dyimo, kan aywanan koymo do tabo a ngayan mo, as kan paybidyen konchimo do dya a tana. On, polos a dyi koymo a karwan a mandanchan matongpal ko iyaw kari kwaya dyimo.”

¹⁶ Katayoka na, nayokay si Jakob, kan binata na do aktokto na, “Ay samna! Myan paya

* **28:9** 28:9 Si Nebayot, ki matoneng a pōtot a mahakay ni Ismael. Gen. 25:13 † **28:13** 28:13 Mana “do masngen naw dya”.

dya si ĀPO, ki chinapatak kwabaya.” ¹⁷ Namō si Jakob, as binata na a kāna, “Ay ānyan! Makamwamomo sawen nyaya yanan! Nya danaw bahayaw ni ĀPO, kan ayaman a mangay do hanyit.”

¹⁸ Do kamabekasanaw, minhep a naybangon si Jakob. Inhap naw batwaw a nayponganan na, as pinaytēnek na a pakanaknakman na so naporinaw dya. Somarōno, pinadwan na so lana no olibo hapotaw no batwaw.‡ ¹⁹ Pinangaranan na so Betel§ nawri a tana. Ki Los, ngaran na do kachwaw. ²⁰ Sinpangan na, nagsapata si Jakob a kāna, “An myan ka dyaken mo Āpo Dyos, as aywanan mo yaken do kapagbyahi kwaya, kan torohan mo yaken so kanen kan laylay ko, ²¹ as an paybidyen mo yaken a sisasalon-at do bahay ni āmang ko, ayket, imo danaw ĀPO a Dyos ko. ²² Iyaw nya bato a pinatnek ko a pakanaknakman, iyanchiw nya logar mayparin a pagdaydayāwan dyimo, kan itoroh konchiw apagkapollo no tabo myan dyaken.”

29

No Kawara ni Jakob do Yanan ni Laban

¹ Do katayokaw no nawri, tinongtong ni Jakob kapagbyahi naw, kan nakarapit do tana daw no taga dāya. ² Do dāwri, nakaboya so asa bobon do gaganaw no asaw a idi. Myan saw

‡ **28:18** 28:18 Do dāwri a chimpo, ki no kapamadwaya so lana, ki asa pangilasinan a iyaw napadwanaw, ki sinsinan paba, ta nachitatārek dana a para do Dyos. § **28:19** 28:19 No chakey na batahen “Betel,” ki “Bahay no Dyos”.

nakpeh a maynahah a tatdwa kaarban karniro do masngenaw do bobonaw. Ta dawriw pirmi a pamaynoman da, ki nataloban pa so rakoh a bato. ³ An maychichipeh dana sa tabo karniro daw, balakwangen dan magpaspastoraw iyaw batwaw, as kapaynom da sira. An tayoka sa minom, ki paybidyen daw batwaw a patohongen.

⁴ Do dāwri, nanahaheh si Jakob dyirad magpaspastoraw a kāna, “Inyom sir, taga dino kamo?”

Ki tominbay sa dya a kāna, “Na, taga Haran kamyaw.”

⁵ Inyahes pa ni Jakob dyira a kāna, “Chapatak nyori si Laban a apoko ni Nahor?”

“On, chapatak namenaw,” inatbay da.

⁶ Inyahes ni Jakob a kāna, “Na, komosta?”

Binata da a kon da, “Na, aryaw a maganay. Chiban mo paw maypasngenaya. Tori danayas Rakel a pōtot na a mangyangay so karniro saw ni āmang na.”

⁷ Binata ni Jakob dyira a kāna, “Makohat payaw araw. Ari na payad ōras a ikoral nyo sa. Āngo ta dyi nyo sa paynomen karniro saya, as paybidyen nyo sa a pagaraben?”

⁸ Ki tominbay sa dya a kon da, “Aysa! Maparin namen aba, ta nawri dananchiw kabalakwang namen so batwaya an maychichipeh sa tabo, as kapaynom namen sira.”

⁹ Ranan pa no kapachisarsaritaw ni Jakob dyirad magpaspastoraw, ki nawara si Rakel kan karniro saw ni āmang na. Ta aran iya, ki asa mangay-aywan so karniro. ¹⁰ Do dāwri a nakaboya ni Jakob si Rakel a pōtot ni Laban

a kakteh ni ānang na, kan siraw karnirwaw ni maraan na, nanyeng na nangay a binalakwang iyaw batwaw a tohong no bobonaw, as nakapaynom na siras karniro saw. ¹¹ Katayoka na, dinadek na si Rakel, kan insiknan naw tomnanyis so malyak do kasoyot na. ¹² Binata na dya a kāna, “Kaanakanaw yaken ni āmang mo. Yakenaw, ki anak ni Rebekka a kakteh na.”

Do nakadngeyaw sya ni Rakel, ki nakalyalisto a nayyayo a nangay a nangibahey sya di āmang na. ¹³ Dawa, do nakadamāgaw sya ni Laban so maynamotaw di Jakob a anak ni kakteh na, nakapayapayyayo na a nangay a minbayat sya. Kinepkep na si Jakob, as nakadadek na sya, as inyangay na do bahay na. Do nakawara daw do bahay ni Laban, inistorya ni Jakob tabo a namarin dya. ¹⁴ Binata ni Laban di Jakob a kāna, “Oyod sawen a kaanakan koymo!”

Do dāwri, nakabohan a minyan si Jakob do yanan Laban.

No Kapagsīrbi ni Jakob tan Makakabahay

¹⁵ Do dāwri, napahabas asa a kabohan, binata ni Laban di Jakob a kāna, “Maynamot ta kaanakan koymo, āngo ta maytarabāko ka abos tangdan? Ay samna! Maparin aba komwan. Ibahey mo na ah, an papiraw chakey mwa tangdan?” ¹⁶ Ki myan do dawriw dadwa pōtot ni Laban a mababakes: si Lea iyaw matoneng kan si Rakel a ādi na. ¹⁷ Mapintas* iyaw mata ni Lea, ki mapinpintas kan mapostora iyaw inawan ni Rakel.

* **29:17** 29:17 Mana “makapsot”.

¹⁸ Do dāwri, myan nadidiw ni Jakob a ayat na di Rakel. Dawa, binata na di maraan na a kāna, “Maytarabāko ako dyimo so papito a tawen an ipakabahay mo dyaken si Rakel a adeadekey a balāsang mo.”†

¹⁹ Initbay ni Laban dya a kāna, “Naon, chakey ko, ta maganaganay a imo makakabahay sya kan matarek. Dawa, nāw mo na machiyan dyamen.”

²⁰ Dawa, nakapaytarabāko ni Jakob so papito a katawen tan makabahay nas Rakel, kan napoōtan nabaw nakapaypahabas no araw saya maynamot ta taywaraw kadaw na si Rakel.

²¹ Ki do nakatayokaw ni Jakob so papito a tawen, inbahey na di Laban a kāna, “Ay mo Maraan, napakabos ko naw chimpwaw a inkari ko a maytarabāko dyimo. Chakey kwa ipakabahay mo na dyaken si Rakel tan myan danaw baket ko.”

²² Do dāwri, namarin si Laban so rakoh a pasken, as rinara na sa tabo tawotawo daw a mangay do kasar. ²³ Sinpangan na, do dāwri a ahap, ki si Rakel abaw pinaoknod ni Laban di Jakob, an dya si Lea. Chapatak aba ni Jakob. Dawa, inoknod nas Lea. ²⁴ Ki maynamot ta nangabahay dana si Lea, intoroh ni Laban di Lea iyaw mabakesaw a adīpen na a si Silpa tan iya danaw adīpen na.

²⁵ Ki do kamabekasanaw, natonngan ni Jakob a si Lea iyaw kinaoknod naw. Dawa, nangay di Laban, as nakabata na sya dya a kāna, “Āngo ta komwan pinarin mo dyaken, mo Maraan?

† **29:18** 29:18 Inbahey naw komwan, ta abaw pangrigālo a maitoroh do pamilya no nobya. Gen. 24:53

Nagsīrbi ako abawri dyimo so papito a katawen tan makabahay ko si Rakel? Āngo ta inallilaw mo yaken?”

²⁶ Ki tominbay dya si Laban a kāna, “Dāgen namen do dya an manmanma a pakabahayen namen adeadekey a anak namen, an dyi pa makakabahay iyaw matonetongaw.

²⁷ Patayokahen mo paw asaya a kalawas a ragragsak no kasar mo di Lea. Katayoka no nawri, ipakabahay ko pa dyimo si Rakel a ādi na an maytarabāko ka pa dyaken so papito a katawen.”

²⁸ Nakey si Jakob. Dawa, do katayokaw no asa kalawas a ragragsak no kasar na di Lea, intoroh dya ni Laban si Rakel a nayparin pa baket ni Jakob. ²⁹ Si Bilha a mabakes a adīpen ni Laban, ki intoroh ni Laban di Rakel tan adīpen na. ³⁰ Inoknod pa ni Jakob si Rakel. Ki rakorakoh adaw ni Jakob di Rakel kan si Lea. Sinpangan na, naytarabāko si Jakob di Laban so papito pa a katawen.

Siraw Pōtot ni Jakob

³¹ Do kaboyaw sya ni ĀPO a dya oyod ni Jakob a chadaw si Lea, tinorohan na so anak. As si Rakel, ki abaw anak na. ³² Do dāwri, nabōgi si Lea, kan naymanganak so asa mahakay. Pinangaranan na so Ruben,‡ ta binata na a kāna, “Naboya ni ĀPO iyaw kapagmamayo ko. Sigōro, chadaw na, ngata, yaken lakay ko sichangori.”

‡ **29:32** 29:32 No ōni no chirin a “Ruben,” ki nagistayan a mayengay do chirin Hebreo a “naboya naw kapagmamayo ko”. No chakey na batahen, ki “chiban paw anak a mahakay”.

³³ Sinpangan na, minirwa dana nabōgi si Lea, as inyanak naranaw asa mahakay. Pinangaranan naw adekeyaw so Simeon,[§] ta binata na a kāna, “Intoroh na pa ni ĀPO dyaken nya anak ko, ta nadngey na a dya oyod yaken ni Jakob a chadaw.”

³⁴ Minirwa dana nabōgi, as naymanganak dana so asa pa mahakay. Pinangaranan nas Lebi,^{*} ta binata na a kāna, “Changori, ngata, maypadekket dyaken si lakay ko, ta ari danaw tatdwa mahahakay a anak ko.”

³⁵ Minirwa pa nabōgi, kan naymanganak pa so mahakay. Pinangaranan na so Joda,[†] ta binata na a kāna, “Changori, dadayen ko Dyos.” Katayoka no nawri, nayhat a naymanganak.

30

¹ Do kadlawaw sya ni Rakel a abaw anak na di Jakob, nangīmon di Lea a ākang na, as binata na di Jakob a kāna, “An chaskeh mo a madiman ako, torohan mo yaken so anak ko!”

² Nakasoli si Jakob di Rakel. Dawa, binata na dya a kāna, “Āngo ta komwan ibahey mo dyaken? Dyos akori? An iyaw dya mapaymanganak dyimo, aryoriw maparin ko?”

³ Ki inatbay ni Rakel a kāna, “Namna! An komwan bata mo, cha dya si Bilha a adīpen ko. Kaoknod mo tan makapaymanganak so

[§] **29:33** 29:33 No chakey na batahen “Simeon,” ki “nadngey”.

^{*} **29:34** 29:34 No chakey na batahen “Lebi,” ki “madekket”.

[†] **29:35** 29:35 No chakey na batahen “Joda,” ki “dāyaw”.

ibidang ko a anak ko,* as kan myan pamilya ko a maynamot dya.”⁴ Dawa, intoroh na si Bilha a adīpen na a kinaoknod ni Jakob a akma nay baket.⁵ Sinpangan na, nabōgi si Bilha, kan naymanganak so mahakay.

⁶ Binata ni Raket a kāna, “Ay, chināsi yaken no Dyos. Nadngey na iyaw no inakdakdaw ko, ta tinorohan na yaken so anak.” Dawa, pinangaran na so Dan.[†] ⁷ Sinpangan na, minirwa a kinaoknod ni Jakob si Bilha a adīpen ni Raket. Minirwa nabōgi si Bilha, as naymanganak so chadadwa no anak naw, ki mahakay pa. ⁸ Binata ni Raket a kāna, “Inpasnek ko nachilomba di ākang ko, ki nangābak ako.” Dawa, pinangaranan naw adekeyaw so Naptali.[‡]

⁹ Do kadlaw danaw ni Lea a dyi dana maymanganak, intoroh naw adīpen naw a si Silpa di Jakob a akma nay baket. ¹⁰ Sinpangan na, nabōgi si Silpa, as naymanganak so mahakay. ¹¹ Binata ni Lea a kāna, “Ay, magāsāt akwaya!” Dawa, pinangaranan nas Gad.[§] ¹² Sinpangan na, minirwa a kinaoknod ni Jakob si Silpa a adīpen ni Lea. Minirwa dana nabōgi si Silpa, as naymanganak so chadadwa no anak naw di Jakob, ki mahakay pa. ¹³ Binata ni Lea a kāna, “Ay, masoyot ako na! Sichangori, pangaranan da yaken kapayngay ko saw a mababakes so

* **30:3** 30:3 Do Hebreo a chirin, ki “tan maymanganak do tōd ko.” No chakey na batahen, ki dyira na. Gen. 48:12; 50:23
 † **30:6** 30:6 No chakey na batahen “Dan,” ki “nakalmonaw”.
 ‡ **30:8** 30:8 No chakey na batahen “Naptali,” ki “maglomba” mana “may-ābak”. § **30:11** 30:11 No chakey na batahen “Gad,” ki “magasat”.

masoyot.” Dawa, pinangaranan na so Aser*
adekeyaw.

¹⁴ Do chimpno no kapagranyi so trīgo, nangay si Ruben do hakawan. Ki do dawri, nakaboya so asa kīta no asin tamek a mayngaran so mandragoras,† ki nangisabat di ānang na a si Lea. As dawa, do kaboyaw sya ni Rakel, binata na di Lea a kāna, “Torohan mo pa yaken so kadwanaya a mandragoras no anak mwaya.”

¹⁵ Ki tominbay si Lea a kāna, “Namna! Sinodib mo naw kadaw ni lakay ko. Manawob pabawri dyimo nawri? Sichangori, āngo paw sodiban mos mandragoras sayan anak kwaya?”

Ki binata ni Rakel dya a kāna, “An torohan mo yaken so mandragoras saya no anak mwaya aket, ipalōbos ko si Jakob a machoknod dyimo anchan mahep.”

¹⁶ Do kapaysarisari naw, nawara si Jakob a yapo do hakawan. Binayat ni Lea, as binata na dya a kāna, “Sichahep, yaten mayoknod, ta tinādyan ko so mandragoras sayan anak kwaw kapachoknod mo dyaken.” Dawa, nayoknod sa do dāwri a mahep kan Jakob.

¹⁷ Inadngey no Dyos iyaw dasal ni Lea. Dawa, nabōgi si Lea, as naymanganak so asa pa anak a mahakay. Nyaw chadadima a anak da kan Jakob. ¹⁸ Dawa, binata ni Lea a kāna, “Tinorohan na yaken no Dyos so gon-gona maynamot do

* **30:13** 30:13 No chakey na batahen “Aser,” ki “masoyot”.

† **30:14** 30:14 An kanen kono no mabakes iyaw nyaya asin mandragoras, maydamnay kono a mabōgi.

nakaitoroh kwaw so adīpen kwaya di lakay ko.”
Dawa, pinangaranan nas Issakar.‡

¹⁹ Sinpangan na, minirwa a kinaoknod ni Jakob si Lea. Minirwa nabōgi si Lea, as naymanganak dana so asa pa a mahakay. Iyaw nyaw chanem no anak da kan Jakob. ²⁰ Binata ni Lea a kāna, “Tinorohan na yaken no Dyos so asa mapateg a sāgot. Changori, anyiben ngata yaken ni Jakob, ta nakaiyanak ako so anem a mahahakay.” Dawa, pinangaranan naw adekeyaw so Sebolon.§ ²¹ Sinpangan na, minirwa dana naymanganak si Lea, ki mabakes a pinangaranan nas Dina.

²² Ki do dāwri, nawayakan aba no Dyos si Raket, ta inadngey naw dasal na, kan tinorohan na so chimpō na a maymanganak. ²³ Nabōgi si Raket, as naymanganak so asa mahakay. Binata na a kāna, “Changori, pinakaro no Dyos pakasnesnekan ko maynamot do nakaitoroh naya dyaken so anak.” ²⁴ Pinangaranan naw adekeyaw so Jose,* ta binata na a kāna, “Rakoh hahawen kwa torohan na pa yaken no Dyos so asa pa anak a mahakay.”

No Kapachitōlag ni Jakob di Laban

²⁵ Do nakaiyanak danaw ni Jose, binata ni Jakob di Laban a kāna, “Palobōsan mo na yaken a komaro dya, tan maybidi ako do sīgōd a yanan āmang ko. ²⁶ Aran siraw baket ko kan pōtot

‡ **30:18** 30:18 No chakey na batahen “Issakar,” ki “gon-gona”.

§ **30:20** 30:20 No chakey na batahen “Sebolon,” ki “sāgot”.

* **30:24** 30:24 No chakey na batahen “Jose,” ki “marapan pakono pa.”

ko saya, ki palobōsan mo sa, tan komaro kami dya. Ta nakabos danaw chimpo a nakaikāro ko sira dadwa dyimo. On, chapatak mwaya an maypāngo nakapaytarabāko ko dyimo.”

²⁷ Ki tominbay si Laban a katogāngan na a kāna, “Anchi ka pa. An chāsi mo yaken, omyan ka pa dya. Komaro kaba, ta maynamot do bōkod kwa pangancharan, napatakan ko na binindisyonan na yaken ni ĀPO a maynamot do nakayan mwaya dyaken. ²⁸ Na, ibahey mo an papiraw chakey mwa tangdan, ta nawriw itoroh ko dyimo.”

²⁹ Ki tominbay dya si Jakob a kāna, “Engga. Nawri abaw chakey ko. Chapatak mo na an maypāngo nakapaytarabāko ko dyimo, kan māngo nakapaypāro no binyay mo do kaaywan ko sira. ³⁰ Oyod saba āro binyay mo do kawara kwaw, ki taywara naypāro sa sichangori, ta binindisyonan naymo ni ĀPO do aran āngo a ipatarabāko mo dyaken. Changori, ōras dana tan chiban ko kaganayan mismo a pamilya ko.”

³¹ Ki inyahes ni Laban a kāna, “Naon, ki āngo itangdan ko dyimo?”

Tominbay si Jakob dya a kāna, “Tangdanan mwaba yaken. Ki an makey ka do asaya lang a ibahey ko dyimo, tongtongen ko sa a aywanan arban saya a karniro kan kalding a dyira mo. ³² Sichangori, ipalōbos mwa mangay ako do yanan daw no binyay saw, ta patarken ko sa tabo karniro a dya maynana maydak, tabo orbon saw a karniro a mababaheng kan tabo kalding a malabalabang kan mabochibochit. Sira lang

nyayaw akdawen ko a itangdan mo dyaken.
³³ Tan komwan, aran mahay mo sa yangay a bisitaen dyaken saya, ki matonngan monchi an malinteg ako mana engga. Ta an myan anchiw maboaya mo a kalding a dya labang mana mabochibochit, iyanchiw nyaw maydamnay a pakalasinan mo an myan tinakaw ko. Masaw dyirad orbon saw a karniro ko an myan maboaya mo a maydak.”

³⁴ Initbay ni Laban a kāna, “Naon, komwan ah. Parinen ta iyaw no inbahey mwaya.”

³⁵ Dawa, do dāwri a araw, no pinarin ni Laban, ki pinatarek na tabo malloko saw a kalding a orit-oritan kan malabalabang so maydak kan tabo mabinayi a kalding a mabochibochit kan malabalabang a myan so maydaydak. Pinatarek na pa tabo mababaheng saw a karniro, as nakaitoroh na sira dyirad pōtot na saw a mahakay tan aywanan da sa.† ³⁶ Inpaikaro na sa tan pachibawa da sa di Jakob, as inpaiyangay na sa do mateng a yanan a ayamen do tatdwa karaw. Ki siraw nabidinaw a arban ni Laban, ki inpaaywan na sa di Jakob.

³⁷ Sinpangan na, nanghap si Jakob so māta a sangasanga no tatdwa kita no kayo a maydamnay a makochichasan. Kinochikochichasan na tan maychanyidanyidak sangasangaw. ³⁸ Pinangay na saw nakochichasanaw a sangasanga do inoynoman da saw no arban sa kalding kan karniro

† **30:35** 30:35 As dawa, no dyiran Laban, ki maynana maydak a kita no karniro, kan maynana mabaheng a kita no kalding.

tan myan do salapen daw an mangay sa a minom. Komwan pinarin na tan matoyen sa, ta magdadakep saw nyaya binyay an mangay sa minom. ³⁹ Sinpangan na, do nakapagdadakep daw no arban saw do salapen daw no sangasanga, natoyen sa, kan naymanganak sa so orit-oritan, mabochibochit, kan malabalabang.

⁴⁰ Siraw nya orbon no kalding kan karniro, pinatawa sa ni Jakob, as pinasalap na saw pinatawa naw dyirad pangganakan saw a orit-oritan kan maynana mababaheng a dyira ni Laban, tan matoyen sa. Komwan nakapāro na so binyay na, kan pinatarek na sa dyirad binyay saw ni Laban. ⁴¹ An mapagran saw matatabaw a mabinayi, pangayen ni Jakob iyaw nakochichasanaw a sangasanga do inoynoman da saw tan maboaya da, ta dawriw paydadakpan da. ⁴² Ki pangayen naba dyirad magogolangaw nya saya sanga. Dawa, dyira dana sa ni Laban magogolangaw, as dyira sa ni Jakob masasalon-at saw. ⁴³ Komwan nakapayparin ni Jakob a taywara mabaknang. Āro saw arban a karniro kan kalding a dyira na. As myan pa saw dyira na a kamilyo, asno, kan adipen na sa a mahahakay kan mababakes.

31

No Kalibas ni Jakob a Omkaro si Laban

¹ Do dāwri, nadngeyan ni Jakob iyaw riklāmo dan pōtotaw ni Laban a kon da, “Taywara danayas Jakob, ta apīten naranaya tabo dyiran āmang, as kan si āmangayaw nakayapwan tabo

kinabaknang na!” ² Nadlaw pa ni Jakob a tomnabang dana dya si Laban, ta akma pabas kasngen na dya do nakarahan. ³ Do dāwri, binata ni ĀPO di Jakob a kāna, “Maybidi ka na do tana da āmang kan āpong mo, kan dyirad kakabagyan mo saw, as kan myan ako a mangay-aywan dyimo.”

⁴ As dawa, nanoboy si Jakob so mangay a mangibahey dyirad dadwaw a baket na a sa Rakel kan Lea a mayboboya sa do pamaaraban naw siras binyay na saw. ⁵ Do kawara da do yanan naw, binata na dyira a kāna, “Natonngan ko a matabang dana si āmang nyo dyaken, ta akma paba do kachwaw. Ki aran komwan, ki nāw na aywanan yaken no Dyosaw a day-dayāwen ni āmang ko. ⁶ Chapatak nyo na an maypāngo kagaget ko do kapaytarabāko ko di āmang nyo. ⁷ Ki kinōsit na yaken, kan pirmi* na binalbaliwan pinakadyira ko a tangdan ko. Ki bāli, ta inpalōbos aban Dyos a rinanggasan na yaken. ⁸ Ta do kaibahey naw a mabochibochit iyaw binyay a dyira ko a tangdan ko, ki naymanganak sa tabo binyay na so mabochibochit. As do kaibahey naw a orit-oritan iyaw binyay a tangdan ko, ki naymanganak dana sa tabo so orit-oritan. ⁹ Dawa, oyod a sinidongan ni Āpo Dyos yaken, ta inhap na saw pinakadyira kwaw do dyira saw ni āmang nyo a pinabidi dyaken.

¹⁰ “Do naypisa do chimpo no kapagdadakep dan kalding, tinayēnep ko. Ki naboya kwaw

* **31:7** 31:7 Do Hebreo a chirin, ki “pinay-asa poho”.

do tayēnep ko a siraw tōro a kalding a mangdakep so mabinayi saw a kalding, ki maynana orit-oritan, mabochibochit, kan malabalabang.

¹¹ Sinpangan na, do tayēnep ko, nagparang iyaw anghil no Dyos† a nachisarsarīta dyaken, as kan naychirin dyaken a kāna, ‘Jakob.’ Ki inatbay ko a kon ko, ‘Ari ako dya, mo ĀPO.’

¹² Binata na pa, ‘Chiban mo saw tabo tōro saya a kalding a mangdakep. Maynana sa orit-oritan, mabochibochit, kan malabalabang. Yaken akin plāno so nyaya, ta naboya ko tabo marahet a pinarin ni Laban dyimo. ¹³ Yaken iyaw Dyosaw a napaboya dyimo do Betel a napatnekan mo so pakanaknakman a bato a pinadwan mo so lana, as kan do dawriw, nagsapataan mo dyaken. Changori, karwan mo naw tanaya dya, as kan maybidi ka do nakayanakan mo a tana.’ ”

¹⁴ Katayoka no nakapaychirin Jakob, tominbay sa Rakel kan Lea a kon da, “Na, ari pawriw matāwid namen di āmang? ¹⁵ Inbidang nabawri yamen a istranghiro sichangori? Pī! Akma naya yamen inlāko, as iyaw kwartaw a pagbāyad mo dyamen, ki nagasto narana. ¹⁶ An komwan, masyirto danaw tabo a kinabaknang a inhap no Dyos di āmang namen, ki dyamen dana kan siraw anak namen saya. Dawa, sichangori, parinen mo iyaw inbahey no Dyos dyimo.”

¹⁷ Sinpangan na, do nakapakarobwat daranaw da Jakob, pinasakay naw pōtot na saw kan dadwaw a baket na do kamilyo saw. ¹⁸ Do dāwri, pinanma na sa a tinoyo tabo reprep saw

† **31:11** 31:11 Gen. 16:7; 21:17; 22:11

a binyay na, kan inhap na sa tabo warawara naw a nakpeh na do kayan nad Mesopotamya, as kapaybidi narana do Kanaan a tana ni āmang na a si Isaak.

¹⁹ Do kakaro daranaw da Jakob, aba daw si Laban, ta nangay na sa a ginogodan naipastor saw a karniro na. Dawa, nangay pa si Rakel a nanakaw siras didyosen saw ni āmang na.

²⁰ Asa pa, sinikāpan ni Jakob si katogāngan na a si Laban a asa Arameo, ta inbahey naba dyaw nakayam na. ²¹ Dawa, inhap naw tabo saw a dyira na, as nakapaglibas na. Inabtang na iyaw Oksong a Oprates, kan tinongtong naw nayam a kominwan do katokotokonanaw do tana a Gilead.

No Kalakat ni Laban di Jakob

²² Do chatatdo naranaw a karaw do nakapakakaro daranaw da Jakob, nadāmag ni Laban a naglibas si Jakob. ²³ Do dāwri, nanyeng na inhap kadwan saw a kakabagyan na, as nakalakat da sa Jakob. Papito a karaw da a nanglakat sira, as nakadas da sira do katokotokonanaw do Gilead. ²⁴ Ki do ahewaw a sakbay a kadas da sira, pinaytayēnep no Dyos si Laban a taga Aram a binata na dya a kāna, “Magannad kam Laban, ta salsalyan mwabas Jakob. Maychirin kaba so aran āngo a maganay mana madi dya.”

²⁵ Ki do dāwri, nadas ni Laban si Jakob. Nagtolda dana sa Jakob do katokotokonanaw do Gilead. As aran sa Laban kan siraw kakabagyan naw, do nakapakarapit daw daw, ki nagtolda sa.

²⁶ Do nakapayboya daw, inyahes ni Laban di Jakob a kāna, “Barok, āngo ta pinarin mo

komwan? Sinikāpan mo yaken a tod mo sa inkaro pōtot ko saya a akma say mababakes a natiliw do paggogobatan. ²⁷ Āngo ta lin-ibāsan mo yaken a inkorimed mo komnaro a dya nagpakada? An inbahey mo dyaken, aysa, siraragsak ako a nangparobwat dyinyo so piknik a makankantaan kan matoktokaran so tamborin kan arpa saw. ²⁸ Dyi mo paya yaken a tinorohan so chimpo ko a nangiliw siras apoko ko kan siraw anak ko saya. Samna! Oltimo a makwan nyaya a pinarin mo dyaken! ²⁹ Myan panakabalin ko a mangdōsa dyimo. Ki kahep do nakapaytayēnep ko, naychirin dyaken Dyosaw a daydayāwen ni āmang mo a kāna, ‘Magannad kam Laban, ta sal-salyan mwabas Jakob. Maychirin kaba so aran āngo a maganay mana madi dya.’ ³⁰ Chapatak ko a komnaro ka, ta taywara danaw kangсах mo a maybidi do yanan āmang mo. Ki āngo ta tinakaw mo pa saw didyosen ko saw?”

³¹ Tominbay si Jakob dya a kāna, “On, mo āmang, nayyayo ako, ata, mamō ako ngamin. Ta no myan do aktokto ko, ki āngwan ibabāwi mo saw pōtot mo saya an matonngan mo a komaro ako. ³² As no didyosen mo saw, taywaran yaken nanakaw? Do salapen dan kabagyan ta saya a sistigo ta, yay mo a chichwasen dyira mo saya bata mo do dya, as hapen mo, as kan dimanen taw nawri a tawo a pakadongswan mo so didyosen mo saya.” Komwan binata ni Jakob, ta chapatak naba a tinakaw ni Rakel didyosen saw ni Laban a āmang na.

³³ Maynamot ta komwan inbahey ni Jakob, nangay si Laban do toldaw ni Jakob a naychich-

was. Komwan pa a naychichwas do toldaw ni Lea kan siraw dadwaw a adīpen a mababakes, ki abaw nachichwasan na didyosen daw. Do nakahbot naw do toldaw ni Lea, somindep do toldaw ni Rakel. ³⁴ Ki nasakbay nakahap ni Rakel so didyosen saw ni āmang na, as nakaitayo na sira do bolsaw no pasangaw no kamilyo na, as nakadisna na sya. Naychahel si Laban do tabo irahemaw no tolda naw, ki abaw naboya na. ³⁵ Binata ni Rakel di āmang na a kāna, “Makasoli kaba, mo āmang, do dyi kwaya paytēnekan, ta marodit akwaw.” Dawa, tinongtong ni Laban naychichwas, ki abaw naboya na dyirad didyosen na saw.

³⁶ Do dāwri, maynamot ta komwan napari-parin, nakasoli dana si Jakob di Laban. Dawa, pinaydabdab nas katogāngan na a kāna, “Aysa! Āngo marahet a pinarin ko dyimo ta dawa? Āngo nakagatosan ko tan lakatan mo yaken, mo Āmang?” ³⁷ Changori a tayoka danaw kapaychahel mo do tabo warawara ko, aryoriw naboya mo a dyira mo? An myan, ngay, pangayen mo do kasalasalapan taya tan maboya da no kakabagyan ta saya an sino kosto dyaten. ³⁸ Dadwa poho a katawen a minyan ako dyimo a nagsīrbi. Kinapya ko sa inaywanan karniro kan kalding mo saw tan abo nasday a anak dan pangganakan mo saw, kan abaw inichan ko aran asa malloko a binyay mo. ³⁹ An myanaw dimanen maranggasa a animal a binyay mo, ki tod ko a binayādan. Inyangay kwaba inpaneknek dyimo a abo gatos ko. An myan natakaw aran

māraw mana mahep, inpapilit mo a bayādan ko. ⁴⁰ Āro napadas ko a lidyat do kapangaywan ko siras binyay mo. An māraw, inanōsan ko iyaw kohat no araw. An mahep, inibtoran ko hanebneb. Abaw īmas no kapakaycheh ko, ta napohaw ako pa. ⁴¹ Komwan lidyat ko do dadwa poho a katawen a kayan ko dyimo. Nagikāro ako so asa poho kan apat a katawen tan makabahay ko saw dadwaya pōtot mo. Anem pa katawen a inaywanan ko saw binyay mo saw tan myan pinakadyira ko dyirad orbon saw a karniro kan kalding a tangdan ko yapo dyimo. Ki alit na pa pirmi mo a binalbaliwan pinakadyira ko a tangdan. ⁴² An dyi na sinidongan yaken no Dyos ni simna Abraham a daydayāwen ni āmang ko a si Isaak, pinayam mo yaken a sibahabahas. Ki naboya ni Āpo Dyos an māngo lidyat ko kan kagaget kwa naytarabāko. As dawa, kahep pinaydabdab naimo do tayēnep mo.”

No Kapagtōlag Da Jakob kan Laban

⁴³ Do dāwri, maynamot ta komwan inbahey ni Jakob, tominbay si Laban a kāna, “Tabo myan saya dya sichangori, ki dyaken saw nawri. Ta siraw baket mo saya, ki pōtot ko sabawri? Siraw pōtot mo, ki apoko ko. Tabo binyay mo, ki yapo do binyay ko. Ki aran komwan, maparin kwaba a tod a ahapen saw pōtot kwaya a paybidi sichangori. Masaw dyirad apoko ko saya. ⁴⁴ Sichangori, ki maganay an magtōlag ta so bayo, as kan pawpohen taw batobato saya a pangpaneknek ta so dyi ta kapagbabāwi do nagtōlagan taya.”

⁴⁵ Do dāwri, nanghap si Jakob so rakoh a bato, as pinaytēnek na. ⁴⁶ Sinpangan na, inbahey na dyirad kakabagyan naw a tongtongen daw manghap so bato a pawpohen dad omdibonaw no pinatnek naw a rakoh a bato. Do katayoka daw, naychakakan sa do bitaw no inopo daw a bato. ⁴⁷ Pinangaranan ni Laban nyaya nawpo a bato so Jegar-Sahadota do chirin na Arameo. As si Jakob, ki pinangaranan na so Galeed do chirin na Hebreo.‡

⁴⁸ Binata ni Laban di Jakob a kāna, “Magsīrbiw nya a mangipaneknek so nagtōlagan taya.” Nyaw naynamotan na a napangaranan nya nawpo a bato so Galeed. ⁴⁹ Binata pa ni Laban di Jakob a kāna, “Si ĀPO pakono pirmi a omchidehideb dyaten do kapaybawa taya.” Dawa, nayngaran paw nawri a nawpo a bato so Mispa. § ⁵⁰ Tinongtong ni Laban naychirin a kāna, “An ranggasan mo saw pōtot ko saya a baket mo, mana an mangabahay ka pas matarek, aran dyi kwa maboya mana chapatak, naknakmen mo a chichiban na yaten no Dyos a iyaw makapaneknek so nagtōlagan taya. ⁵¹ Cha dyaw inopo ko saya a bato kan pinatnek ko a rakoh a bato do payawan tayas changori. ⁵² Dawa, dyi ta pakono a kawayakan nyaya mohon ta a pamaneknek so tōlag ta. Nya pakono akmay balat an myan marahet a panggep no katakatayisa dyaten. ⁵³ Iyaw Dyos pakono

‡ **31:47** 31:47 No chakey na batahen “Jegar-Sahadota” mana “Galeed,” ki “atoy a mangipaneknek”. § **31:49** 31:49 No chakey na batahen “Mispa,” ki “panyidehideban”.

a dinaydāyaw ni simna Abraham, Nahor, kan āmang daw mangokom dyaten an sino dyaten mangrārayaw so tōlag taya.”

Sinpangan na, nagsapata si Jakob do salapen no Dyos a daydayāwen āmang na a si Isaak. ⁵⁴ Do katayoka da nagtōlag, sinosohan ni Jakob do dawri a tokon asaw a binyay a indāton na do Dyos. Sinpangan na, tinawagan na saw kakabagyan naw a machakan dya.* Katayoka da, minisan dana sa daw. ⁵⁵ Do kamabekasanaw, minhep a naybangon si Laban a nangdadek siras apoko naw kan siraw dadwaw a pōtot na a mabakes, as binindisyonan na sa. Katayoka na, komnaro dana sa Laban daw a somnabat do tana da.

32

No Kapangahwahok ni Jakob di Ākang Na

¹ Do nakakaro daranaw da Laban, tinongtong da Jakob nayam, ki do kayam naw, naychihat a myan asa bonggoy no aanghil no Dyos a nangbayat sya. ² Do nakaboyaw ni Jakob sira, binata na a kāna, “Ari dyaw kampo no Dyos kan

* **31:54** 31:54 No kapangidātonaya ni Jakob, ki tan magyāman sa do Dyos mana tan masigorādo danaw tinōlag da Jakob kan Laban. Sigon do dadakay da, tinawagan ni Jakob siraw rārayay naw a koman tan ipaboya na a tayoka danaw kapagtōlag da kan Laban kan maparin paba tadyan. Sinosohan naw kadwan a partis no binyay a indāton na do Dyos. As no kadwanaw, ki inichan da.

siraw bōyot na saw!” Dawa, pinangaranan naw nyaya logar so Mahanaim.*

³ Do katayoka no nawri, nanoboy si Jakob so tobotoboyen na saw a nanmanma kan iya a mangay di Esaw a ākang na do tana a Seir mana Edom. ⁴ Komwan inbilin na dyira: “Ibahey nyonchi di Esaw a āpo ko a kon nyo, ‘Batahenaw ni Jakob a tobotoboyen mo a nakayapo do nakakaro na di āmang nyo, ki nāw na a minyan di maraan nyos Laban do Mesopotamya a nanda sichangori. ⁵ Āro iyaw bāka, asno, karniro, kalding, kan adīpen na a mahahakay kan mababakes. Ipakatoneng na dyimo a āpo na, ta aram panchi a chāsi.’ ”

⁶ Ki do dāwri, do nakapaybidi daw no tinoboy na saw a yapo do Esaw, binata da dya a kon da, “Nangay kami di Esaw a ākang mo, kan ari dana mangay a machibayat dyimo, kan myan nachirayay dya a apat a gasot a mahahakay.”

⁷ Do nakadngey naw sya, oltimo danaw kāmo ni Jakob kan nakamikamyaba. Dawa, pinaycharwa na saw tawo naw a myan dya, kan siraw karniro, kalding, bāka, kan kamilyo na saw. ⁸ Komwan pinarin ni Jakob, ta iniktokto na a an gobaten Esaw asaya bonggoy, ayket, maparin a mayyayo paw asaw.

⁹ Do nakatayoka naw a napaycharwa sira, naydasal si Jakob. As nyaw inakdaw na a kāna, “O, Dyos a dinaydāyaw ni āpong kos Abraham kan daydayāwen ni āmang kos Isaak, adngeyen

* **32:2** 32:2 No chakey na batahen “Mahanaim” do chirin a Hebreo, ki “dadwa kampo”. No asaw, ki dyiran Jakob. As iyaw asaw, ki dyira no Dyos.

mo pa yaken. Mo ĀPO, imo nangibahey dyaken a maybidi ako na do tana ni āmang ko kan siraw kakabagyan ko, as imonchiw mangbindisyon dyaken. ¹⁰ Abaw kaikaryan ko do tabo dya mabdibdis a kadaw kan tabo kapodno a in-paboya mo dyaken a pachirawatan mo. Sarokod lang sinahabit ko do nakapamtang kwaw do oksongayan Jordan, ki naybidi ako a dadwa so bonggoy. ¹¹ Dawa, machikakaāsi ako dyimo a isalākan mo yaken di Esaw a kakteh ko. Mamo ako dya, ta āngonchan yangay na yamen a gobaten, as dimanen na yamen a tabo kontodo siraw mababakes saw kan adedekey da saw. ¹² 4Naknakmen mo pakono iyaw kari mo dyaken a bindisyonan mo yaken kan pārohen mo iyaw kapotōtan ko a akmas kāro no anay do kanayan a dya mabidangan.”

¹³ Do dāwri, minisan pa sa Jakob do Mahanaim a logar. Do kamabekasan na, namidi dyirad binyay na saw, as nakapatawa na so isāgot na di Esaw a kakteh na. ¹⁴ Siraw nyaw pinidi na: dadwa gasot a mabinayi a kalding kan dadwa poho a malloko a kalding, dadwa gasot a mabinayi a karniro kan dadwa poho a malloko a karniro. ¹⁵ Myan paw pinidi na taddwa poho a mabinayi a kamilyo a kontodo anak, apat a poho a mabinayi a bāka kan asa poho a maloko a bāka, dadwa poho mabinayi a asno kan asa poho a malloko a asno. ¹⁶ Kāda kīta do pinatawa na saw a binyay, ki inpaaywan na dyirad adīpen na saw. Sinpangan na, binata na dyirad adīpen na saw a kāna, “Manma kamo na ah, kan magsasarono kamo, ki mayayateng kamo tan dyi

kamo a maysin-aadas.”

¹⁷ Binilin naw adīpen naw a manma a mangay a kāna, “Anchan mabayat naymo ni Esaw a ākang ko, as iyahes na, ‘Sino āpo mo? Dino ngayan mo, as kan sino akin dyira siras nyaya binyay a toyohen mo?’ ¹⁸ nyanchiw ibahey mo dya a kon mo, ‘Dyira ni Jakob a adīpen mo siraw nyaya binyay. Inpaw-it na a sāgot dyimo mo āpo Esaw. Ari saw a manawnawdyi kan yamen.’ ”

¹⁹ Masaw inbilin na dyirad chadadwa, chatatdo, kan tabo somarono saw a adīpen a manoyo siras kadwan saw a binyay a sāgot na di Esaw. Binata na dyira a kāna, “Anchan mabayat nyo si Esaw, malit ibahey nyo dya ah. ²⁰ Kawayakan nyo aba ibahey a, ‘Myan saw a manawnawdyi kan yamen, sa Jakob a adīpen mo.’ ” Pinarin ni Jakob nyaya, ta iniktokto naw komwan, “Mahwahok ngata si Esaw do sāgot ko saya a pinanma ko. Ta anchan machisalap ako dya, rawaten nanchi ngata yaken.” ²¹ Dawa, pinanma narana sa a inpatatoyo sāgot na saw a binyay. As iya, ki minisan pa so asa kahep do nagkampwan daw.

No Kapaggabbo Da Jakob kan Anghilaw

²² Do dāwri a ahēp, naybangon si Jakob, as nakahap na siras dadwaw a baket na kontodo saw dadwaw a mababakes a adīpen na kan siraw asa pohwaw kan asa a pōtot na, as nakapamtang na sira do oksongaw a Jabbok. ²³ Pinanma na sa pinabtang, as nakapasarano nas tabo kadwan saw a rārayay na, binyay na, kan warawara da saw. ²⁴ Do katayoka no nawri, namtang

aba si Jakob, dawa, nabidin a naychatanyi do kabtangaw no oksong.

Do dāwri, naychihat a myan mahakay a nangay a nachigabbo dya a mandad kakalo narana a maysesēdang. ²⁵ Ki do kadlawaw sya no mahakayaw a dyi na mapenpen si Jakob, kinorimes naw atangaw ni Jakob. As dawa, nayhabchis atang naw do nakapachigabbo naw do mahakayaw. ²⁶ Binata no mahakayaw di Jakob a kāna, “Dā pa! Aryan mo na yaken, ta maysesēdang danaya!”

Ki tominbay si Jakob dya a kāna, “Ay! Aryan kwabaymo, an dyi mo yaken a bindisyonan!”

²⁷ Inyahes no mahakayaw a kāna, “Āngo ngaran mo?”

“Jakob,” initbay na.

²⁸ Do dāwri, binata no mahakayaw a kāna, “Sichangori, Jakob pabaw ngaran mo, an dya Israel,[†] ta nachilāban kad Dyos kan kapayngay mo sa tawo, kan nagballīgi ka.”

²⁹ Inbahey ni Jakob a kāna, “Imom Āpo, ibahey mo pa dyaken an sino ka, kan dino nakayapwan mo.”

Ki tominbay iyaw mahakayaw a kāna, “Āngo ta chakey mwa mapatakan?” Do dāwri, tod narana binindisyonan, as nakakaro na.

³⁰ Binata ni Jakob do aktokto na a kāna, “Ay, nachisalap ako do Dyos. Mapya, ata, aryak paya

[†] **32:28** 32:28 No chakey na batahen “Israel,” ki “machigabbo” mana “machilaban do Dyos”.

mabyay!” Dawa, pinangaranan ni Jakob nawri a logar so Penwel.‡

³¹ Domnada danaw araw do kakaro ni Jakob do Penwel, ki nakaskaspi a nayam maynamot do nayhabchisaw a atang na. ³² Nyaw siniknanan na a dāgen dan kapotōtan saw ni Israel michan so oyat a myan do atang no binyay a partyen da maynamot ta nyaw kinorimesaw no mahakayaw di Jakob do nakapaggabo daw.

33

No Kapaybayat Da Jakob kan Esaw

¹ Do kakaro naranaw ni Jakob do Penwel do napabtangan naw siras pamilya naw, naboya na a tominyitinyi sa Esaw a kakteh na a kontodo apat saw a gasot a mahahakay a rārayay na. As dawa, bininglay na saw pōtot na saw di Lea kan Raket kan siraw dadwaw a adīpen na a mabakes.

² Pinanma na saw dadwaw a mababakes a adīpen kontodo anak da saw, as nakasaronon ni Lea kan anak na saw. Kapanawdyan na, ki si Raket kan Jose a anak na. ³ Ki si Jakob, iyaw kapanoman a nangay a minbayat di Esaw. Naypapito a nagrōkob do tana do kapaypasngen naw do yananaw ni ākang na.

⁴ Ki do nakaboyaw sya ni Esaw, nakapaypayyayo na a nangay a minbayat sya. Kinepkep kan dinadek ni Esaw ādi naw. Tomnanyis sa a dadwa. ⁵ Do nakabangon naw ni Esaw so oho na, naboya na saw mababakes saw kan

‡ **32:30** 32:30 No chakey na batahen “Penwel” mana “Penyel” do chirin a Hebreo, ki “rōpa no Dyos.” Eks. 33:20; Ok. 8:8, 9; 1 Ār. 12:25

siraw adedekeyaw a minonot di Jakob. As dawa, inyahes na di Jakob a kāna “Sino saw nyaya a tawo a nachirayay dyimo?”

Ki tominbay si Jakob dya a kāna, “Ay, siraw nya adedekey, ki pōtot ko sa a intoroh no Dyos dyaken a tobotoboyen mo maynamot do kāsi na.” ⁶ Do dāwri, naypasngen saw dadwaw a adīpen ni Lea kan Raket kontodo saw anak da saw, as nakapagrōkob da a nangipaboya so kapagdāyaw da di Esaw. ⁷ Somnarono, naypasngen sa Lea kan anak na saw, as nakapagrōkob da. Nanawdyi sa Jose kan si Raket a nagrōkob a nangipaboya so kapagdāyaw da.

⁸ Sinpangan na, inyahes ni Esaw dya a kāna, “Aysa! Āngo chakey a batahen no bonggoy saw no binyay a pinanma mo a nabayat namen?”

Ki nyaw inbahey ni Jakob a kāna, “Na, dyira mwaw, aram pa yaken a marawat, mo āpo.”

⁹ Ki initbay ni Esaw a kāna, “Namna, manawob dana saw myanaw dyaken, mo Ādi. Hapen mo na, ta dyira mo na sa.”

¹⁰ “Engga ah!” kāna ni Jakob. “An chasoyot mo na yaken, rawaten mo saw panangpet kwaya dyimo. Ta do nakaboya kos kasoyot mo do rōpa mo, ki akma ko nayaw naboyaw parabor no Dyos dyaken do siaadawaya nakarawat mo dyaken. ¹¹ Dawa, rawaten mo pakono panangpet ko saya, ta rakoh kāsi dyaken no Dyos, as kan apabaw pagkorāngan kod machita ko.” Inibhes aba ni Jakob mandan rinawat ni Esaw iyaw sāgot na dya.

¹² Do nakatayoka dan may-ākangaw a nagsarita, binata ni Esaw a kāna, “Na, magrobwat ta na, as machirayay ako na dyinyo.”

¹³ Ki do dāwri, tominbay si Jakob dya a kāna, “Naon, mo āpo ko, ki chapatak mo a mabalabalay kami a mayam, ta makakapsot saw adedekey kwaya. Asa pa, mabakel ako an madiman sa tabo orbon sayan karniro kan bāka an makalokalo sa do asa karaw a mayam.

¹⁴ Dawa, maganaganay danāno an imo manma, mo āpo ko? Mononot ako na a adīpen mo sigon do kalisto dan binyay kwaya kan siraw pōtot ko saya. Rapiten namen dananchi imo, mo āpo ko, do Edom.”

¹⁵ Ki binata ni Esaw a kāna, “Na, an komwan, bidinen ko saw kadwan saya a mahahakay a rārayay ko a machirayay dyinyo.”

Ki inbahey ni Jakob a kāna, “Aran engga dana. Manawob dana dyaken iyaw kāsi mwaya dyaken mo āpo.”

¹⁶ Dawa, do dāwri a araw, komnaro sa Esaw a naybidi do Edom. ¹⁷ Ki sa Jakob, nangay sa a nagkampo do Sökkot. Namarin daw so bahay a panarasan na kan sapaw da no binyay na saw. Nyaw paynamotan na a nayngaran so Sökkot, ta no chakey na batahen, ki sapaw.

¹⁸ Naynam saba do Sökkot, as nakatongtong da a nayam. Do dāwri, nakarapit sa Jakob a dya naan-ano a yapo do Mesopotamya a nandad idi a Sikem do tanaw a Kanaan. Nagtolda sa do mangket do dāya do dawri a idi. ¹⁹ Sinpangan na, ginātang naw nawri a tana a nagtoldaan da. Binayādan nas asa gasot a plata a pirak dyirad

kapotōtan saw ni Hamor a āmang ni Sikem.
²⁰ Namarin sa Jakob so asa a pangidātonan do
 Dyos, as pinangaranan na so El-Elohe-Israel.*

34

No Karārayaw Da so Dāyaw ni Dina

¹ Do asa karaw, nangay a nagpasyar si Dina* a
 balāsang da Jakob kan Lea dyirad babbalāsang
 saw a omyan do dawri a tana a Kanaan. ² Do
 kayan naw a magpasyar ni Dina, ki naboya
 ni Sikem a baro ni Hamor a asa magtoray do
 dawri a tana no Hibeo saw a tawo. Do dāwri,
 minanchaan ni Sikem si Dina, ta rinames na
 a namarinan so chakey na. ³ Do nakatayoka
 naw, tomnobo kapagayat ni Sikem di Dina a
 pōtot ni Jakob, as kan nadidiw ni Sikem a myan
 danaw ayat na dya. Dawa, naychirin di Dina so
 makahwahok. ⁴ Sinpangan na, inbahey ni Sikem
 di āmang na a kāna, “Mo āmang, ipamosposan
 mo pa an maypāngo a makabahay ko nawri a
 mabakes.”

⁵ Do dāwri, natonngan ni Jakob iyaw pinari-
 naw ni Sikem di Dina. Ki maynamot ta myan pa
 saw pōtot naw a mahahakay do pagpaspastoran
 daw so binyay da, naylilyak aba mandad naka-
 paybidi da.

⁶ Sinpangan na, nangay sa Hamor kan Sikem
 a baro na a nachisarīta di Jakob. ⁷ Do kayan
 daw a magsasarīta, kosto sa mawaraw pōtot saw

* **33:20** 33:20 No chakey na batahen “El-Elohe-Israel,” ki “No
 Dyos, ki Dyos ni Israel” mana “Mabileg iyaw Dyos ni Israel.”
 Gen. 32:28 * **34:1** 34:1 Gen. 30:21

ni Jakob a mahahakay a yapo do nagpaaraban daw siras binyay da saw. Ki nableg kan pinagmamayo da do nakadngey daw so naporinaw do kakteh daw. Taywaraw kasoli da di Sikem, ta inasnesnekan naw tabo tawotawo no Israel do nakalapos nas dāyaw ni Dina, as kan iyaw kaparin a akma syay, ki rebbeng naba maparin komwan.

⁸ Ki aran komwan, inpapāti ni Hamor a kāna, “Oyod nas kadaw ni Sikem a anak ko so balāsang mwaw. Dawa, chāsi nyo yaken, ta ipakabahay nyo dya. ⁹ Asa pa, maganay āno an maychakabahay saw anak ta saya? Itoroh nyo saw babbalāsang nyo dyamen a kabahay namen, as kan kabahayen nyo saw babbalāsang namen saw. ¹⁰ Ta an komwan, maparin nyo omyan dyamen do tana namenaya, ta baywan namen abaynyo a omyan dya. On, omyan kamo dya. Magnigosyo kamo dya, kan gomātang kamo dya so bōkod nyo a tana.”

¹¹ Sinpangan na, binata ni Sikem di āmang ni Dina kan siraw kakakteh na saw a mahahakay a kāna, “An chāsi nyo yaken kan itoroh nyo nyaya balāsang a kabahay ko, aran āngo akdawen nyo, ki itoroh ko. ¹² Ibahey nyo an papiraw pagbāyad ko kan rigālo ko dya, ta itoroh kwa aran āngo iyaw chakey nyo dyaken. Basta ipakabahay nyo dyaken si Dina.”

¹³ Maynamot do pinarinaw ni Sikem a marahet di Dina a kakteh da, myan sīkap dan pōtotaw ni Jakob a mahahakay do initbay daw dyirad may-āmangaw. ¹⁴ Binata da dyirad may-āmangaw a

kon da, “Mapalobōsan aba a machikabahay kak-teh namenaya do dya nakogit, ta pakasnesnekan namen nawri an parinen namen. ¹⁵ Makey kami an basta mayparin kamo a akma dyamen. Ipakōgit nyo sa tabo mahahakay dyinyo. ¹⁶ An parinen nyo nyaya aket, maparin taw maychakabahay. Omyan kami pa dyinyo, kan machichasa kami na dyinyo. ¹⁷ An maskeh kamo a magpakōgit aket, hapen namen si Dina, as kan komaro kami do dya logar.”

¹⁸ Do nakadngey sya da Hamor kan pōtot na si Sikem, naktokto da a akmay maganay dyiraw inakdaw daw. ¹⁹ Naybabalay aba si Sikem a mangtongpal so tōlag daw a maynamot do kapagkogit, ta oyod nas kadaw si Dina. Si Sikem, ki iyaw mabigbigbig do tabo kakakteh na do bahay ni āmang na.

²⁰ Do dāwri, nangay sa Hamor kan pōtot naw a si Sikem do rowanganaw no idi daw do pagmimitingan no konsiho, as nakapachisarita da dyirad kapayngay da saw a mahahakay a omidi do dawri a idi. ²¹ Nyaw binata no may-āmangaw dyira a kon da, “Makey sa machisit nya saya mahahakay dyamen. Dawa, rawaten ta sa a omidi dya, kan baywan ta saba a magnigosyo so chakey da, ta marahawaw tana taya. As maparin ta pa kabahayen pōtot da sa, kan komwan maparin da kabahayen pōtot ta sa. ²² Ki chakey daban nya saya mahahakay omyan dya kan machichasa dyaten, an dya makōgit tabo mahahakay dya a akma dyira. Nawriw paglintegan da. ²³ Syimpri dyira ta na sanchiw

binyay da saw, tabo a warawara da, kan tabo kadwan saw a animal da. Oyod abawri? Dawa, machitōnos ta a magpakogit, yaten a tabo a mahahakay tan omyan sa dyaten.”

²⁴ Do dāwri, nakey sa tabo mahahakayaw a myan daw do rowanganaw no idyaw do inbahey daw da Hamor kan Sikem. As dawa, do dawri a idi, nagkōgit sa tabo mahahakay.

²⁵ Do katayokaw no tatdwa karaw, ki min-rakamah danaw kōgit daw. Do dāwri, siraw mismo kaktehaw ni Dina a sa Simeon kan Lebi a pōtot ni Jakob, ki sililimed sa somindep do idyaw. Sinpangan na, ināsot daw bahayang daw, as kan diniman da tabo mahahakayaw daw.

²⁶ Tinabtaban da pa sa a diniman sa Hamor kan Sikem a pōtot na, as nakahap da si Dina do bahayaw ni Sikem, as nakakaro da.

²⁷ Katayoka da Simeon kan Lebi a nangdiman siras mahahakayaw daw, nagsamsam saw tabo pōtotaw ni Jakob a mahahakay so warawara do dawri a idi, tan mabahe daw nakarārayawaw no dāyaw ni Dina a kakteh da.

²⁸ Inhap da tabo karniro, bāka, kan asno. Inhap da paw tabo myan saw do irahem no idi kan do hakawan da saw. ²⁹ Inkaro da pa sa tabo kinabaknang daw. Inkaro da saw babbaket kan adedekey da saw, as somindep sa do kāda bahay a nagsamsam so tabo chakey da a warawara.

³⁰ Do nakatonengaw ni Jakob so pinarin daw no pōtot na saw, binata na di Simeon kan Lebi a kāna, “Taywara kamwaya! Inyo pakayapwan riribok kwaya. Changori, maynamot do pinarin nyowaw, ipsok darana yaken no tawotawo saya

a Kananeo kan siraw Pereseo saya a omyan dya. Dēkey saw tawo ko saya, as an payrarapahen da tabo tawo da, as gobaten da yaken, syrto a madiman ako kan intīro a pamilya ko.”

³¹ Ki tominbay sa a kon da, “On, mo āmang, ki maparin namen aba a ibidang kakteh namenaya a akmay asa mabaybayādan a mabakes.”

35

No Kabindisyon no Dyos di Jakob do Betel

¹ Sinpangan na, binata no Dyos di Jakob a kāna, “Ngay, may ka do Betel kan omyan ka daw. Mamarin ka daw so pangidātonan mo a pagdaydayāwan mo dyaken, ta yaken iyaw Dyosaw a napaboya dyimo do nakapayyayo mwaw a machibawa di Esaw a kakteh mo.”

² Dawa, binata ni Jakob dyirad pamilya na saw kan tabo saw nachirayayaw dya a kāna, “Ipoha nyo a tabo iyaw myan dyinyo a didyosen a inyonot nyo. Mariyos kamo a pakaboyan so kadalos no aktokto nyo, as kan magsokat kamo a pakaboyan so kapagbaliw no aktokto nyo.

³ Magrobwat ta, ta may ta do Betel. Mamarin akonchi daw so pangidātonan do Dyos, iyaw Dyosaw a somnidong dyaken do araw a kalidyat ko kan nangrārayay dyaken do tabo a kwanan ko.”

⁴ Dawa, intoroh da tabo di Jakob iyaw didyosen da saw kan siraw arītos* da saw. Inkadi ni Jakob nya saya do atngeh no asa kayo a mayngaran so logo a masngen do Sikem.

* 35:4 35:4 No osaran das arītos do dawri, ki ānyib da.

5 Sinpangan na, nayam sa Jakob. Ki do kayam daw, abaw minlakat sira, ta inamomo sa no Dyos tawotawo saw do masngen saw a idiidi. 6 Tinongtong da Jakob nayam a nandad nakapakarapit da kontodo tabo tawotawo na saw do idi a Los mana Betel do tanaw a Kanaan. 7 Namarin si Jakob so pangidātonan na do Dyos, as pinangaranan naw tanaw daw so “Dyos no Betel” maynamot ta dawriw napaboyan no Dyos dya do nakarahan do nakadichan naw si Esaw a kakteh na.† 8 Do dāwri, nadiman si Debora, iyaw nangtagtagībyaw di Rebeka. Intābon da do ibaba no idi a Betel do atngehaw no kayo a logo. Dawa, nayngaran nawri a logar so “Logo a Nananyisan.”‡

No Katādi no Ngaran ni Jakob

9 Minirwa napaboya iyaw Dyos di Jakob, kan binindisyonan na do nyaya kapaybidi na a yapo do Mesopatamya. 10 Nyaw binata no Dyos dya a kāna, “Jakob ngaran mo. Ki sichangori, Jakob paba, ta mayngaran ka na so Israel.” Dawa, napangaran so Israel.§

11 Binata pa no Dyos dya a kāna, “Yaken, ki iyaw Dyos a Manakabalin do Tābo. Maypāro ka tan maypāronchiw kapotōtan mo. Yapo dyira, ki tombod āro a nasnasyon, as kan myan sanchiw yapo do kapotōtan mo a mayparin a ar-āri. 12 As iyaw tanaw a intoroh ko kaychowa di simna āpong mo a si Abraham kan di āmang mo a si Isaak, ki itoroh ko dyimo, as itoroh ko

† 35:7 35:7 Gen. 28:1-19 ‡ 35:8 35:8 Iyaw ngaran do Hebreo a chirin, ki “Allon-bakot”. § 35:10 35:10 Gen. 32:28

panchi dyirad kapotōtan mo saw a makarwan mo.”* ¹³ Katayoka no Dyos a naychirin di Jakob, komnaro dana. ¹⁴ As si Jakob, ki napatnek so rakoh a bato a pakanaknakman na so logaraw a naychirinan dya no Dyos. Pinadwan naw batwaw so palek a dāton na do Dyos. Pinadwan na pas lana no olibo, ta nawriw mapayparin so batwaw a pagdaydayāwan na do Dyos. ¹⁵ Dawa, pinangaranan naw nawri a logar so Betel.

No Kadiman ni Raket

¹⁶ Sinpangan na, komnaro sa Jakob do Betel, as nakatongtong da mayam. Do dyi da pa kapanyino so idi a Eprata, narapit danaw araw no kapaymanganak ni Raket, kan oltimo a malidyatan do kapagpasikal naw. ¹⁷ Ki do oltimwaw a kalidyat no kapagpasikal na, binata no partīraw di Raket a kāna, “Mamo kaba, mo Raket, ta mahakay dana mirwaw anak mo.” ¹⁸ Ki do kapaybiybitos danaw no anges ni Raket, sakbay a nadiman, pinangaranan naw anak naw so Benoni.† Ki Benhamin‡ iyaw inpangaran ni Jakob.

¹⁹ Do dāwri, nadiman si Raket, as intābon da do bīt no rarahan a mangay do Eprata mana Betlehem. ²⁰ Pinatnek ni Jakob do yananaw no tanem naw asa rakoh a bato a pakanaknakman na. As manda sichangori, ki ari paw pakaboyan so yanan tanemaw ni Raket.

* **35:12** 35:12 Gen. 17:8; 26:3 † **35:18** 35:18 No chakey na batahen “Benoni” do Hebreo, ki “anak no mamayo ko.” Dawa, an komwan, ki anak no malas. ‡ **35:18** 35:18 No chakey na batahen “Benhamin” do Hebreo, ki “anak a makanawan” mana “anak no gāsāt”.

²¹ Sinpangan na, tinongtong daw nayam da Jakob a mayngaran dana so Israel. Nakarapit sa do bīt nad Migdal-eder mana pagwanawanan so karniro, kan nagtolda sa daw.

No Dosi a Pōtot ni Jakob

(1 Kron. 2:1-2)

²² Do kayan da Jakob mana Israel do dawri a tana, nangay si Ruben a matoneng a pōtot na a nachoknod di Bilha, iyaw minabakesaw ni āmang na. Ki natonngan ni Israel nawri.

Myan asa a poho kan dadwa pōtot ni Jakob a mahahakay. ²³ Siraw nyaw anak da Jakob kan Lea: si Ruben, iyaw matoneng, si Simeon, Lebi, Joda, Isakar, kan Sebolon. ²⁴ Sa Jose kan Benhamin, ki anak da Jakob kan Rakel. ²⁵ Sa Dan kan Naptali, ki iyaw anak da Jakob kan Bilha a adīpen ni Rakel. ²⁶ Siraw nyaw anak da kan Silpa a adīpen ni Lea: sa Gad kan Aser. Naiyanak saw nyaya a pōtot ni Jakob do Mesopotamya. §

No Kadiman ni Isaak

²⁷ Do nakakaro da do Migdal-eder, tinongtong da Jakob nangay do Mamre a masngen do idi no Kiryat-arba mana Hebron.* Dawriw yanan ni āmang na a Isaak, kan dawri paw yanan ni simna āpong na a Abraham do kaychowa. ²⁸ Do dāwri, narapit ni Isaak iyaw tawen na a 180. ²⁹ Naybitos byay na, kan nachirapa dana dyirad aāpong na saw. Taywara danaw kamalkem ni

§ **35:26** 35:26 Si Benhamin, ki naiyanak aba do Mesopotamya. Gen. 35:16-19 * **35:27** 35:27 Gen. 13:18; 23:2

Isaak do nakadiman na. Intābon da Esaw kan Jakob a pōtot na.

36

Siraw Kapotōtan ni Esaw

(1 Kron. 1:34-37)

¹ Nyaw pakasaritāan dan kapotōtan saw ni Esaw. No matarek a ngaran na, ki Edom.*

² Nangabahay si Esaw so dadwa a mababakes a taga Kanaan a si Ada a pōtot ni Elon a Heteo a tawo, kan si Oholibama a pōtot ni Ana a pōtot ni Sibeon a Hibeo a tawo. ³ Nangabahay pa di Basemat a ādi ni Nebayot† no mahakayaw a pōtot ni Ismael. ⁴ Si Elipas, ki anak ni Esaw kan Ada. As si Rewel, ki inyanak ni Basemat. ⁵ As inyanak ni Oholibama sa Jeos, Jaalam, kan Kora. Siraw nyaw pōtot ni Esaw a nayanak do Kanaan.

⁶ Do dāwri, inhap ni Esaw siraw babbaket na saw, pōtot na saw, tabo tawotawo na sa do kapamilyaan na, tabo binyay kan kadwan a animal na, as kan tabo a warawara na a inakpeh na do Kanaan, as nachisyay di Jakob a ādi na, kan nangay do matarek a tana. ⁷ On, komnaro sa Esaw daw, ta malidyatan sa mayrapa do asa yanan do taywara a kāro no binyay da Esaw kan Jakob, as kan manawob pabaw nawri a tana a pamakanan da siras binyay da saw. ⁸ Dawa, nangay si Esaw mana Edom do katokotokonanaw no Seir.

⁹ Nyaw pakasaritāan dan kapotōtan saw ni Esaw a kapoonan dan Edomita saw a tawotawo

* **36:1** 36:1 Gen. 25:30 † **36:3** 36:3 Gen. 25:13; 28:9

a minyan do katokotokonanaw no Seir. ¹⁰ Siraw nyaw pōtot a mahahakay ni Esaw: si Elipas a anak ni Ada a baket ni Esaw, kan si Rewel a anak ni Basemat a baket pa ni Esaw. ¹¹ Myan saw dadima mahahakay a pōtot ni Elipas: sa Teman, Omar, Sepo, Gatam, kan Kenas. ¹² Myan paw pōtot ni Elipas a mahakay a mayngaran so Amalek di Timna a minabakes na. Siraw nyaw apoko da mahahakay da Ada kan Esaw. ¹³ Myan saw apat a mahahakay a pōtot ni Rewel, ki sa Nahat, Sera, Sammah, kan Missa. Siraw nyaw apoko a mahahakay da Basemat kan Esaw.

¹⁴ Myan saw tatdwa anak a mahahakay da Esaw kan Oholibama a sa Jeos, Jaalam, kan Kora. Si Oholibama, ki pōtot ni Ana a pōtot ni Sibeon.

¹⁵ Siraw nyaw pangpangōlo dan partīdos da a yapo do mahahakay a kapotōtan ni Esaw: Si Elipas, matoneng a mahakay a pōtot ni Esaw, kan siraw nyaw mahahakay a pangpangōlo a pōtot na a sa Teman, Omar, Sepo, Kenas, ¹⁶ Kora, Gatam, kan si Amalek. Siraw nyaw pangpangōlo a pōtot ni Elipas a minyan do Edom, kan si Ada āpong da a baket.

¹⁷ Myan pa saw mahahakay a pōtot ni Rewel a pōtot ni Esaw, kan nayparin a pangpangōlo dan partīdos da. Sira, ki sa Nahat, Sera, Sammah, kan Missa. Siraw nyaw pangpangōlo a pōtot ni Rewel a minyan do Edom, kan si Basemat āpong da a baket.

¹⁸ Myan paw pangpangōlo dan partīdos a yapo do anak da Esaw kan baket na a si Oholibama a pōtot ni Ana. Siraw nyaya a pangpangōlo, ki sa Jeos, Jaalam, kan Kora. ¹⁹ Siraw nya tabo

pangpangōlo do kapotōtan ni Esaw mana Edom no matarek a ngaran na.

Siraw Kapotōtan ni Seir
(1 Kron. 1:38-42)

²⁰ Do dawri a tana ni Edom, myan saw tawotawo a sīgod a omyan daw a mayngaran so Horeo a kapotōtan ni Seir. No mahahakay a pōtot ni Seir, ki sa Lotan, Sobal, Sibeon, Ana, ²¹ Dison, Eser, kan Disan. Siraw pangpangōlo dan Horeo a tawotawo, kan minyan sa do Edom. ²² Siraw dadwa a mahahakay a pōtot ni Lotan, ki sa Hori kan Heman, as iyaw kakteh a mabakes ni Lotan, ki si Timna.

²³ Siraw mahahakay a pōtot ni Sobal, ki sa Alban, Manahat, Ebal, Sepo, kan Onam.

²⁴ Myan saw dadwa a mahahakay a pōtot ni Sibeon, ki sa Aya kan Ana. Si Ana, iyaw nakaboya so makohat a akbod do let-ang do kaaywan naw siras asno saw ni āmang na. ²⁵ Si Ana, myan dadwa pōtot na. Iyaw mahakay, ki si Dison. Iyaw mabakes, ki si Oholibama. ²⁶ Siraw mahahakay a pōtot ni Dison, ki sa Hemdan, Esban, Itran, kan Keran.

²⁷ Siraw mahahakay a pōtot ni Eser, ki sa Bilhan, Saaban, kan Akan. ²⁸ Siraw mahahakay a pōtot ni Disan, ki sa Os kan Aran. ²⁹ Siraw nyaw pangpangōlo dan Horeo saw a tawotawo do Edom: sa Lotan, Sobal, Sibeon, Ana, ³⁰ Dison, Eser, kan Disan. Siraw nyaw pangpangōlo dan Horeo saw a tawotawo, sigon do partīdos da a omnidi do tana a Seir mana Edom.

*Siraw Āri do Edom
(1 Kron. 1:43-54)*

³¹ Myan saw ar-āri do Edom, kan nagsasarono sa a nagtoray daw sakbay a myan āri dan Israelita saw. ³² No nanōma a āri da, ki si Bela a mahakay a pōtot ni Beor a taga idi a Dinhaba. ³³ Do nakadiman ni Bela, nachitādi si Jobab a mahakay a pōtot ni Sera a taga Bosra. ³⁴ Do nakadiman ni Jobab, nachitādi si Hosam a yapo do tana no Teman. ³⁵ Do nakadiman ni Hosam, nachitādi si Hadad a mahakay a pōtot ni Bedad kan taga Abit. Inābak na saw Midyanita a tawo do asa gobat do tana a Moab. ³⁶ Do nakadiman ni Hadad, nachitādi si Samla a yapo do Masrekka. ³⁷ Do nakadiman ni Samla, nachitādi si Saulo a yapo do Rehobot do bīt no oksong a Oprates. ³⁸ Do nakadiman ni Saulo, nachitādi si Baal-hanan a mahakay a pōtot ni Akbor. ³⁹ Do nakadiman ni Baal-hanan, nachitādi si Hadad a taga Paw. No ngaran no baket na, ki Mehetabel a anak ni Matred a anak a mabakes ni Mesaab.

⁴⁰ No ngarangaran dan pangpangōlo a kapotōtan Esaw, sigon do partīdos da kan yanan da, ki sa Timna, Alba, Jetet, ⁴¹⁻⁴² Oholibama, Ela, Pinon, Kenas, Teman, Mibsar, ⁴³ Magdiel, kan Iram. Siraw nya, ki pangpangōlo dan Edomita a tawotawo a kapotōtan saw ni Esaw, sigon do partīdos kan yanan da.

37

Sa Jose kan Kakakteh Na Saw

¹ Minyan sa Jakob do tana a Kanaan, iyaw tanaw a niyanan āmang na. ² Nyaw pakasaritāan pamilya ni Jakob.

Do naypisa do kapagtawen ni Jose a pōtot na so asa poho kan papito, minonot dyirad aākung na saw a mahahakay a siraw anakaw ni Bilha kan Silpa a minabakes ni āmang na a somidong a magpastor siras karniro kan kalding da sa. Myan nadlaw na marahet a kaparin dan kakakteh na saya. Dawa, do nakapaybidi naw di āmang na, inbahey na dya.

³ Ki mangamangay a adayo adaw ni Jakob* di Jose kan siraw kadwanaw a pōtot na maynamot ta nayanak do kamalkem naranaw. Pinamarin na si Jose so mapintas a kagay a mayid a matatarek so kīta kan manaro so tachay, as kan intoroh na di Jose. ⁴ Do kaboya daw sya no kakakteh na saw a rakorakoh iyaw adaw ni Jakob di Jose kan sira, inipsok das Jose, as kan aba polos maganay a kapaychirin da dya.

⁵ Myan asa ahēp a naytayēnep si Jose. Kamabekasan na, inbahey naw nyaya dyirad kakakteh na saw, ki naypāngay nakaipsok da sya.

⁶ Binata ni Jose dyira a kāna, “Inyo a aākung ko, adngeyen nyo pa yaken, ta ibahey ko tayēnep kwaw dyinyo. ⁷ Myan taw a tabo do hakawan a mamosot so trīgo. Ki naychihataw a naytēnek pinosot kwaw. Do dāwri, dinibon daw no pinosot nyowaw, as nakapaydogod da dya.”

⁸ Ki binata da no kakakteh na saw a kon da, “Āngo chakey mwa batahen? Imonchoriw āri

* **37:3** 37:3 “Israel” do Hebreo a chirin. Gen. 32:28; 35:10

a mangitoray dyamen, as kan yamen anchoriw adīpen mo ah? Pī!” Naypaypāngay nakaipsok da sya maynamot do tayēnep naw kan do inchirin naw dyira.

⁹ Sinpangan na, minirwa dana naytaytayēnep si Jose, as inbahey narana dyirad kakakteh naw. Binata na dyira a kāna, “Inyom ākang ko, adngeyen nyo pa yaken, ta ari danaw tayēnep ko. Naboya kwaw araw, bohan, kan asa poho kan asa a bitohen a maydoydogod sa dyaken.”

¹⁰ Ki do kaistorya naw syay di āmang na kan kakakteh na saw, nakadabdab di āmang na. Binata ni āmang na dya a kāna, “Āngo chakey mwa batahen do dawri a tayēnep mo? Ay samna! Yamenori kāda ānang mo kan siraw kakakteh mo saya, ki maydogod kaminchi dyimo?”

¹¹ Taywara a ipsok dan kakakteh na saw maynamot ta chahoho da. As si āmang na, ki tinongtong na iniktokto an āngo chakey na batahen no tayēnep naw.

No Kailāko ni Jose kan Kaiyangay Na do Egipto

¹² Do naypisa, nangay saw kakaktehaw ni Jose do masngenaw do idi a Sikem, ta dawriw paydisan da a pangipastoran siras karniro saw kan kalding saw ni āmang da. ¹³ Sinpangan na, binata ni Jakob di Jose a kāna, “Barok, nangay saw kakakteh mo saw do masngenaw do idi a Sikem a mangipasastor so karniro ta saw daw. Ngay, toboyen koymo a mangay do yanan daw ah.”

Ki tominbay si Jose, “On mo āmang, nakasagāna ako a mangay.”

¹⁴ Tinongtong ni āmang na a kāna, “Yangay mo sa chiban an maganay kayayan da ākang mo, as kan siraw binyay saw. Katayoka mo a manyideb sira, maybidi ka, ta ibahey monchi dyaken an maypāngo sa daw.” Dawa, tinoboy ni āmang na si Jose a nangay a yapo do Payahosonganaw a Hebron a yanan da nandad nakapakarapit na do Sikem. ¹⁵ Do kayan naw a midibidi do pagpaaraban daw a masngen do Sikem, myan mahakay a nakaboya sya, ki inyahes na dya a kāna, “Āngo chichwasen mo?”

¹⁶ Ki tominbay si Jose dya a kāna, “Chichwasen ko saw kakakteh ko saw. An chapatak mo an dino yanan da a mangipaspastor so binyay namen, ibahey mo pa dyaken?”

¹⁷ Ki inbahey no mahakayaw a kāna, “Ay on, komnaro dana saw dya. Nadngey kwaw a kominwan sa do Dotan.”

Dawa, inonotan sa ni Jose a kominwan do Dotan,† as dawriw nakaboyan na sira.

¹⁸ Mabawa pa si Jose, ki naboya darana no kakakteh na saw. Do dāwri, sakbay a makarapit do yanan daw, nagtotōlag sa a dimanen da. ¹⁹ Nyaw inbahey dad katakatayisa dyira a kon da, “Toriw maganayaw a maytaytayēnep! ²⁰ Maganay āno an dimanen ta, as kaalasek ta sya do asaya bobon a abos ranom? Ibahey ta nanchi di āmang a diniman no asa maranggasa a binyay.

† **37:17** 37:17 Dotan, ki makalo a 24 kakilomitro do am-mānanen no Sikem, as kan no chakey na batahen Dotan, ki “dadwa bobon”.

Chiban ta pan āngo mahahap nad tayēnep na saw.”

²¹ Ki do nakadngeyaw sya ni Ruben, chakey na isalākan si Jose do marahetaw a panggep da no kakakteh na saw. Dawa, binata na dyira a kāna, “Ay, engga ah! Bitosen tabaw byay na! ²² Dyi ta pakono a dimanen ah. Tod ta alasken do dyaya bobon do let-angaya. Basta dyi ta ranggasan.” Nyaw inbahey na, ta chakey na isalākan anchi si Jose as kapaybidi na sya di āmang da.

²³ Dawa, do nakapakarapitaw ni Jose do yanan daw no kakakteh na saw, tiniliw da, as kinal-istwan da binahas iyaw mapintasaw a mayid a kagay na. ²⁴ Do nakabahas daw sya, pinagtos da si Jose do asaw a bobon a abos ranom.

²⁵ Sinpangan na, do kadama daw a koman, naboya da saw tominyitinyaw a bonggoy no maglaklākwaw a Ismaelita a taga Midyan kan kamilyo da saw a homabas daw a yapo do Gilead. As no karga dan kamilyo da saw a yangay da do Egipto, ki siraw gom, balma, kan mirra.‡ ²⁶ Do dāwri, binata ni Joda dyirad kakakteh na saw a kāna, “An tod ta dimanen ādi taya, as kaitayo ta sya,§ abayaw magon-gona ta. ²⁷ Maganaganay āno an ilāko ta na dyirad Ismaelita saya? Dyi ta pakono a ranggāsan, ta kakteh taya kan yapo taya do asa asi kan raya?” Nakey saw kakakteh naw do inbahey naw. ²⁸ Sinpangan

‡ **37:25** 37:25 No gom, balma, kan mirra, ki osaren daw nya saya a mamarin so āgas, insinso, kan bangbanglo a pangbalsamar. Gen. 43:11 § **37:26** 37:26 Do Hebreo a chirin, ki “as kaitayo ta so raya na”. Gen. 4:10; Job 16:18; Isa. 26:21

na, do kapaypahabas daw no maglaktlāko saw a taga Midyan, inawon dan kakakteh naw si Jose, kan inlāko da so dadwa poho a plata a pirak dyirad maglaktlāko saw a Ismaelita, kan inyonot daranas Jose do Egipto.

²⁹ Ki do kapaybidyaw ni Ruben do bobonaw, naboya na a araba si Jose daw. Dawa, pinirit naw laylay naw do oltimo a nakapagmamayo na. ³⁰ Naybidi si Ruben do yanan daw no kakakteh na saw, as nakabata na sya a kāna, “Arabaw ādi taw! Ayya! Āngo paro parinen ko sichangori?”

³¹ Dawa, no pinarin da, ki nanghap sa so asa kalding, as nakadiman da sya, as nakapakneb da so raya naw do mayidaw a kagay ni Jose. ³² Sinpangan na, inyangay da di āmang da iyaw kagayaw, as nakabata da sya a kon da, “Nachichwasan namenaw nya. Chiban pam āmang, an iyaw kagay no pōtot mwaw.”

³³ Nailāsin ni Jakob kagayaw ni Jose. As dawa, binata na a kāna, “Kagayayan Jose! Diniman naya no asa maranggas a animal. Sigorādo a napisapisang inawan na!” ³⁴ Do dāwri, pinirit ni Jakob laylay naw, as nakatādi na sya so maker-sang a laylay, tan ipaboya naw oltimo a mamayo na. Tinanyitanyisan naw nakadimanaw ni Jose so nahay a chimpo. ³⁵ Nangay sa tabo pōtot naw a mahahakay kan mababakes a kakakteh ni Jose di āmang da, ta chakey da ahwahoken, ki chinakey nabaw mahwahok. Binata ni Jakob a kāna, “Katngan kwaba tanyisan pōtot kwaw a mandanchan rapiten ko do yanan a kwanan

nadiman.”* Komwan nakatanyis ni Jakob di Jose a pōtot na.

³⁶ Do dāwri, nakarapit dana saw taga Midyanaw do Egipto. As do dawri, inlāko da si Jose di Potipar a asa dyirad opisyalaw ni Paraon a āri do Egipto, as kan iya paw kapitan dan gwardya saw.

38

Sa Joda kan Tamar

¹ Naynam aba do dāwri a chimpo, komnaro si Joda do yanan daw no kakakteh na saw a mahahakay, as nangay a nachikaaroba di Hira a asa mahakay a taga Adollam. ² Dawriw nakaboyan ni Joda so asaw a mabakes a taga Kanaan a pōtot ni Swa. Kinabahay ni Jodaw nawri a mabakes. ³ Sinpangan na, nabōgi, kan naymanganak nawri a mabakes so asa mahakay a pinangaranan ni Joda so Er. ⁴ Minirwa nabōgi si baket ni Joda, kan nangyanak so mahakay a pinangaranan nas Onan. ⁵ As minirwa pa naymanganak so asa mahakay a pinangaranan na so Sela. Do nakayanakaw ni Sela, ki omyan sa Joda do asa yanan a mayngaran so Kesib.

⁶ Sinpangan na, do nakapaypahabas no āro a tawen, inpakabahay ni Joda si Er a matoneng a pōtot na do asaw a mabakes a mayngaran so Tamar. ⁷ No pinarin ni Er a matoneng a pōtot ni Joda, ki taywara a marahet do kapanyideb ni ĀPO. Dawa, binitos ni ĀPO byay na.

* **37:35** 37:35 Do Hebreo a chirin, ki “Sheol” mana “tanem”.

⁸ Sinpangan na, binata ni Joda di Onan a adyen Er a kāna, “Kabahayen mos Tamar a ipag mo a nabālo. Basta tongpalen mo dadakay taya an āngo rebbeng mo do ipag mo a nabālo a abos anak, tan makapōtot ka so mayparin a pōtot no nadimanaw a ākang mo.” ⁹ Ki chapatak ni Onan a maibidang aba pōtot naw maipōtot naw. Dawa, kāda kaoknod na si Tamar a ipag na, ki ipoha naw mayparin naw a adekey, tan dya makapōtot so maibidang a pōtot ni simna Er a ākang na. ¹⁰ No pinarin ni Onan, ki taywara a marahet do kapanyideb ni ĀPO. Dawa, aran si Onan, ki binitos ni ĀPO byay na.*

¹¹ Maynamot do dyaya naporin, binata ni Joda di Tamar a manōgang na a kāna, “Maybidi ka pa di āmang mo, kan mangabahay kaba mandan makarakoh si Sela a pōtot ko.” Inbahey naw nyaya, ta mamō an madiman si Sela a akma siras pōtot na saw a dadwa. Dawa, nangay si Tamar di āmang na.

¹² Sinpangan na, homnabas āro a chimpo, as nadiman iyaw baketaw ni Joda, iyaw pōtotaw ni Swa. Do katayokaw no kapagmamayo naw, nagrobwat si Joda a mangay do Timnat do pangogogodan daw so karniro na saw. Nayrayay sa kan Hira a sīt na a taga Adollam. ¹³ Do dāwri, myan nakaibahey so nyaya di Tamar a kāna, “Nagrobwat kono si katogāngan mo a mangay do Timnat a manggogod siras karniro na saw.” ¹⁴ Dawa, tinādyan ni Tamar laylay naw a laylay no bālo, as nakaabōngot nas oho

* **38:10** 38:10 Deot. 25:5-10

naw kan rōpa naw tan abo makailāsin sya. Sinpangan na, nangay a naydisna a nanala do asdepanaw do idi a Enaim, ta dawriw rarahan a mangay do Timnat. Pinarin Tamar akma syay maynamot ta chinapatak na a rakoh dana si Sela, ki inpakabahay aba ni Joda dya.

¹⁵ Do nakaboyaw sya ni Joda, bata nan asa mabaybayādan a mabakes maynamot ta nat-aloban iyaw rōpa naw. ¹⁶ Dawa, naypasngen do yanan naw do bītaw no rarahan, as nakabata na sya a kāna, “Ngay, mayoknod ta sichahep.” Ki chapatak naba a si Tamar a manōgang na.

Ki tominbay si Tamar a kāna, “Āngo itoroh mo dyaken tan pagostwan koymo?”

¹⁷ “Paiyangayan konchimo so orbon no kalding ko,” initbay ni Joda.

“On, an torohan mo yaken so pakaboyan a mandan paiyangay mo nawri a orbon,” binata ni Tamar.

¹⁸ Inyahes ni Joda dya a kāna, “Āngo a pakaboyan chakey mo?”

Ki binata ni Tamar a kāna, “Iyaw saryo mwaya konso bato[†] kan igpet mwaya sarokod[‡] mo.” Dawa, intoroh ni Joda saw nya inakdaw na. Nayoknod sa, as nabōgi si Tamar. ¹⁹ Katayokan nyaya, naybidi si Tamar do bahay naw, as

[†] **38:18** 38:18 Iyaw saryo konso bato, ki akmay singsing, kan maparin aba paisyayen. Iyaw nya, ki pangilasinan so mabaknang a tawo, kan pangilasinan pa so katatawo no akin dyiraw. No kaosaran no bato naw, ki pangatak na so naitolas a kari na. [‡] **38:18** 38:18 Iyaw sarokod, ki myan naikitikit a pagilasinan so akin dyiraw. Siraw ohwaw no sarokod da saw do kaychowa, ki naikitikit sabong, protas, mana manomanok.

nakapakaro na so abōngot naw. Nakapirwa na nagsokat so laylayaw no bālo.

²⁰ Do nakapakarapit ni Joda do kwanan naw, ki tinoboy na si Hira a sīt na a taga Adollam a mangyangay so kaldingaw a orbon, as kahap na siras pakaboyan naw a binidin nad mabakesaw. Ki nachichwasan paba ni Hira.

²¹ Dawa, inyahes ni Hira dyirad mahahakayaw daw do idi a Enaim a kāna, “Chapapatak nyo abaw mabaybayādanaw a mabakes a para do pakaidaydayāwan no didyosen taw dya,§ iyaw maydidisnaw do bitayan rarahan?”

Ki binata da a kon da, “Namna, abaw komwan a mabakes dya.”

²² Katayoka no nawri, naybidi si Hira do yananaw ni Joda, as binata na a kāna, “Nachichwasan ko pabaw mabakesaw. Inyahes kwaw dyirad mahahakay saw daw, ki binata daw a aba kono komwan a mabakes daw.”

²³ Binata ni Joda a kāna, “Nolay mwa kapyahen naw pakaboyan saw a intoroh ko dya. Chakey kwaba chamimyeng da yaten no tawotawo. Bāli, ta pinādas kwaya inpayangayan so orbon a kalding, ki naboya mwabaya.”

²⁴ Katayoka no tatdwa kabohan, myan nakaibahey di Joda so nyaya a kāna, “Nayparin kono si Tamar a iyaw manōgang mwaw a mabaybayādan a mabakes, ta ari dana mabōgi.”

§ 38:21 38:21 Siraw mabakes a mabaybayādan a masirbi dyirad didyosen saw no Kananeo saw a tawo, ki magabōngot sa.

Do nakadngeyaw syaw ni Joda, inbilin na a kâna, “Yangay nyo a hapen, ta sosohan ta a sibibyay a sigon do dadakay ta!”

²⁵ Do kapahtot daw si Tamar, inpaibahey naw nyaya di katogāngan na a kâna, “Binōgyaw yaken no akin dyiraw so nya saya. Chiban nyo an sino akin dyira siras nyaya saryo konso bato kan sarokodaya.”

²⁶ Nailāsin ni Joda a siraw dyira naw. Binata na a kâna, “Ayya! Malinlintegaya si Tamar kan yaken, ta pinarin kwabaw rebbengen ko dya a inpakabahay ko si Sela a pōtot ko.” Katayokan nawri, polos a dyi dana minirwa nachoknod di Tamar.

²⁷ Do nakarapitaw no araw a kapaymanganak ni Tamar, napatakan a singin saw anak naw.

²⁸ Do kapagpasikal naw, minohtot asaw a tanoro no adekeyaw. Inigpet no partīraw, as nakaytan na sya so mabaya bolabola. Binata na a kâna, “Nyaw pakaboyan sya a nanomaw nya.” ²⁹ Sinpangan na, minisek tanorwaw no adekeyaw. Ki do nakaysek naw, naychihat a nayanak iyaw kasingin naw a mahakay. Binata no partīraw a kâna, “Namna! Pinīlit mwayaw minohtot!” Dawa, napangaranan so Pares* adekeyaw. ³⁰ Katayoka na, nachitādi a minohtot kasingin naw, ki mahakay dana. Iyaw nyaw naytananaw so tanoro so mabaya bolabola. Napangaranan nyaya adekey so Sera.†

* **38:29** 38:29 No chakey na batahen “Pares,” ki “mohtot”.

† **38:30** 38:30 No chakey na batahen “Sera,” ki “mabaya”.

39

Si Jose kan Baket ni Potipar

¹ As no namarin di Jose a nailāko dyirad Ismaelita saw, ki inyangay dan Ismaelita saw do Egipto. Do nakapakarapit daw daw, inlāko da di Potipar a taga Egipto a asa opisyal no Paraonaw kan kapitan pa no gwardya na saw.*

² Binindisyonan ni ĀPO si Jose do kayan naw a omyan do bahay no āmo naw a taga Egipto. Dawa, maganay a tabo namarin dya. ³ Naboya no āmo naw a si ĀPO mangaywan dya, as kan si ĀPO somnidong dya a mapaggāsāt do tabo a parinen na. ⁴ Maynamot ta komwan, nahwahok si Potipar di Jose. Dawa, pinayparin na si Jose a iyaw manyidechideb dyirad adipen a magsirbi do bahay na, kan pinayparin ni Potipar a mangaywan so tabo a dyira na. ⁵ Yapo do kaaywanaw ni Jose so bahay no āmo na kan tabo a dyira na, binindisyonan ni ĀPO siraw myanaw do bahay ni Potipar a maynamot di Jose. On, iyaw bindisyon ni ĀPO, ki myan do tabo a dyira ni Potipar do bahay na kan do mohamoha na. ⁶ Dawa, intalek ni Potipar tabo di Jose iyaw warawara na. Ta an si Jose iyaw mangaywan, apabaw riribok na, an dyi dana iyaw kakan na.

As maynamot di Jose, ki asa mataer a baro. ⁷ Dawa, nakorsonadaan baketaw no āmo naw. Myan naysisa a binata na dya a kāna, “Ngay, mayoknod ta pa?”

⁸ Ki chinakey aba ni Jose, as binata na dya a kāna, “Ay, ibahey mwabaw komwan, mo

* **39:1** 39:1 Gen. 37:25-36

Mam. Chiban mo, abaw pakariribokan no āmo kwaw do dya bahay maynamot ta myan ako dya. Intalek na tabo warawara na dyaken. ⁹ Myan toray ko do dya bahay a akmas katoray na. Intalek na dyaken tabo a myan dya, malaksid dyimo, ta imo baket na. Ay samna! Parinen kwabaw nyaya marahet, as kan makagatos ako pa do Dyos.” ¹⁰ Aran kararaw a akdakdawen no mabakesaw di Jose a mayoknod sa, ki nakey abas Jose kan didichanan na.

¹¹ Do asa karaw, somindep si Jose do bahayaw tan parinen naw tarabāko naw. Ki do dāwri, ki abaw aran asa dyirad kapayngay naw a adīpen do irahemaw no bahay. ¹² Do dāwri, pinalang no mabakesaw laylayaw ni Jose, as nakabata na sya a kāna, “Ngay, mangay ta pa mayoknod!” Ki nakalapsot si Jose, as nakapayyayo a minohbot. Ki nabīdinaw laylay naw a naigpet no mabakesaw.

¹³ Do dāwri, do nakadlawaw syan mabakesaw a natokos ni Josew pinalang naw a laylay na, ¹⁴ nginēyan na saw adīpen naw. Do kawara daw a yapo do gagan, binata na a kāna, “Chiban nyo nyaya. Insabat dyamen ni lakay ko nyaya Hebreo a tawo a mamarin so pakasnesnekan namen. Somindepaw kaychi do kwarto ko, ta chakey na yaken a paypariparinan, ki nangngēy akwaw so mayit. ¹⁵ Do nakadngey naw a nangngēy ako, ki naysyayo a minohbot. Ki chiban nyo, nabīdinaw nyaya laylay na.”

¹⁶ Kinapya no mabakesaw laylayaw ni Jose mandad kawara ni lakay na. ¹⁷ Inbahey na di Potipar a lakay na iyaw naparinaw a akmas

inbahey naw dyirad adīpen da saw. Binata na a kāna, “Iyaw nyaya a adīpen a Hebreo a insabat mo dyamen, ki somindep do kwarto ko, ta chakey naw mamarin so pakasnesnekan ko. ¹⁸ Ki maynamot do nakadngey naw sya nangngēy ako, ki nayyayo a minohbot. Ki nabidinaw nyaya laylay na,” binata no mabakesaw.

¹⁹ Do nakadngeyaw no āmwaw ni Jose so inbaheyaw no baket naw a myan marahet a pinarin ni Jose, taywara a nakasoli. ²⁰ Do dāwri, nanyeng na pinatiliw, as nakapasdep na sya do nakabahodan daw no binahod saw no āryaw do Egipto. Dawriw niyanan Jose. ²¹ Ki aran komwan naparin, myan si ĀPO dya, as maynamot do bindisyon na dya, maganay kayayan na do pangōlowaw a gwardya no pamahodan. ²² Intalek no pangōlo a gwardyaw di Jose tabo kapayngay na saw a nabahod, as iya danaw makatoneng do tabo mapariparin do dawri a bahodan. ²³ Yapo do dāwri, pinagparikotan paba no pangōlowaw no gwardyaw intalek na saw di Jose. Ta no aran āngo a pinarin ni Jose, ki maganay, ta si ĀPO somnidong dya a mapaggāsat.

40

No Kapaytayēnep Da no Nabahod Saw

¹ Do nakapaypahabas dana no chimpo, myan dadwa dyirad opisyalis saw no āryaw do Egipto a nakagatos. Iyaw asa, ki katatalkanaw a manorotoroh so palek do āryaw, as kan iyaw asaw, ki iyaw katatalkanaw a mamariparin so

tināpay a para do āryaw do Egipto. ² Taywara a nakasoli si Paraon dyirad dadwa saya opisyal na. ³ Dawa, inpopok na sa do bahayaw no kapitanaw no gwardya, do bahodanaw a nakabahodan ni Jose. ⁴ Si Jose iyaw kinedngan no kapitanaw a magsirbi dyira, as nahay sa do bahodan.

⁵ Do asa kahep do irahemaw no bahodan, naytayēnep saw dadwaw, iyaw katatalkanaw a manorotoroh so palek do āryaw kan iyaw katatalkanaw a mamariparin so tināpay no āryaw do Egipto. Maytarek tayēnep da, kan maytarek paw chakey da batahen. ⁶ Do kamabekasanaw, do kangayaw ni Jose a magsirbi dyira, naboya na a mariribokan sa. ⁷ Dawa, inyahes na dyirad dadwa saw a kapayngay na a nabahod do bahayaw no āmo na a kāna, “Inyom sīt, āngo ta akmay maliday kamo sicharaw?”

⁸ Ki binata da a kon da, “On, ata, kahep, naytayēnep kamyaw a dadwa, ki abaya dyaw makaibahey so chakey na batahen no nya saya tayēnep namen.”

Ki tominbay si Jose a kāna, “Si Āpo Dyos, ki iyaw moyboh a manoroh so sirib no tawo, tan maibahey naw chakey a batahen no asa tayēnep. Ibahey nyo pa dyaken an āngo tayēnep nyo saw.”

⁹ Dawa, inbahey no katatalkanaw a manorotoroh so palek do āryaw iyaw tayēnep naw di Jose. Binata na di Jose a kāna, “Do kapaytayēnep kwaw, nakaboya kwaw so asa katngeh a ōbas do salapen kwaw. ¹⁰ Myan tatdwa yangaw na. Do kapaybohong na paw, ki nagbōsel kan nayasasi so āro, as kan naynoy sa tabo asyaw no

ōbas. ¹¹ Inigpet kwaw do dāwri iyaw bāswaw ni Paraon. Do dāwri, namoyis ako, as nakapis ko sya pinatola do bāswaw, as nakaitoroh ko sya di Paraon.”

¹² Binata ni Jose a kāna, “Nyaw no chakey a batahen no tayēnep mwaya: Tatdwa karaw chakey na batahen no tatdwaya a yangaw.

¹³ Tatdo a karaw yapo sichangori, pakakarohen nanchimo ni Paraon, as pabidyen naymo do sīgodaw a toray mo. Imonchiw manoroh so bāso na a akmas pariparinen mwaw do kachwaw.

¹⁴ Ki chāsi mo yaken, ta naknakmen monchi yaken anchan mirwa a maganay kayayan mo. Isarīta mo pakononchi yaken di Paraon, as kan sidongan mo yaken a mohtot do dyaya bahodan.

¹⁵ Ta no kaoyodan na, ki intālaw da yaken do tana dan Hebreo a tawo. As aran do kayan kwaya dya do tanaya a Egipto, ki aba polos naygatosan ko a nakayapwan nakabahodan ko.”

¹⁶ Do kadngeyaw sya no katatalkanaw a mamariparin so tināpay no āryaw a maganay chakey a batahen no tayēnepaw no rārayay naw, binata na di Jose a kāna, “Aran yaken, ki aryaw tayēnep ko. Tinayēnep kwaw a maysoson ako so tatdwa bakag a napno so tināpay. ¹⁷ Iyaw mamanyitwaw a bakag do oho ko, ki myan daw tabo a kīta no tināpay a para di Paraon, ki kanenaw no manomanok.”

¹⁸ Binata ni Jose a kāna, “Mas nyaw chakey na batahen no tayēnep mwaya: Tatdwa karaw chakey na batahen no tatdwaya bakag.

¹⁹ Tatdwa karaw yapo sichangori, pahtoten nanchimo ni Paraon, as kaipapotoh na dyimo.

Ipalōdyit* nanchimo do kayo, as kanen anchi no manomanok iyaw asi no inawan mo.”

²⁰ Iyaw chatatdo naw a araw a nawriw kompli ni Paraon, ki namarin so pasken a para dyirad tabo a opisyalis na. Inpapahtot na saw dadwaw a opisyal† a nabahod a iyaw katatalkanaw a manorotoroh dya so palek kan iyaw katatalkanaw a mamariparin so tināpay, as nakapaiyangay na sira do yanan daw no kapayngay daw a opisyalis. ²¹ Sinpangan na, pinabidi naw katatalkanaw a manorotoroh so palek do sīgodaw a tarabāko na a kapanorotoroh so palek do Paraonaw. ²² Ki inpalōdyit naw katatalkanaw a mamariparin so tināpay a akmas inbaheyaw ni Jose dyira. ²³ Ki aran komwan namarin a akmas binataw ni Jose, ki alit na nawayakan no katatalkanaw a manorotoroh so palek si Jose. Nanakem na paba.

41

No Kapaytayēnep ni Paraon

¹ Sinpangan na, homnabas dadwa katawen. Do asa kahep, naytayēnep āryaw do Egipto. Do tayēnep naw, ki myan a maytēnek do payis no rakoh a oksong a mayngaran so Nile. ² Do dāwri, naboya na saw papitwaw a bāka a mawohas a minohtot a yapo do oksongaw, as nagar-arab sa so tametamek do payis naw daw.

* **40:19** 40:19 No kapangdiman da, ki potohan da, as kalōdyit da so inawan do kayo. † **40:20** 40:20 Do Hebreo a chirin, ki “Inpabangon naw oho da.” Iyaw asaw, ki binabangon na do sīgod a rebbeng. As no asaw, ki inpaptoh na.

³ Somarono, myan saw matarek a papito a bāka a makokwan kan matataglang a minohtot a yapo do oksongaw. Naytēnek sa do payisaw no oksong a masngen do yanan dan nanōmaw a minohtot a kapayngay da bāka a mawohas. ⁴ Sinpangan na, naychihat da hinamon no matataglang saw mawohas saw. Do dāwri, nayokay Paraonaw a maynamot do kakigtot na do naparinaw.

⁵ Minirwa dana nakaychēh āryaw, ki myan danaw matarek a tayēnep na. Nakaboya danas papito a mararaboy a dāwa a mabibyas a yapo do asa atngeh. ⁶ Somarono, tomnobo papitwaw a dāwa a mawpayang a hopes, as nahayo sa a maynamot do oltimo a kohat no salawsaw a nakayapo do dāya. ⁷ Sinpangan na, naychihat a hinamon dan mawpayang saw a hopes a dāwa siraw mabibyas saw a dāwa. Do dāwri, nayokay danaw Paraon do nakakigtot na, kan natonngan na a tayēnep na sawen.

⁸ Kamabekasanaw, mariribokan aktokto ni Paraon a maynamot do tayēnep na saw. Dawa, pinatawag na sa tabo magsalsalamangkaw* kan tabo mamasirib saw do Egipto. Inbahey na dyiraw tayēnep na saw, ki abaw aran asa dyira a makaibahey an āngo chakey a batahen no nawri.

* **41:8** 41:8 Siraw magsalsalamangkaw, ki akma siras mangat-atangaw, kan rayay da san bonggoy daw no papādi a maytoytolas so bata da a masasantwan a tolas da. Adālen daw bitohen saw, tan ipadto da an āngo nchiw mapariparin. Mamarin sa pa so milagro a maynamot do kaosar das madyik (Eks. 7:11, 22; 8:7, 18). Myan dyiraw libro saw a maynamot do āro a tayēnep, kan myan dyiraw kadwan saw a naitayo a kinasirib.

⁹ Do dāwri, binata no katatalkanaw a manoro-toroh so palek di Paraon a kāna, “Pakawanen mo yaken, mo āpo āri, ta sichangori lang a nanakem ko gatos ko, kan machita ko a ipodno dyimo. ¹⁰ Do nakapakasoli mwaw dyaken kan iyaw katatalkanaw a mamariparin so tināpay, ki inabahod mo yamen do bahayaw no kapi-tanaw no gwardya. ¹¹ Do asa kahep, do kayan namenaw do dawri, ki myan tinayēnep namen a dadwa, ki naytarekaw chakey a batahen no tayēnep namen saw. ¹² Ki myan asa baro[†] a Hebreo a adīpen no kapitanaw no gwardya, as kan rārayay namen do irahemaw no bahodan. Inbahey namenaw dyaw tayēnep namen saw, ki naibahey naw iyaw chakey da batahen no bōkod namenaw a tayēnep. ¹³ Naparinaw a tabo akmas inbahey naw dyamen: Napaybidi ako do sīgodaw a toray ko, as kan naipalōdyit iyaw talken mwaw a mamariparin so tināpay.”

¹⁴ Do nakadngey syay ni Paraon, pinatawag nas Jose. In-godes da pinahbot si Jose do bahodanaw. Do nakatayoka naw a napachischis kan napaiminyin,[‡] sinokatan da, as nakaiyangay da syad yananaw no āryaw. ¹⁵ Do nakawaraw ni Jose do salapenaw no āryaw, binata ni Paraon di Jose a kāna, “Myan tinayēnep ko, ki aba polos makaibahey so chakey da batahen. Ki nadngey kwaw a makailawlawag ka so chakey a batahen no tayēnep a madngey mo. Dawa, pinatawag

[†] **41:12** 41:12 Nagtawen si Jose so asa poho kan papito do kaitoroh ni āmang na so mayid a laylay a mapintas. Gen. 37:2 [‡] **41:14** 41:14 Siraw taga Egipto saw a mabigbig, ki maychischis sas oho da kan mangiminyin sa.

koymo.”

¹⁶ Ki initley ni Jose a kāna, “Āpo āri, makaibahey akwaba so chakey a batahen no tayēnep mo, an dya si Āpo Dyos lang manoroh so makahwahok dyimo.”

¹⁷ Do dāwri, inlawlawag ni Paraon tayēnep naw di Jose a kāna, “Myan akwaw a maytēnek do payisaw no Oksong a Nile. ¹⁸ Ki nakaboya kwaw so papito a bāka a mawohas a minohtot a yapo do oksongaw, as kan nagar-arab sa so tametamek do payis naw daw. ¹⁹ Do dāwri, myan saw matarek a papito a bāka a somnarono a minohtot. Maychatagtaglang saw a taywara so kakokwan. Aryak pad nakaboya so komwan a kakwan bāka do intīrwaya a Egipto. ²⁰ Sinpangan na, naychihat da hinamon no matataglang saw siraw mawohas saw a kapayngay da bāka a nanōma a minohtot. ²¹ Ki abaw pakaboyan so nakakan daw sira, ta nāw da a mabīchid a makwan. Katayoka na, nayokay ako.

²² “Do kapirwa kwaw a nakaychēh, naytayēnep akos matarek. No naboya ko, ki papito a mararaboy a dāwa a mabibyas a yapo do asa katngēh. ²³ Somnarono, tomnobo papito a matarek a dāwa a mawpayang a hopes, as nahayo sa a maynamot do oltimo a kohat no salawsaw a nakayapo do dāya. ²⁴ Sinpangan na, naychihat a hinamon dan mawpayang saw a hopes a dāwa siraw mabibyas saw a dāwa. Inbahey ko naw nyaya dyirad magsalsalamangka saw, ki abaw makaibahey so chakey na batahen.”

²⁵ Do dāwri, binata ni Jose di Paraon a kāna, “Asaw chakey a batahen no tinayēnep mo saya. Inpakatoneng no Dyos dyimo iyaw makalo narana parinen. ²⁶ Papito a katawen iyaw chakey a batahen papito saw a mawohas a bāka kan iyaw papito saw a mabibyas a dāwa. Mayengay chakey a batahen no nya saya. ²⁷ As no papito saw a matataglang kan makokwan a bāka, as kan no papito saw a dāwa a mawpayang a hopes a nahayo a maynamot do makohat a salawsaw a yapo do dāya, ki papito a katawen a apteng chakey na batahen.

²⁸ “Akmas inbahey ko kaychi dyimo, mo āpo āri, ki inpakatoneng ni Āpo Dyos dyimo iyaw makalo narana parinen. ²⁹ No chakey na batahen nyaya, ki itonchiw papito a katawen a āro maāpit do tābo a tana no Egipto. ³⁰ Katayoka na, monot anchiw papito a katawen a kapaychapteng. Ki mawayakan anchi no tawotawo papitwaw a katawen a kāro no āpit do Egipto, ta taywara anchi so karanggas kapaychaptengaya. ³¹ Polos a manakem da pabanchin tawotawo papitwaw a katawen a kāro no āpit do kasaronwaw anchi no kapaychapteng, ta taywara anchi a makamwamomo. ³² Iyaw nakapaypirwaw no tayēnep mo, ki chakey na batahen a oyod a inkeddeng no Dyos a maparin anchiw, kan abaw dwadwa a ito dana.

³³ “Dawa, sichangori, mo āpo āri, machita a maychichwas ka so asa tawo a myan so sīrib kan kapakaāwat a pinakainawan mo, ta iyaw payparinen mo a mangitoray so tābo a Egipto. ³⁴ As machita mamidi ka so kadwan

saw a opisyalis a mangitoray dyirad mangakpeh saw so apagkalima no tabo maāpit do tābo a Egipto do papito saya tawen a kāro no maāpit. ³⁵ Ipakpeh mo dyiraw nawri a āpit do itonchi a papitwa katawen a kāron āpit. As torohan mo sa pakono so toray a mangapya do agāmang saya do syodad saya, as kagwardya da sya. ³⁶ Siraw nyaw risīrba a mangbyay anchi so tawo anchan mangay papito a katawen a kapaychapteng do dya tana a Egipto. Ta an parinen mo komwan, madiman abaw tawo do kapteng.”

No Kapatnek ni Jose a Gobirnadur do Egipto

³⁷ Do dāwri, nakey si Paraon kan tabo saw opisyalis naw do inbaheyaw ni Jose. ³⁸ Binata ni Paraon dyirad opisyal na saw a kāna, “Aryoriw madongso ta a akmas Jose a myan so ispirito no Dyos?”

³⁹ Do dāwri, binata na di Jose a kāna, “Maynamot ta inpaboya tabo no Dyos dyimo nya saya, apabaw kapariho mo so kasīrib kan kapakaāwat. ⁴⁰ Dawa, payparinen koymo a pinakainawan ko a mangitoray so tābo a tana no Egipto, kan tongpalen anchi no tabo a tawotawo iyaw bilin mo. Abaw matwatohos so toray kan imo, an dya yaken a āri. ⁴¹ On, itoroh ko dyimo sichangoriw toray a mangitoray so tābo pagāryan ko do Egipto.”

⁴² Somnarono, pinakaro ni Paraon iyaw sings-

ing[§] naw a yanan pangilasīnan so toray na, as nakapasingsing na sya di Jose. Pinaylaylay na so mapīno a laylay no masisīta a tawo, as nakasaryo na pa sya so balitok. ⁴³ Do katayoka naw, pinasakay na si Jose do logan naw a pachigobat a osaren no makanawanaw a opisyal na tan maipaboya dyirad tawotawo katoray ni Jose. As myan saw soldādo a pinanmanma na kan si Jose do kapagparada da a mangingengēngēy so, “Domichan kamo do rarahanaya, kan maydogod kamo, ta īto pinakainawan no āri!” Nyayaw naparin do kapayparin no āri si Jose a mangitoray do tābo a Egipto.

⁴⁴ Sinpangan na, binata ni Paraon di Jose a kāna, “Yaken Paraon do dya. Ki alit na, abanchiw mapalobōsan a parinen tawotawo do tābo a Egipto, an dyi mo a ipalōbos.” ⁴⁵ Do dāwri, pinangaranan na si Jose so Sapenat-panea, as inpakabahay na dya si Asenat a pōtot ni Potipera. Si Potipera, ki omyan do syodad no Heliopolis,* kan iya, ki asa pādi daw a magdaydāyaw so araw. Do dāwri, komnaro si Jose do yanan āri, ta binidibidi naw kāda loglogar do tābo a Egipto.

⁴⁶ Do kaisiknan ni Jose a magsīrbi do Paraon do Egipto, nagtawen so tatdwa poho. Komnaro do palasyowaw, as nakabidibidi na do tābo a

§ 41:42 41:42 No bato no singsing no āri, ki myan naikitikit a ngaran na mana ladawan na. No osar no singsing naw, ki pangtatak na siras tolas na saw mana naitolas saw a bilbilin na, tan mailāsin aran sino a tawo an dino pakayapwan nawri a tolas.

* 41:45 41:45 No chakey na batahen “Heliopolis” mana “On,” ki “syodad no araw”.

Egipto. ⁴⁷ Do kayanaw no papitwaw a katawen a maganay āpit, oyod a āro naāpit. ⁴⁸ Inpakpeh ni Jose iyaw inkeddeng naw a binglay no āpit, as inpakapya na dyirad syodad saw do papito a katawen do kārwwaw no āpit do Egipto. Kāda syodad, ki myan nakpeh a āpit a yapo do omdibonaw a tana. ⁴⁹ Taywara kāro no irek a inpakapya ni Jose, kan akmas kārwwaw no anay do kanayan. Dawa, sinōkat na paba, ta taywara danaw kāro na.

Sa Manasses kan Epraim

⁵⁰ Sakbay no kangay no kapaychapteng do Egipto, myan dadwa a pōtot ni Jose a mahahakay di baket na a si Asenat a pōtot ni Potipera a pādi do syodad no Heliopolis. ⁵¹ Pinangaranan ni Jose iyaw matonengaw a pōtot na so Manasses,[†] ta binata na a kāna, “Sinidongan yaken no Dyos a nangwayawayak so tabo karibok ko kan kangсах ko do pamilya ni āmang ko.” ⁵² As pinangaranan naw no somaronwaw so Epraim,[‡] ta binata na a kāna, “Si Āpo Dyos pinayparin na yaken a maasi do tanaya nakalidyalydyatan ko.”

⁵³ Do nakapachipanda danaw no papitwaw a katawen a kāro no āpit do Egipto, ⁵⁴ somniknan danaw papitwaw a katawen a kapaychapteng a akma so inbaheyaw ni Jose. Siraw tawotawowaw do omdibonaw no Egipto, ki maychapteng dana sa. Ki do tābo a Egipto, ki myan kanen da. ⁵⁵ Dawa, do nakadidiw daw no tabo

[†] **41:51** 41:51 No chakey na batahen “Manasses” do chirin Hebreo, ki “inpayawayak”. [‡] **41:52** 41:52 No chakey na batahen “Epraim” do chirin Hebreo, ki “maasi” mana “maypirwa so asi”.

tawotawo so kapaychapteng do Egipto, ki nangay sa di Paraon daw a nachikakaāsi so kanen da. Ki inbahey ni Paraon dyirad tabo a taga Egipto a kāna, “Ngay, may kamo di Jose, as onotan nyo tabo ibahey na dyinyo ah!”

⁵⁶ Do nakapagwaras danaw no kapaychapteng do tābo a Egipto, nawri danaw nakaywang ni Jose so tabo saw a nakonokon a irek, as kailāko na sya dyirad taga Egipto saw maynamot ta taywara danaw kapaychapteng da. ⁵⁷ Aran siraw tawotawo saw a yapo do matatarek a tana, ki nangay sa do Egipto a gomnātang so kanen da di Jose, ta nagwaras danaw kapaychateng a aran do mateng saw a yanayanan.

42

No Kangay Dan Kakakteh ni Jose do Egipto

¹ Do dāwri, narapit kapaychapteng a aran do tana a Kanaan, kan nadidiw no kāda pamilya a aran pamilya ni Jakob. Ki do nakatonengaw sya ni Jakob a myan irek do Egipto,* inbahey na dyirad pōtot na saw a kāna, “Āngo ta nāw nyo a masalasalap a magselleng? ² Nadāmag kwaw a ari kono irek do Egipto. Mangay kamo a gomātang, tan dyi ta madiman do kapteng dya!”

³ Do dāwri, nangay saw asa pohwaw a aākung ni Jose do Egipto a gomātang so irek. ⁴ Ki pinawnot aba ni Jakob si Benhamin a mismo a ādi ni Jose dyirad aākung na saw a mangay do Egipto, ta mamo an myan marahet a maparin dya. ⁵ As dawa, siraw pōtotaw ni Jakob, ki

* **42:1** 42:1 Ara. 7:11-12

nangay sa akma dyirad kadwan saw a taga Kanaan a mangay do Egipto tan gomatang sa so irek da. Ta aran do Kanaan, ki maychapteng sa tabo daw.

⁶ Do dāwri a kangay dan pōtotaw ni Jakob, ki si Jose iyaw gobirnadador do tābo a Egipto, as iya paw makatoneng do kapaglāko so irek do tabo tawotawo do Egipto kan tabo tawotawo a yapo do matatarek a logar. Dawa, do nakawara daw daw no kakakteh na saw, ki nangay sa di Jose, as nagrōkob sa do salapen naw. ⁷ Do nakaboyaw ni Jose siras kakakteh na saw, nanyeng na sa nailāsin. Ki inkaskāso na saba a akmau dyi na sa chapatak. Midyo na sa kelkelgaen a akmau ipsok na sa. Inyahes na dyira a kāna, “Dino nakayapwan nyo?”

Ki tominbay sa a kon da, “Yapo kamyaw do Kanaan, mo āpo. Mangay kami dya a gomatang so kanen namen.”

⁸ Oyod a nailāsin sa ni Jose a siraw aākung naw. Ki sira, ki polos a dyi da mailāsin si Jose a ādi da. ⁹ Ki do dāwri, nanakem ni Jose iyaw tinayēnep naw a maynamot dyira.† Binata na dyira a kāna, “Bayataw kamo! Ispya kamo āno? Yangay nyo āno a sisiimen tanaya kan pagkapsotan namen tan abāken nyo yamen?”

¹⁰ Ki inibay da a kon da, “Ay enggaw, mo āpo ko. Tod kami a mangay dya a gomatang so kanen namen a tobotoboyen mo. ¹¹ Makakakteh kami, ta asaw āmang namen. Yamen a tobotoboyen mo, ki mapagtalkan kami. Ispya kami aba!”

† 42:9 42:9 Gen. 37:5-9

¹² Ki tominbay si Jose a kāna, “Engga! Nangay kamo dya, ta sisiimen nyo tanaya kan pagkap-sotan namen, tan abāken nyo yamen!”

¹³ Ki initbay da a kon da, “Yamen a tobotoboyen mo, ki asa poho kami kan dadwa makakakteh. Asaw āmang namen a omyan do tana a mayngaran so Kanaan. Iyaw boridek namenaw, ki ari a nabidin di āmang. As no asaw, ki araba.”

¹⁴ Ki binata ni Jose dyira a kāna, “Oyod bata kwaya dyinyo a ispya kamo! ¹⁵ Tan sigorādo a mapatakan ko a oyod inbahey nyowaya, sintiren ko pa inyo. Isapata ko dyinyo do ngaran ni Paraon a abaw komaro dyinyo dya, an dya mangay dya iyaw bata nyowaya a boridek nyo. ¹⁶ Dawa, manoboy kamo so asa dyinyo a mangay a manghap so bata nyowaya a boridek a kakteh nyo. Mabidin kamo a kadwan do bahodan a mandan mapaneknekan ko an oyod bata nyowaya. Ki an bayataw nyo, isapata ko do ngaran ni Paraon a dawrinchi a mapatakan a oyod a ispya kamo.” ¹⁷ Do dāwri, binahod na sa so taddwa karaw do asa a bahodan.

¹⁸ Do chatatdo naranaw a karaw, nangay si Jose dyira, as nakabata na sya a kāna, “Asa akwa tawo a manganohed do Dyos. As dawa, abaw pakarārayawan nyo an parinen nyo ibahey kwaya dyinyo. ¹⁹ An oyod a mapagtalkan kamo, machita mabidin asa dyinyo do bahodanaya, as maybidi kamo a kadwan, tan isabat daw ginātang nyo saya dyirad maptengan saw a pamilya nyo. ²⁰ As do dāwri, machita a isabat nyo dyaw boridekaw a kakteh nyo a bata nyo.

Nyaw mangipaboya a oyod iyaw batabatahen nyowaya. Ta an komwan parinen nyo, ipadiman kwaba inyo.” Nakey saw makakaktehaw do dyaya a binata na.

²¹ Ki binata da no katakatayisa dyira a kon da, “Ayya! Nya ngataw dōsa ta do marahetaw a pinarin ta do kakteh taw. Ta do kachwaw, do nakaboya taw so kabakel kan kaynyinaw no aktokto na, kan nakadngey taw so nakapachikakaāsi na dyaten, ki inkaskāso taba. As dawa, naparin dyaten nya riribok sichangori.”

²² Sinpangan na, binata ni Ruben dyira a kāna, “Nyawen! Binata kwaw dyinyo do kachwaw a maygatos kamo abad ādi taya, ki polos a dyi nyo yaken a inadngey. Na, changori nyaw bahes no nakadiman naw a maynamot do pinarin taw dya.” ²³ Do dāwri, naawātan a tabo ni Jose binatabata daw, ki chapatak daba naawātan na maynamot ta myan ngamin inosar na a nangiyōlog so inbahey naw an machisarsarīta dyira. ²⁴ Sinpangan na, mapenpen paba ni Jose iyaw kakey naw a tomanyis. Dawa, komnaro do salapen daw a nangay a tomnanyis. Nakapakarahan naranaw, ki naybidi kan naychirin dyira. Do dāwri, inhap na si Simeon, as nakaipabahod na sya do kasalasalapan daw.

No Kapaybidi Da no Kakakteh ni Jose do Kanaan

²⁵ Sinpangan na, inbilin ni Jose dyirad magsīrbyaw dya a apnohen daw kostal dan aākang na saw so irek. Inbilin na pa a sililimed a pabidyen daw kwarta daw do irahemaw no

kostal no katakatayisa dyira kan matorohan sa so bahun da. Do dāwri, pinarin da tabo nyaya. ²⁶ Katayoka no nawri, pinasakay dan makakaktehaw iyaw ginātang daw a irek do asno da saw, as nakayam da.

²⁷ Do nakaychehan daw do dāwri a ahap, asa dyiraw nangiawang so kostal na, tan pakanen naw asno naw. Ki do dāwri, naboya naw kwarta naw a naposek do hapotaw no irek do irahem no kostal naw. ²⁸ Binata na dyirad kakakteh na saw a kāna, “Samna! Pinaybidi daya tabo pinagbāyad kwaw! Myanaya do irahemayan kostal kwaya!”

Do dāwri, akkaw nawarwaraw barōkong da do dyaya naporin. Namirpir sa a batabatahen da do katakatayisa dyira a kon da, “Āngo nyaya pinarin no Dyos dyaten?”

²⁹ Do kawara daw di āmang da a si Jakob do Kanaan, inbahey da tabo naporiparinaw dyira do kayan dad Egipto. ³⁰ Binata da a kon da, “Kelkelgaen naw yamen no tawowaw a āpohen no tana no Egipto a batahen naw a ispya kami do tana da. ³¹ Ki tominbay kamyaw a kon namen, ‘Ay engga, mo āpo. Mapagtalkan kami a tawo. Ispya kami aba! ³² Asa poho kami kan dadwa a makakakteh, as asaw āmang namen. Arabaw asaw a kaktehan namen, as arid āmang namen do Kanaan iyaw boridekaw a kaktehan namen sichangori.’ ³³ Ki nyaw binata no tawowaw a āpohen no tana dyamen a kāna, ‘Nyaw pakaboyan ko an oyod a mapagtalkan kamo a tawo. Mabidin asa dyinyo dyaken. As siraw kadwan, ki maybidi tan isabat nyo irekaya

do maptengan saw a pamilya nyo. ³⁴ Yangay nyo a ahapen iyaw bata nyowaya boridek a kakteh nyo, ta yangay nyo dyaken, tan chapatak ko a ispya kamo aba, an dya mapagtalkan kamo a tawo. Anchan maybidi kamo, wayawayaan konchiw kakteh nyowaya a pabidyen dyinyo, as kan libri kamonchi a midibidi a magnigosyo do tana namenaya.' Nyaw binata na dyamen."

³⁵ Do nakapakaro daw so irekaw a yapo do kostal da saw, naboya da no katakatayisa dyira a myan paw nabedbed a kwarta na a pinagbāyad so irekaw. Namo sa may-aāmang a nakaboya so kwarta saw. ³⁶ Binata ni Jakob a āmang da dyira a kāna, "Yakenayaw pagmamayohen nyo do kabo daranayan pōtot ko saya. Apaba si Jose. Komwan si Simeon. Changori, chakey nyo pa ikaro dyaken si Benhamin. Tabo nyaya, ki sobra danaw karahmet na dyaken."

³⁷ Tominbay si Ruben di āmang na a kāna, "Āmang, italek mo dyaken si Benhamin, as pabidyen konchi dyimo. An dyi kwa mapabidi, maparin monchya dimanen dadwa saw a pōtot kwa mahahakay."

³⁸ Binata ni Jakob a kāna, "Ay, maparin aba pawnoten ko dyinyo iyaw boridekaya. Nadiman danaw mismwaw a kakteh na, as iya danaw nabidin.‡ An myan marahet a maparin dya do kapagbyahi na, inyo manoroh so kapagmamayo ko a pakayapwan kadimanan ko, ta taywara malkem ako na."

‡ **42:38** 42:38 Si Jose kan Benhamin, ki asaw ānang da.

43

No Kapaybidi Dan Pōtot ni Jakob do Egipto

¹ Do dāwri, taywara danaw kapaychapteng do Kanaan. ² Dawa, do nakapatawos danaw a tabo no irek da a insabat da a yapo do Egipto, binata ni Jakob dyirad pōtot na saw a kāna, “Maybidi kamo pa do Egipto a mirwa a gomātang so aran dēkey pa kanen ta.”

³ Ki tominbay si Joda a kāna, “Mo Āmang, sinsinan abaw ballāag dyamen no tawowaw daw a dyi kami a mapaboya dya, an dyi namen a kayrayay iyaw ādi namenaya. ⁴ An palobōsan mo ādi namenaya a machirayay, maybidi kami a gomātang so kanen ta. ⁵ Amnan maskeh ka, mangay kami aba, mo āmang, ta binataw no tawowaw a dyi kami a mapaboya dya, an dyi namen a kayrayay iyaw ādi namenaya.”

⁶ Binata ni Jakob a kāna, “Āngo ta pinasab-hayan nyo yaken so komwan a riribok? Āngo ta inbahey nyo pa a myan paw kakteh nyo a asa?”

⁷ Ki tominbay sa a kon da, “On, ata, nawryaw inyahahes na maynamot dyamen kan do pam-ilya ta. Inyahes naw an sibibyay paw āmang namen kan an myan paw kakteh namen a mahakay. Tod namenaw a inatbay, ata, aba polos hahawen namen a ipahap naw kakteh namenaya.”

⁸ Binata ni Joda di āmang na a kāna, “Pawnoten mo dyaken si Benhamin, ta mayam kami na sichangori, tan dyi ta madiman do apteng kontodo siraw kamotdehan saya. ⁹ Yaken mangatbay kan makatoneng do byay na. Ikari

ko dyimo mo āmang a aywanan kwa maganay, ta an dyi kwa mapabidi dyimo a sibibyay, yaken anchiw mayrara so pamagatos mo a abos pandan. ¹⁰ Ta sichangori, ari kami na nakapaypirwa naybidi, an dyi kami a nabalabalay.”

¹¹ Tominbay si Jakob dyira a kāna, “An komwan machita a mawnotan aket, parinen nyo nya. Manghap kamo so napidi saya a kaganayan a myan do tana taya dya, as posken nyo do kostal nyo saw, ta isāgot nyo do tawowaw, aran taydedekey pa a balma, tagapolot no yokan, gom, kan mirra.* Manghap kamo pas asi sayan botoh no piniones kan almendras a kayokayo.†

¹² Manghap kamo so kwarta a maypirwa akmas inhap nyowaya do nakangay nyowaw tan pabidyen nyo iyaw pinangay daya do hapotaw no irek do kostal nyo saya kwarta. Āngwan nagkamali sa. ¹³ Ahapen nyo pas Benhamin a ādi nyo, kan maybidi kamo do dawri a tawo.

¹⁴ Si Āpo Dyos pakono a Manakabalin do Tābo manoroh dyinyo so kāsi na, tan chāsi naynyo no tawowaw kan palobōsan naw kapaybidi da dyinyo no natokosaw a kakteh nyo kan si Benhamin. Ta an yaken, abaw maparin ko an mabo ko saw pōtot ko!”

¹⁵ Do dāwri, inrobwat da saw rigālo kan kwarta da saw a maypirwa so kāro kan inhap daw do dāmwwaw, as inhap da si Benhamin. Sinpangan na, nangay sa do Ēgipto, as napaboya sa di Jose. ¹⁶ Do nakaboyaw sya ni Jose a

* **43:11** 43:11 Gen. 37:25 † **43:11** 43:11 No asin botoh no piniones kan almendras a kayokayo, ki akmay asin botoh no sabidog.

inyonot da si Benhamin, binata na do tinalek naw a mangaywan so bahay na a kāna, “Yangay mo saw nawaraya sichangori do bahay. Ibilin mo dyira do bahay a magparti sas binyay, as karotong da sya, ta koman kaminchi a tabo a mangaldaw do bahay.” ¹⁷ Nagtongpal iyaw talkenaw do inbaheyaw dya ni Jose, as inyangay na saw makakaktehaw do bahay ni Jose.

¹⁸ Do nakatoneng daw sya a iyangay da sa do bahay ni Jose, namo sa. Binatabata da a kon da, “Nawriw yangayan da dyaten dyaw maynamot do kwartaw a pinaybidi da do kostal taw do dāmo. Chakey na yaten a kelbaten, as kasamsam na so asno ta saya, as kapayparin na dyaten a adīpen da?” ¹⁹ Dawa, do kawara daw do asdepanaw do bahay ni Jose, inasngenan da nachisaritāan talkenaw a makatoneng do bahayaw. ²⁰ Binata da dya a kon da, “Chāsi mo yamen, mo āpo, kan adngeyen mo yamen. Nangay kami do dya do dāmawaw a gomnātang so kanen namen. ²¹ Do nakaychehan namenaw do rarahan a maybidi do tana namen, iniwangan namen iyaw kostal namen saw, ki naboya namenaw a myan a tabo kwarta namen saw do hapot saw no kostal a aba polos naksay. Dawa, yangay namen sa a pabidyen. ²² Nangyonot kami pa so igātang namen so kanen namen sichangori. Chapatak namen aba an sino napangay siras kwarta namen saw do kostal namen saw do kachwaw.”

²³ Ki binata no talkenaw dyira a kāna, “Mabakel kamwaba, kan mamō kamwaba ah! Iyaw Dyos nyo a Dyosaw ni āmang nyo ngataw

nanoroh dyinyo so kwarta nyo saw do kostal nyo, ta rinawat kwaw do kachwaw pinagbāayad nyowaw.” Sinpangan na, pinahtot na si Simeon a pinarapa dyira.

²⁴ Inyangay na sa do irahemaw no bahay ni Jose, as tinorohan na sa so ranom a paylablab da so kokod daw, as nakapakan na siras asno da saw. ²⁵ Katayoka da no kakaktehaw ni Jose a naybanaw, insagāna da saw rigālo daw do kawaraw ni Jose do kayegen danaw no araw, ta nadngey da a mangay a machisalap a koman dyira a mangaldaw.

²⁶ Do nakawaraw ni Jose, siraw inisdep daw a rigālo da, ki intoroh da dya, as nakapagrōkob da do ratagaw do salapen naw. ²⁷ Sinpangan na, kinablaāwan sa ni Jose, as nakaiyahes na sya an māngo kayayan da. Inyahes na pa a kāna, “Ari pawri a sibibyay si āmang nyo a malkem dana a inbahey nyo dyaken? Mayit pawri?”

²⁸ Tominbay sa a kon da, “Aryaw a sibibyay kan mayit paw tobotoboyen mwaw a āmang namen.” Minirwa dana sa nagrōkob do salapen naw a mangipaboya so kapagdāyaw da dya.

²⁹ Do nakaboyaw sya ni Jose a myan si Benhamin a mismo na kakteh do āmang kan ānang, inyahes na dyira a kāna, “Ah, iyawriw nyaw bata nyowaw dyaken a boridek nyo?” Sinpangan na, binata na di Benhamin a kāna, “Bindisyonan pakono imo ni Āpo Dyos, anak ko!” ³⁰ Do dāwri, naāsot rakoh a adaw ni Jose di Benhamin a ādi na, as makey dana a tomanyis. Insigīda a komnaro a nangay do kwarto na a tomnanyis.

³¹ Nahay abas dēkey, nangay a nayramon, as nakapaybidi na do yanan daw no kakakteh na saw do nakapagpet naw so madididiw naw. Inbilin na dyirad adīpen na saw a kāna, “Mangidasar kamo na.”

³² Naychatanyi si Jose a komninan do asaw a lamisaan. Siraw kakakteh na saw, ki matarek iyaw kinanan da. As masaw a matarek pa dyirad Egipto saw a tawotawo, ta rahten daw machihanghang dyirad Hebreo saw a tawotawo, ta inbidang da sa a makabābaba. ³³ Do salapenaw no lamisaan a kanan ni Jose, naornos iyaw nakapaydisna da no kakakteh na saw yapo do katotonngan a mandad kaadedekeyan. Do kadlaw daw so ornos daw, naysinchichideb sa a masmasdaāwan. ³⁴ Yapo do lamisaanaw ni Jose, iyaw naitorohaw dyira a ichan da. Ki maydadima so kāro iyaw kanenaw ni Benhamin dyirad kakakteh na saw. Siraragsak sa a nachinom kan nachakan di Jose.

44

No Kachichwas Da so Bāso

¹ Katayoka da a komninan, inbilin ni Jose do talkenaw a mangaywan do bahay naw a kāna, “Apnohen mo tabo iyaw kostal daya no makakaktehaya so irek mandan mapno sa, as kapidwa mo a mapabidi so kwarta da saw do hapotaw no irek do irahemaw no kostal da. ² Pangayen mo paw bāso kwaw a nasokog do pirak do hapotaw no irek do kostalaw no kaadedekeyan daw kontodo kwarta naw a igātang na

so irek.” Pinarin no talkenaw iyaw inbilinaw ni Jose dya.

³ Do kapaysesēdang naranaw, napalobōsan dana saw makakaktehaw a maybidi kontodo asno da saw a komwan do yanan da. ⁴ Dyi pa sa makabawa do syodadaw, as nakabilin ni Jose so talkenaw a mangaywan do bahay naw a kāna, “Malisto ka, ta lakatan mo saw tawo saw a taga Kanaan. Anchan madas mo sa, nyanchiw ibahey mo a kon mo, ‘Āngo ta marahet inbahes nyos maganayaw a kapadagos namen dyinyo? ⁵ Āngo ta tinakaw nyo iyaw pirakaw a bāso ni āmo ko a bayobaywan na a inoman?* Nawri a bāso, ki osaren na pa a pangsomar.† Marahmet nyaya a pinarin nyo a maikontra do linteg namen!’ ”

⁶ Do nakadas daw sira no talkenaw, inbahey naw nawri a inbilin ni Jose. ⁷ Ki tominbay sa a kon da, “Āngo ta komwan ibahey mo, mo āpo namen? Aysa! Mabawa do aktokto namen a tobotoboyen mo a dyi namen a parinen komwan! ⁸ Chapatak mo a pinabidi namen dyimo kwartaw a naboya namen do irahemaw no kostal namen saw a pinakayapo namen do Kanaan nawri. Manakaw kami pawri so pirak mana balitok do bahay ni āmo mo? ⁹ Imom āpo, aran sino dyamen iyaw pakaboyan mo so nawri a bāso a

* **44:5** 44:5 Do Hebreo a manyoskripto, abaw chirin a “Āngo ta tinakaw nyo iyaw pirakaw a bāso ni āmo ko?” † **44:5** 44:5 No dān da a kaosar so bāso mana sabak a pangsomar, ki padohen daw ranomaw do bāso. Somarono, mapado sa so dēkey a lana. No plastaraw a naboya da do hapot no ranom, ki nawriw pangipadto da an āngo mapariparin do masakbayan.

inbahey mo, maparin a dimanen mo. As yamen a nabidin, mayparin kami a tabo a adīpen nyo.”

¹⁰ “Naon,” initbay no talkenaw dyira. “Aran komwan bata nyo, ki iyaw pakaboyan ko so bāso, iya lang mayparin a adīpen ko, as libri a komaro danaw kadwan.”

¹¹ Do dāwri, kinalyalisto da no kāda asa dyira a pinagchin kostal da saw, as nakaiwang da sira.

¹² Kinapya no talkenaw a chinichwas do kostal da saw, kan pinakayapo nad katotonnganaw a mandad kaadedekeyanaw. Do dāwri, naboya naw bāswaw do kostalaw ni Benhamin. ¹³ Do kaboya daw sya no makakaktehaw, pinirit daw laylay da a maynamot do oltimo a kamamayo da. Pinirwa da a pinasakay kostal da saw, as nakapaybidi da do syodadaw.

¹⁴ Do kawara daw da Joda kan siraw kakakteh naw do bahay ni Jose, abo paw nangayan Jose. Nanyeng sa naycharorōkob do tana a mangipaboya so kapagdāyaw da dya. ¹⁵ Binata ni Jose dyira a kāna, “Āngo nyaya pinarin nyo? Chapatak nyo abawri a myan panakabalin ko a mangsomar so pinarin nyowaw.”

¹⁶ Tominbay si Joda a kāna, “Āngo maparin namen a ibahey dyimo, mo āpo ko? Āngo chirin-namen dyimo? Māngo kailawlawag namen sya a dyi namen a tinakaw bāso mwaw? Ayya! Si Āpo Dyos mangdōsa dyamen a tobotoboyen mo do nakagatosan namenaya! Dawa, cha kami dya a mayparin a adīpen mo mairāman iyaw nakaboyan daya so bāso mwaw.”

¹⁷ Do dāwri, binata ni Jose dyira a kāna, “Engga! Chakey kwabaw komwan! Iyaw

nakaboyan daya so bāso, iya lang mayparin a adīpen ko. As inyo a kadwan, ki maybidi kamo di āmang nyo, ta abaw pakaan-anwan nyo.”

No Kapagpapakāsi ni Joda

¹⁸ Do dāwri, naypasngen si Joda do salapenaw ni Jose, as binata na a kāna, “Chāsi mo pa yaken, mo āpo ko, ta torohan mo pa yaken a tobotoboyen mo so dēkey a chimpo a maychirin. Isoli mwaba yaken a maynamot do dyaya a aran matan-ok ka a akmas Paraon mismo. ¹⁹ Imom āpo ko, do nakarahan, inyahes mo dyamen a tobotoboyen mo an myan pas āmang mana kakteh namen a mahakay. ²⁰ Ki inatbay namen imo a myan paw āmang namen a malkem dana kan ādi namen a mahakay a naiyanak do kamalkem dana ni āmang namen. Iya danaw sibibyay a anak ni ānang na, ta nadiman danaw ākang naw, as oltimo a chadaw ni āmang namen. ²¹ Sinpangan na, inbahey mwaw do kachwaw a ahapen namen do salapen mo iyaw ādi name-naya tan maboya mo. ²² As initbay namenaw dyimo mo āpo ko a maparin aba a karwan no adekeyayaw āmang namenaw, ta an komaro, ki madiman si āmang namen. ²³ Sinpangan na, inbahey mwaw dyamen a tobotoboyen mo a mapaboya kami aba mirwa dyimo an abo iyaw boridekaw a kakteh namen.”

²⁴ Binata pa ni Joda di Jose a kāna, “Do nakapaybidi namenaw do yananaw ni āmang namen a tobotoboyen mo, inchirin namen iyaw inbahey mwaw. ²⁵ As do kadēkey danaw no kanen namen, tinoboy narana yamen a mirwa a

mangay dya a gomātang so kanen namen. ²⁶ Ki inbahey namen dya a makangay kami aba an abo si Benhamin a boridek a kakteh namen, ta maparin aba a mapaboya kami dyimo, an dyi a monot dyamen.

²⁷ “Do dāwri, binata dyamen ni āmang a kāna, ‘Chapatak nyo a dadwa lang iyaw anak namen kan Rakel a baket ko. ²⁸ Arabaw asaw dyaken, kan akmas binata kwaw a sigorādo a pinisapisang no maranggasa animal, as kan naboyak paba nakayapo do dāwri. ²⁹ An ikaro nyo paw ādi nyowaya, as myan marahet a maparin dya, inyo manoroh so kapagmamayo ko a pakayapwan kadimanan ko, ta taywara malkem ako na.’ Nawriw binata ni āmang.”

³⁰⁻³¹ Sinpangan na, tinongtong ni Joda a kāna, “Changori, mo āpo ko, an maybidi kami di āmang a tobotoboyen mo, as tokosen namen ādi namenaya, as dya maboya ni āmang namen, sigorādo a madiman. Ta iyaw nyaya adekey, nachitapangan byay na. An komwan, yamen a tobotoboyen mo manoroh anchi so kapagmamayo ni āmang a pakayapwan kadimanan na, ta taywara danaw kamalkem na. ³² Asa pa, inkari kwaw di āmang a yaken mangatbay kan makatoneng do byay no ādi namenaya. Inbahey kwaw dya a an dyi kwa mapabidiw ādi namenaya dya, ki yaken mapagatos a abos pandan.

³³ “Dawa, mo āpo ko, aran yaken dana tobotoboyen mo mabidin, ta yaken danaw machitādi di ādi ko a mayparin a adipen mo. Palobōsan mo pakono ādi namenaya a machipaybidi do

aākung na saya. ³⁴ Maypāngo kapaybidi ko di āmang ko an abo ādi namenaya? Maitored kwaba chiban nyaya kalala a maparin di āmang.” Nawriw binata ni Joda.

45

No Katoneng Dan Kakakteh Naw si Jose

¹ Do dāwri, mapagpet paba ni Jose iyaw madididiw naw do salapen da tabo. Dawa, inbilin na dyirad magsirsirbyaw dya a kāna, “Komaro kamo a tabo!” Do nakakaro daw, abaw matarek a rārayay na, an dyi dana siraw kakakteh na saw do nakaibahey naw sya dyira an sino iya. ² As tomnanyis so malyak a aran siraw taga Egipto a myan do gagan, ki nadngey da. Do dāwri, yangay da inpadāmag dyirad myan saw do palasyowaw no āryaw.

³ Binata ni Jose dyirad kakakteh na saw a kāna, “Yakenaw si Jose. Oyodawri a sibibyay pas āmang ta?” Ki do nakadngey daw sya no kakakteh na saw, nableg sa do taywara nakamo da dya.

⁴ Sinpangan na, inbahey na a maypasngen sa dya. Do kapaypasngen daranaw dya, binata na dyira a kāna, “Yakenaw si Jose a kakteh nyo a inlāko nyo dyirad nangyangayaw dyaken do Egiptwaya. ⁵ Mariribokan kamo aba mana isoli nyo abaw inawan nyo do nakailāko nyowaw dyaken do kachwaw, ta pinanma yaken no Dyos a manmanma kan inyo tan mabyay āro a tawotawo. ⁶ Chadadwa pan kapaychapteng nyaya tawen. Myan paw dadima katawen a abo

magarado kan magāpit.* ⁷ On, pinanma no Dyos yaken a manmanma kan inyo tan madichanan nyo kadiman nyo, as kan tan myan panchiw kapotōtan nyo a mabyay do tanaya a maynamot do makaskasdāaw a kapangisalākan. ⁸ Dawa, inyo abaw nanoboy dyaken do dya, an dya si Āpo Dyos. Pinayparin na yaken a katotohosan dyirad opisyal saw ni Paraon. Yaken mangitoray so tābo do palasyo na, kan yaken paw mangitoray do tabo a tana no Egipto.”

⁹ Binata pa ni Jose a kāna, “Changori, makalisto kamo a mangay do yanan ni āmang ta, ta ibahey nyo dya a kon nyo, ‘Nyaw inbahey ni Jose a pōtot mo: Pinagtoray yaken no Dyos do tābo a Egipto. Nyeng ka mangay dyaken, kan maybabalay kaba. ¹⁰ Omyan kanchi do tana a Gosen tan masngen kamo dyaken, inyo a tabo. Ahapen mo saw pōtot mwaw, siraw apoko mo saw, karniro, kalding kan bāka mo saw, kan tabo a warawara mo. ¹¹ Ta an myan ka do Gosen, yaken anchiw makatoneng do tabo machita mo, ta ari paw dadima katawen no kapaychapteng. Ta an dyi ka mangay, malidyatan ka kan siraw tabo a kapamilyaan mo, ta mabo monchiw tabo kinabaknang mo.’ Nyaw ibahey nyonchi di āmang ta ah.”

¹² Tinongtong ni Jose iyaw naychirin dyira a kāna, “Inyo a aākang ko, kan aran imo, mo Benhamin, naboya nyo yaken a si Jose a mismo a machisarsarita dyinyo. ¹³ Ibahey nyo di āmang ta an māngo katoray ko do dya a Egipto, kan

* **45:6** 45:6 Mana “Magarado sas paymohamohan da, ki abaw maāpit da.”

ibahey nyo tabo a naboya nyo dya. Ngay, makalisto kamo, ta yangay nyo na hapen dya si āmang ta.”

¹⁴ Sinpangan na, kinepkep ni Jose si Benhamin a ādi na, as tomnanyis si Jose. As komwan si Benhamin, tomnanyis a nangepkep di ākang na.

¹⁵ Tomnanyitanyis pa si Jose a nangepkep siras aākang na saw, as nakadadek na sira. Do dāwri, makapaychirin dana sa di Jose.

¹⁶ Do nakadāmag daw do palasyo a nawara dana saw kakakteh saw ni Jose, ki nasoyot Paraonaw kan siraw opisyal na saw. ¹⁷ Binata no Paraonaw di Jose a kāna, “Ibahey mo dyirad kakakteh mo saw a kargaan daw binyay da saw, ta maybidi sa do Kanaan. ¹⁸ Ibahey mo pa dyira a ahapen da si āmang nyo kan tabo a pamilya na, tan mangay sa dya. Itoroh konchi dyiraw kagaganayan saya a yapo do tana no Egipto, as kanen danchiw āro a maganay a mākan a yapo do dyaya tana. ¹⁹ Ibilin mo pa dyira a mapanawbi sa so karison saw a yapo do Egiptwaya, tan myan pangiloganan da siras adedekey kan babbaket da saw anchan yangay da si āmang nyo dya. ²⁰ Machita daba iktokto warawara da saw a makarwan danchi, ta matorohan sanchi so kagaganayan a yapo do tana do dya Egipto.”

²¹ Nagtongpal saw pōtotaw ni Jakob do tabwaw a naibahey dyira. Nanoroh si Jose so karison saw a akmas inbilinaw ni Paraon, kan tinorohan na pa sa so bahon da do rarahan.

²² Do katakatayisa dyira, tinorohan na pa sa so bayo a pagsokatan da, ki dadimaw intoroh na

di Benhamin kan tatdwa gasot a plata a pirak. ²³ Pinaw-itan na pa si āmang na so asa poho a malloko a asno a myan so karga do kagaganayan saw a yapo do Egipto kan asa poho pa a mabinayi a asno a myan so rara a irek, tināpay, kan kadwan pa a mākakan a machita no pamilya ni āmang na a komwan do Egipto. ²⁴ Katayoka na, pinayam na saw kakakteh naw. As do kakaro daw, binilin na sa a dyi sa maydidiman do rarahan.

²⁵ Do dāwri, komnaro sa do Egipto, as naybidi sa do Kanaan a yanan ni Jakob a āmang da.

²⁶ Do nakapakarapit daw do yanan āmang da, inbahey daw tabo a namarin dyira a kon da, “Sibibyay pa sawen si Jose! Iyaw magtoray do tābo a Egipto.” Ki do dāwri, taywara nableg si Jakob, as nagistayan a dya narawan pōso na, kan nanganohed aba dyira.

²⁷ Ki do kaistorya daw so tabo inbaheyaw ni Jose dyira, kan do nakaboya naw so karison saw a inpaw-it ni Jose a pagloganan na a mangay do Egipto, nagtalna danaw pōso naw. ²⁸ Binata ni Jakob a kāna, “Aysa! Anohdan ko na sichangori a sibibyay pa sawen si Jose a pōtot ko! Apabaw matarek a chakey ko. Basta yangay kwa chiban changori sakbay a madiman ako.”

46

No Kangay Da Jakob kan Pamilya Na do Egipto

¹ Do dāwri, naybabalay aba sa Jakob. Inrobwat da iyaw tabo a myan dyira, as nangay do Beerseba. Dawriw naparawatan na so dāton na

saw do Dyos a iyaw dinaydāyawaw ni simna Isaak a āmang na. ² Do dāwri a ahēp, naychirinan Dyos si Israel a si Jakob do asa parmata a kāna, “Jakob, Jakob.”

Tominbay si Jakob a kāna, “On mo Āpo. Cha ako dya.”

³ Binata no Dyos a kāna, “Yaken, ki iyaw Dyos a dinaydāyawaw ni āmang mo. Mamo kaba a mangay do Egipto, ta paypārohen ko sanchiw kapotōtan mo daw a mandan payparinen ko sa rakoh a nasyon. ⁴ Myan ako dyimo do kangay mwaya do Egipto, ki paybidihen ko sanchiw kapotōtan mo do dya a Kanaan. Myan anchi si Jose do yanan mo anchan madiman ka.”

⁵ Sinpangan na, komnaro sa Jakob do Beerseba. Insakay dan makakaktehaw si āmang da, siraw pōtot da saw, as kan siraw babbaket da saw do karison saw a intoroh ni Paraon a pagloganan da. ⁶ Inhap daw binyay da saw kan warawara da saw a nakpeh da do Kanaan, as nakakwan ni Jakob kan tabo kapotōtan na saw do Egipto. ⁷ On, inyonot na saw pōtot na saw a mahahakay kan mababakes, kan siraw apoko na saw a mahahakay kan mababakes.

⁸ Siraw nyaw mahahakay a kapotōtan ni Israel a si Jakob a nachirayay dya do Egipto: si Ruben a matoneng a pōtot ni Jakob. ⁹ Siraw mahahakay a pōtot ni Ruben, ki sa Hanok, Pallo, Hesron, kan Karmi. ¹⁰ Siraw mahahakay a pōtot ni Simeon, ki sa Jemwel, Jamin, Ohad, Jakin, Sohar, as kan si Saulo a anak no mabakesaw a taga Kanaan. ¹¹ Siraw mahahakay a pōtot ni Lebi, ki sa Gerson, Kohat, kan Merari. ¹² Siraw mahahakay a pōtot

ni Joda, ki sa Er, Onan, Sela, Pares, kan Sera. Ki sa Er kan Onan, ki nadiman sa do Kanaan. As siraw mahahakay a pōtot ni Pares, ki sa Hesron kan Hamol. ¹³ Siraw mahahakay a pōtot ni Issakar, ki sa Tola, Powa, Yob,* kan Simron. ¹⁴ Siraw mahahakay a pōtot ni Sebolon, ki sa Sered, Elon, kan Jaleel. ¹⁵ Siraw nyaw mahahakay a kamanganakan ni Lea a inyanak na di Jakob do Mesopotamya, kan myan paw anak da a mabakes a si Dina. Tabo saw pōtot kan apoko ni Jakob di Lea, ki tatdo poho kan tatdo.

¹⁶ Siraw mahahakay a pōtot ni Gad, ki sa Sipyon, Haggi, Soni, Esbon, Eri, Arodi, kan Areli. ¹⁷ Siraw mahahakay a pōtot ni Aser, ki sa Imna, Isba, Isbi, Berya, as kan Sera a kakteh da a mabakes. As siraw mahahakay a pōtot ni Berya, ki sa Heber kan Malkiel. ¹⁸ Siraw nyaw mahahakay a kamanganakan ni Silpa a iyaw adīpen a intoroh ni Laban di Lea a pōtot na, as inyanak naw nya sa di Jakob. Tabo sa, ki asa poho kan anem.

¹⁹ Siraw mahahakay a anak ni Rakel a baket ni Jakob, ki sa Jose kan Benhamin. ²⁰ Siraw mahahakay a pōtot ni Jose, ki sa Manasses kan Epraim a inyanak ni Asenat do Egipto. Si Asenat iyaw pōtotaw ni Potipera a iyaw pādyaw do syodad a mayngaran so Heliopolis. ²¹ Siraw mahahakay a pōtot ni Benhamin, ki sa Bela, Beker, Asbel, Gera, Naaman, Ehi, Ros, Moppim, Hoppim, kan Ard. ²² Tabo saw mahahakay a

* **46:13** 46:13 “Yob” manna “Jashob”.

kamanganakan ni Raket di Jakob, ki asa poho kan apat.

²³ Iyaw mahakay a pōtot ni Dan, ki si Hosim.

²⁴ Siraw mahahakay a pōtot ni Naptali, ki sa Jaseel, Goni, Jeser, kan Sillem. ²⁵ Siraw nyaw mahahakay a kamanganakan ni Bilha a iyaw adīpenaw a intoroh ni Laban di Raket a pōtot na, as inyanak na di Jakob. Papito sa a tabo.

²⁶ Anem a poho kan anem iyaw kapotōtan ni Jakob a nangay do Egipto. Nairāman abaw babbaket da no pōtot na saw ni Jakob do nya bidang. ²⁷ Dadwaw pōtot ni Jose a naiyanak do Egipto. Dawa, papito a poho† siraw tabo a kapotōtan ni Jakob do kangay naw do Egipto.

Sa Jakob do Egipto

²⁸ Do dāwri, do nakawaraw da Jakob do Egipto, pinanma ni Jakob si Joda di Jose, tan mapatakan naw rarahan a mangay do Gosen. Do nakaibahey danaw ni Jose di Joda, naybidi as nakaikwan na sira do tana a Gosen. ²⁹ Do dāwri, nanyeng a napasagāna si Jose so logan na, as nangay do Gosen a mangbayat si āmang na. Do nakawara naw, kinepkep na si āmang na, as nakatanyis nas nahay.

³⁰ Binata ni Jakob di Jose a kāna, “Changori, aran madiman ako na, ta naboya ko na imo, as napatakan ko na a sibibyay ka.”

³¹ Sinpangan na, binata ni Jose dyirad kakakteh na saw kan tabo a kapamilyaan ni āmang na a kāna, “Yangay kwa ibahey di Paraon a

† **46:27** 46:27 Iyaw bidangaya a papito a poho, malābit a nairāman si Jakob, Jose, kan siraw pōtot naw.

nangay dana dyaken kakakteh ko saya kan tabo a kapamilyaan ni āmang ko a yapo do Kanaan. ³² Ibahey ko pa dya a inyo a mahahakay, ki magpaspastor kamo, ta inyonot nyo tabo saw arban saw a karniro, kalding, kan bāka nyo, kan tabo a warawara nyo. ³³ Anchan tawagan naynyo ni Paraon, as iyahes na an āngo tarabāko nyo, ³⁴ ibahey nyonchi dya a kon nyo, ‘Yamen a tobotoboyen mo, ki magpaspastor kami so binyay a yapo pad kadēkey namen manda sichangori a akma siras kapoonan namen saw.’ An komwan atbay nyo, palobōsan na inyo a omyan do dya a Gosen,[‡] ta chababa da no taga Egipto saw magpaspastor.”

47

¹ Do nakapaybidiyaw ni Jose a yapo do Gosen a nangay a nangbayat da āmang kan kakakteh na saw, namidi so dadima dyirad kakakteh na saw a kayrayay na a mangay do yanan ni āri. Inbahey ni Jose di Paraon a kāna, “Nawara dana saw sa āmang kan siraw kakakteh ko saw a yapo do Kanaan. Pinanawbi da saw tabo a binyay da kan warawara da. Ari dana saw do Gosen.”

² Sinpangan na, inyam-āmmo na saw dadimaw a kakakteh na di Paraon.

³ Inyahes ni Paraon dyira a kāna, “Āngo tarabāko nyo?”

Tominbay sa a kon da, “Yamen a tobotoboyen mo āpo, ki magpaspastor kamyaw a akma siras kapoonan namen saw.” ⁴ Binata da pa

[‡] **46:34** 46:34 Do Gosen a logar, ki mabawa so dēkey do sintro nad Egipto.

a kon da, “Nangay kamyaw dya a omyan so dēkey a chimpo, mo āpo, ta taywara danaw kapaychapteng do Kanaan. Nalidyatan kamyaw daw kan aran siraw binyay namen saw, ta apabaw pangipastoran namen dyira. An ara mwa ipalōbos a omyan kami a tobotoboyen mo do Gosen, dawrinchiw yanan namen.”

⁵ Binata ni Paraon di Jose a kāna, “Sichangori, nawara danas āmang mo kan kakakteh mo saw dyimo. ⁶ Cha dyaw tana a Egipto, as imo danaw makatoneng a mamidi so maganay a tana dyira da. Palobōsan mo sa a omyan do Gosen. An myan dyiraw chapatak mo a maganay a mangipastor so binyay, siraw pagaywanen mo siras binyay ko saw.”

⁷ Sinpangan na, inhap ni Jose si Jakob a āmang na do yanan ni Paraon, tan iyam-āmmo na dya. Kinablaāwan ni Jakob Paraonaw, as nakabindisyon na sya. ⁸ Inyahes ni Paraon di Jakob a kāna, “Papira danaw tawen mo, mo āmang?”

⁹ Tominbay si Jakob a kāna, “Asa dana gasot kan tatdwa poho tawen do byay ko a mayadiyadis. Manyid nawri kan malidyat iyaw nakabyay ko do hapotayan tana. Ta no nakabibyay ko, ki akmabas kanaro no byay no kapoonan ko saw do kapayadiyadis da.” ¹⁰ Ki sakbay a nayam si Jakob, pinirwa na binindisyonan Paraonaw a nawriw kapadyos na dya. ¹¹ Do dāwri, pinachiyen sa ni Jose sa āmang na kan siraw kakakteh na saw do Egipto. Tinorohan na sa so kagaganayan a tana do sākop a Rameses do Gosen. Pinarin Jose iyaw bilinaw ni Paraon.

¹² Tinorohan na pa sa so kanen da āmang na, siraw kakakteh na saw, as kan tabo kapamilyaan saw ni āmang na sigon do karon adedekey a myan dyira.

No Kapaychapteng

¹³ Do dāwri, naypaypataywara danaw kapaychapteng, kan apaba polos tomobo do aran dino a yanan do Egipto kan do Kanaan. Dawa, oltimo a malidyatan saw tawotawo daw. ¹⁴ Nangay sa di Jose a gomnātang so irek da. Maynamot do dāwri, chinpeh a tabo ni Jose iyaw kwarta daw a pagbāyad no tawotawo a yapo do Egipto kan Kanaan. Inyangay na kinapyaw kwartaw do palasyowaw ni Paraon. ¹⁵ Do nakapatawos danaw no kwarta no taga Egipto kan Kanaan, nangay saw taga Egiptwaw di Jose, as nachikakaāsi sa a kon da, “Torohan mo pa yamen so kanen namen. Āngo ta nonolay mo yamen a madiman do kapanyideb mo a maynamot do kabon kwarta namen.”

¹⁶ Ki tominbay si Jose dyira a kāna, “An abo danaw kwarta nyo, sira danaw binyay nyo saw yangay nyo dya, ta tādyan ko so kanen nyo.”

¹⁷ Dawa, inyangay da saw binyay da saw di Jose a akmas kabalyo, karniro, kalding, bāka, kan asno da saw, ta nawriw itādi das kanen da. As do dāwri a tawen, tinorohan na sa so kanen da a tādi no binyay da saw.

¹⁸ Do somnaronwaw a tawen, nangay dana sa di Jose, as binata da a kon da, “Āpo, chapatak mo a arabaw kwarta namen, as komwan binyay namen, ta dyira mo na a tabo. Araba polos

maitoroh namen dyimo, an dyi danaw inawan namen saya kan siraw tana namen saw. ¹⁹ Āngo ta nonolay mo yamen a madiman do salapen mo. An komwan, mangbayo tana namen saya, ta apabanchiw tomobo. Sichangori, panādi namen danaw inawan namen kan tana namen saw so kanen. Mayparin kami na adīpen ni Paraon, as dyira narana saw tana namen saya. Ki torohan mo pakono yamen so irek tan mabyay kami, as kan binyi tan myan paw maimoha namen do tana namen saya.”

²⁰ Sinpangan na, ginātang a tabo ni Jose iyaw tana saya do Egipto tan dyira dana sa ni Paraon. Katayitayisa a taga Egipto, ki pīlit darana sa inlāko iyaw tana da saw, ata, taywara danaw kapaychapteng. Dawa, nayparin a dyira tabo no āryaw siraw tanaw do Egipto. ²¹ As siraw tabo tawotawo, ki inadīpen sa ni Jose do intīro a Egipto.* ²² No moyboh a tana a dyi na ginātang ni Jose, ki tana saw no papādi saw. Machita daba ilāko, ta nāw a myan itorotoroh ni Paraon dyira a yapo do binglay na a kanen.

²³ Sinpangan na, binata ni Jose dyirad tawotawo saw daw a kāna, “Sichangori, ginātang ko naynyo kontodo tana nyo saw a dyira ni Paraon. Cha dyaw binyi nyo a imoha nyo do tana nyo saw a ginātang na. ²⁴ Ki anchan magāpit kamo, itoroh nyonchi di Paraon iyaw apagkalima naw. Iyaw mabidinaw, ki dyira nyo a binyi kan dyira nyo a kanen kan pamilya nyo.”

* **47:21** 47:21 Mana “Pinayadis na saw tawotawo ni Jose do masngen saw a syodad a myan so agāmang tan maydaydamnay a binglayan kanen da”.

²⁵ Nyaw initbay da a kon da, “Imom āpo, nangisalākan dyamen tan dyi kami a madiman. Dawa, mayparin kami a adipen ni Paraon, kan chahwahok mo pakono yamen, mo āpo.”

²⁶ Dawa, pinayparin ni Jose a linteg do Egipto iyaw no apagkalima no tabo a āpit, ki dyira ni Paraon. Aran sichangori, ki komwan paw mawnonotan. Siraw tana lang no papādi saw dya inhap ni Paraon.

No Kapanawdyan a Akdawen ni Jakob

²⁷ Siraw Israelitaw mana siraw kapotōtanaw ni Jakob, minyan sa do Egipto do tana a mayngaran so Gosen. Nakahap sa so tana daw,[†] as taywara naypāro anak da. ²⁸ As si Jakob, ki minyan so asa poho pa kan papito a katawen do Egipto. Iyaw kanaro no byay na, ki narapit naw asa gasot kan apat a poho, kan papito a katawen. ²⁹ Do kasngen danaw no kadiman na, pinatawag na si Jose a pōtot na, as nakabata na sya a kāna, “An chakey mo a ipaboyaw kāsi mo dyaken, pangayen mo tanoro mwaya do payawan dayan padang[‡] kwaya a pangilasīnan a tongpalen monchiw akdawen ko dyimo. Ikari mo a itābon mwaba yaken do dya Egipto. ³⁰ Anchan madiman ako akmas kapoonan ko saw, ikaro monchi yaken yapo do Egiptwaya tan yangay mo yaken do yanan daw a itābon.”

Tominbay si Jose a kāna, “On mo āmang, tongpalen konchiw nawri.”

[†] **47:27** 47:27 Mana “Bomnaknang sa daw”. [‡] **47:29** 47:29 Gen. 24:2

³¹ Ki binata ni Jakob a kāna, “An komwan, isapata mo a parinen mo.” Dawa, insapata ni Jose. Do dāwri, nagdomog si Jakob do yanan katri na, as nagdaydāyaw do Dyos. §

48

No Kabindisyon ni Jakob Sa Epraim kan Manasses

¹ Naynam aba, do asa karaw, nadāmag ni Jose a maganyit si āmang na. Inhap na saw dadwaw a pōtot na a sa Manasses kan Epraim, as nakangay da do yanan āmang na. ² Do nakadamāgaw sya ni Jakob a nawara si Jose a pōtot na, pinilit naw inawan naw a maydisna do katri naw.

³ Binata ni Jakob di Jose a kāna, “Napaboyaw dyaken iyaw Manakabalin a Dyos do Tābo do kachwaw do kayan kwaw do Los do tana no Kanaan, as dawriw nangbindisyonan na dyaken.

⁴ Binata no Dyos dyaken a kāna, ‘Torohan konchimo so āro a pōtot mo, kan pārohen ko sanchiw kapotōtan mo tan payparinen koymo a āmang no āro a nasnasyon. Itoroh konchiw nyaya tana a dyira dan kapotōtan mo a abos pandan.’ ”

⁵ Tinongtong ni Jakob naychirin a kāna, “Imom Jose, ibidang ko sa a pōtot ko siraw dadwaya mahahakay a pōtot mo a nayanak do Egiptwaya sakbay a nangay ako dya. On, ibidang ko a dyaken dana sa Epraim kan Manasses a akmas

§ 47:31 47:31 Mana “nagsanggiran naw iigpetan ni Jakob sarokod naw a nagdaydāyaw do Dyos”. Heb. 11:21

Ruben kan Simeon. ⁶ Ki an myan pa sanchiw somarono dyira a maipōtot mo, ki dyira mo. As maynamot do tana a matāwid danchi, ki yapo dananchi da Epraim kan Manasses iyaw tāwid da. ⁷ Parinen ko nyaya a maynamot di Rakel a ānang mo. Ta do nakapaybidi kwaw a yapo do Mesopotamya, taywara nagmamamyo ako do kayam namen, ta nadiman si ānang mo a baket ko do tana a Kanaan a masngen do idi a Eprata. Dawa, intābon ko daw do bitaw no rarahān a komwan do Eprata.” Betlehem dana sichangori iyaw Eprataw do kaychowa.

⁸ Do nakaboyaw sya ni Jakob siras dadwaw a pōtot ni Jose a mahahakay, inyahes na a kāna, “Sino saw nyaya kamotdehan?”

⁹ Initbay ni Jose a kāna, “Siraw nya, mo āmang, intoroh no Dyos a motdeh ko do kayan kwaya do dya.”

Binata ni Jakob dya a kāna, “Pasngenen mo sa dyaken tan bindisyonan ko sa.” ¹⁰ Binata ni Jakob komwan a maynamot ta makaboya paba do kamalkem na. Dawa, pinasngen sa ni Jose dyaw motdeh na saw. Kinepkep sa ni Jakob, as nakadadek na sira.

¹¹ Binata ni Jakob di Jose a kāna, “Polos a hahawen ko paba mirwa ta mayboya. Ki maynamot do kāsi no Dyos, naboya ko paymo a aran sira paw motdeh mo saya.” ¹² Katayoka na, pinabawa ni Jose saw pōtot naw a yapo do masngenaw

do tōd* ni Jakob, as nakapagrōkob na do ratag do salapenaw ni āmang na a mangipaboya so kapagdāyaw na dya.

¹³ Sinpangan na, pinaydogod ni Jose si Epraim do anmwaw no kaholi a tanoro ni Jakob, as si Manasses do kawanan naw. ¹⁴ Ki pinaytopdis ni Jakob tachay na saw, as pinalapaw naw kawanan naw do ohwaw ni Epraim a ādi na. As pinalapaw naw kaholyaw a tanoro na do ohwaw ni Manasses a matoneng. ¹⁵ Katayoka na, binindisyonan sa ni Jakob,† as binata na a kāna, “No Dyos pakono a dinaydāyaw da simna āpong ko

a si Abraham kan āmang ko a si Isaak, ombindisyon dyinyo.

On, iyaw Dyosaya a nangaywan dyaken a nanda sichangori,

¹⁶ iya paw anghilaw‡ a nangisalākan dyaken do tabo a marahet.

Iya pakono ombindisyon siras dadwa saya a pōtot mo.

As maynamot dyirad dadwa saya,

polos pakononchi a dya mawayakan ngaran ko

kan ngaran da simna āpong kos Abraham kan si Isaak a āmang ko.

Maypāro pakononchiw kapotōtan da do hapotayan tana.”

* **48:12** 48:12 Do dadakay dan Hebreo, an ibahey da a nasapnyi mana napangay adekeyaw do tōd no asa tawo, no chakey na batahen, ki naibidang nawri a anak a dyira na. Gen. 30:3; 50:23

† **48:15** 48:15 Do Hebreo a chirin, ki “binindisyonan ni Jakob si Jose”. ‡ **48:16** 48:16 Gen. 22:11

¹⁷ Nagmamayo si Jose do kaboya naw a iyaw kawatanaw a tonoro ni āmang na, ki pinalapaw na do ohwaw ni Epraim. Dawa, inigpet ni Jose iyaw tanorwaw ni āmang na tan padatoken na do ohwaw ni Manasses. ¹⁸ Binata ni Jose a kāna, “Komwan aba, mo āmang, ta nyaw matoneng. Iyaw machita a palapawan mo so kawatanaya tanoro mo.”

¹⁹ Ki maskeh si āmang na, as binata na a kāna, “On mo anak ko, chapatak ko. Masisita panchiw kapotōtan ni Manasses. Ki alit na, mimyan paw kapotōtan no ādi naya, ta mayparin sanchi a āro a nasnasyon.”

²⁰ Binindisyonan na sa do dāwri a araw. Binata na pa a kāna, “Siranchiw ngaran nyo a dadwaw, osaren dan Israelita saw a kapotōtan ko an mangbindisyon sa. Batahen danchi a kon da, ‘Payparinen na pakono inyo ni Apo Dyos a akmas pinarin na da Epraim kan Manasses.’ ” Dawa, pinanōma na si Epraim kan Manasses.

²¹ Katayoka na, binata na di Jose a kāna, “Maboya mo a makey dana mawsep byay ko. Ki aran komwan, myan anchiw Dyos dyinyo, as paybidyen nanchinyo do tana a Kanaan a dyira no kapoonan nyo saw. ²² Ta sirabaw kakakteh mo, an dya imo iyaw panorohan ko so tana a Sikem a inhap ko dyirad Amoreo saw a tawotawo maynamot do bahayang kan pana ko.” §

49

No Kapanawdyan a Chirin ni Jakob

¹ Katayoka na, tinawagan sa ni Jakob siraw pōtot naw a mahahakay, as binata na a kāna, “Maypasngen kamo dyaken, ta ibahey ko iyaw maparin dyinyo do masakbayan.

² “Inyo a pōtot ko, maypasngen kamo dyaken a si Jakob.
Sichangori, adngeyen nyo yaken a āmang nyo a si Israel.

³ “Ruben, imo matoneng.
Imo pinakaayit ko.
Imo no dāmo a pōtot ko do kayiten ko pa.
Imo katotohosan kan katotorayan dyirad tabo a pōtot ko.

⁴ Ki akma kay ranom a dya mabengbeng, ta maigpet mwabaw inawan mo.
Inoknod mo iyaw minabakes kwaw.
On, linaposan mo iyaw ngaran ni āmang mo.
Dawa, imo pabanchiw katotohosan.*

⁵ “As inyom Simeon kan Lebi, ki mayengay kamo.
Pirmi nyo a asoten bahayang nyo a mamarin so kinaranggas.

⁶ Aysa! Machibawa ako do marahet saya tōlag nyo.
Machirāman akwaba do sililimed saya a pagsarsaritāan nyo,
ta nangdimdiman kamo so tawo do soli nyo,
as kan siswabaken nyo sa bongbonghwen bāka saw do katangsit nyo.

⁷ Mabay kamo pakono do kasoli nyowaya, ta taywara kamwaya so karanggas.

* **49:4** 49:4 Gen. 35:22

Mabay kamo pakono do kasantolihen nyowaya,
 ta oyod kamwaya so karanggas.
 Paisyayen konchiw kapotōtan nyo do partīdos
 ni Jakob,
 kan paychawpiten ko sanchi do tana no
 Israel. †

8 “Imom Joda, dayāwen danchimo no kakakteh
 mo saya.

Abāken mo saw kabōsor mo,‡
 as rokrokōban danchimo no kakakteh mo
 saya.

9 Akma kaw bomaro a lion, mo Joda
 a somnabat a yapo do nangdimanan mos
 kanen mo.

On, akma kaw lion a mayyenenet kan maypok-
 tad.

Abaw makaitored a mangriribok dyimo.

10 Nāw monchim Joda a igpet baston no āri,
 as tongtongen naw magtoray no kapotōtan
 mo saw
 mandanchan kawara no āryaw a akin dyira sya,
 ta iyanchiw tongpalen no tabo a tawotawo
 do bilbilin na.

11 Igālot monchiw asno mo do atngehaw no
 ōbas,
 as kaigālot monchis orbon naw do kaga-
 ganayan a yangaw no ōbas.

Akmanchiw maparin a paybasabasan so laylay
 mo mabaya a palek

† 49:7 49:7 Aran komwan batahen ni Jakob, tabo bindisyon kan
 abay, ki si Āpo Dyos iyaw mangtongpal sya. ‡ 49:8 49:8 Do
 Hebreo a chirin, ki “No tanoro mo, ki myan anchi do lagaw no
 kabōsor mo saw”.

- a yapo do asoy no ōbas a maynamot do kārōnchin asi na.
- 12 Mabahebaheng anchiw mata mo kan palek, as maydaydak nyepen mo kan gātas maynamot do kārōn maganay a kanen mo.
- 13 “Imom Sebolon, ki omyan kanchi do payis no kanayan.
Do banwa mo, maganay a pagpondwan danchin gapor.
As no tana mo, ki makarapit anchi do Sidon.
- 14 “Imom Issakar, akma kay mayit a asno a pirmi a maypoktad do payapayawan no pagkargaan na.
- 15 Ki an maboya mo a maganay paynaynahahan mwaw
kan makaay-āyo tana mwaw daw,
maybobokot kanchi a mayrara so marahmet,
kan ipaitoray monchiw inawan mo do kapaytarabāko a inkapilītan.
- 16 “Imom Dan, itorayan mo sanchiw tawotawo mo
a akmas kadwan saw a tribo no Israel.
- 17 Akma kanchiw boday do bit no rarahan akmay mārem do ayaman
a manonyit so kokod no kabalyo
tan masday nakasakayaw a mayhaharag do tana.
- 18 “Imom ĀPO, hahawen ko iyaw kapangisalākan mo dyamen.

- 19 “Imom Gad, myan anchiw bonggoy a mangraot dyimo,
ki lakatan mo sanchi a daropen do kapagsonod da.
- 20 “Imom Aser, mapahtot anchiw tana mo so āro a maganay a āpit.
Yapod āpit saya, maitoroh monchiw maīmas a kanen a akmas kanen dan ar-āri.
- 21 “Imom Naptali, akma kaw mabinayi a ogsa a siwayawaya.
Mapipintas anchi so anak.§
- 22 “Imom Jose, akma kay awat a naimoha do payis no akbod.*
Maasiw awataw, kan romapit yangayangaw naw do bit no ahad.
- 23 Maranggas sanchiw magbai a mangraot dyimo
Panahen danchimo do taywara kaipsok da dyimo.
- 24 Ki mahodyihodyi abaw bai mwaw a igpet mo,
kan mayit tachay mo
a maynamot do sidong no Mabileg a Dyos ni Jakob
a iyaw Mangipaspastor kan iyaw Mangayaywan so Israel.†

§ 49:21 49:21 Mana “Makakadadaw saw chirin na.” * 49:22 49:22 Do kadwan saw a manyoskripto, ki “Imom Jose, ki akma kay bolaw a asno a masngen do akbod. Akma kay orbon a kabalyo do paytokotokonan.” † 49:24 49:24 Do Hebreo a chirin, ki “No Lāyit no Israel”.

25 On, sidongan anchimo no Dyosaya a dayāwen ko a āmang mo.

Iyaw Dyos a Manakabalin do Tābo, mangbindisyon dyimo.

Bindisyonan naymo so chimoy a yapo do hanyit kan ranom a yapo do irahem no tana.

Bindisyonan na paymo do āro a binyay kan kapotōtan mo.

26 Ta mabosboslon nakabindisyon na dyaken ni Āpo Dyos kan dyirad aāmang ko saw‡ kan dyirad nanōma saya paytoytokonan a dya mabdibdis.

On, omyan pakono nya bindisyon dyimom Jose, imo a napidi§ dyirad tabo a kakakteh mo.

27 “Imom Benhamin, akma kay maranggas a bolaw a chito.

An māraw, pirmi ka mangsangrab so kanen mo,

as an mahep binglayan mo ināgaw mwaw.” Nyaw binata ni Jakob.

28 Siraw nyaw nayparin a asa poho kan dadwa a trībo no Israel mana Jakob. Nyaw inbahey ni āmang da do kabindisyon naw so katayitayisa dyira sigon do omnwaw a pamakāda na a ichirin do katakatayisa dyira.

No Kadiman kan Kaitābon ni Jakob

29 Katayoka na, binilin ni Jakob pōtot na saw a kāna, “Changori, makey ako na madiman a

‡ 49:26 49:26 Do Hebreo a chirin, ki “kan siraw abos pandan a tokotokon”. § 49:26 49:26 Do Hebreo a chirin, ki “nakoronaan a prinsipi”.

machasa dyirad kapoonan ko saw. Itābon nyonchi yaken do nakaitabōnan daw no kapoonan ko saw do aschipaw do bengkag ni Epron a Heteo. ³⁰ Iyaw nyaya aschip, ki myan do bengkag do Makpela do dayāen logar a Mamre do tana Kanaan. Ginātang ni Abraham nyaya aschip kan bengkag di Epron a Heteo a pangitabōnan.*

³¹ Dawriw nakaitabōnan da Abraham kan Sara a baket na. As dawri paw nakaitabōnan da Isaak kan Rebekka. As dawriw nangitabōnan kos Lea.

³² Nagātang nyaya bengkag kan aschip dyirad Heteo saw a tawo kaychowa pa.”

³³ Do katayokaw no kapambililin ni Jakob, minirwa naypoktad do katri naw, as nawri danaw nakabitosan no anges na.

50

¹ Kinepkep ni Jose si āmang na a tomnanyitanyis, kan dinadek naw rōpa naw. ² Katayoka na, binilin ni Jose siraw mangāgasaw a magsirbi dya, tan balsamaren da si āmang na. Dawa, binalsamar da. ³ Apat a poho a karaw iyaw pinarin da, ta nyaw gagāngay a kahay no kapagbalsamar. Nagmanmanto saw taga Egiptwaw so papito a poho a karaw a maynamot do nakadiman ni āmang ni Jose.

⁴ Do katayokaw no chimpo no nakapagmanto da, binata ni Jose dyirad opisyalis saw no āri a kāna, “An chāsi nyo yaken, ibahey nyo nya saya chirin ko di Paraon a kon nyo, ⁵ ‘Do kakalo a madiman ni āmang ko, pinagsapata na yaken a

* **49:30** 49:30 Gen. 23:1-20; 25:9-10

itābon ko do tanem na do aschipaw a inpabang-bang na do tana a Kanaan. Dawa, palobōsan mo pakono yaken a mangay a mangitābon si āmang ko. Ara, ta maybidi akonchi.’ ”

⁶ Ki nyaw inbahey ni Paraonaw a kāna, “On, yangay mo a itābon si āmang mo a akmas insapata mo dya.”

⁷ Do dāwri, inyangay ni Jose a intābon si āmang na. Minonot sa di Jose a mangay do Kanaan tabo opisyalis saw ni Paraon, siraw panglakayen saw do palasyo na, as kan siraw tabo pangpangolwen saw do Egipto. ⁸ Minonot saw tabo a pamilya ni Jose, siraw mahahakay a kakakteh na kan tabo a pamilya ni āmang na. Sira danaw adedekey da saw kan siraw karniro, kalding, kan bāka da saw nabidin do tana a Gosen. ⁹ Myan pa saw soldādo a nachisakay do logan sa a pachigobat kan nakakabalyo a minonot di Jose. Taywaraw kāro no bonggoy da.

¹⁰ Do nakapakarapit daw do pangirkan daw do Atad do dāya naw do Oksong a Jordan, kinalyak daw nagdongdong-aw. Do dāwri, papito a karaw a pinarin ni Jose iyaw dadakay daw a kapagdongdong-aw. ¹¹ Do nakaboya daw no omidyaw do Kanaan so nyaya kapagdongdong-aw da do Atad, binata da a kon da, “Taywaraya makapaynyin nyaya a kapagdongdong-aw no taga Egipto saya.” Dawa, nayngaran nawri a logar do dāya nad Jordan so Abel-misraim.*

* **50:11** 50:11 No chakey na batahen “Abel-misraim” do chirin a Hebreo, ki “dongdong-aw dan taga Egipto”.

¹² As dawa, pinarin dan pōtotaw ni Jakob iyaw inbilin naw dyira, ¹³ ta inyangay daw bangkay naw do tana a Kanaan, as intābon da do aschipaw a myan do bengkag no Makpela do dayāen logar a Mamre. Iyaw nya aschip kan bengkag, ginātangaw ni Abraham di Epron a Heteo tan payparinen na pangitabōnan. ¹⁴ Katayoka ni Jose a nangitābon si āmang na, naybidi do Egipto kontodo siraw kakakteh na saw kan siraw tabo tawotawowaw a minonot dya do kaitābon ni āmang na.

No Kaibahey ni Jose so Dyi Na a Kapamahes

¹⁵ Katayoka no nakadimanaw ni āmang da, namo saw mahahakayaw a kakakteh ni Jose. Binatabata da a kon da, “Āngwan ari pa yaten ni Jose a ipsok, as bahsen na yaten do marahetaw a pinarin ta dya do kachwaw?” ¹⁶ Dawa, nyaw inpaibahey da di Jose a kon da, “Sakbay a nadiman si āmang, ¹⁷ inbilin na dyamen a ibahey namen dyimo nya a kāna, ‘Pakawanen mo pakono saw mahahakay a kakakteh mo do gatos da dyimo kan do marahetaw a pinarin da dyimo do kachwaw.’ Dawa, chāsi mo pa yamen, yamen a magsirsīrbi do Dyos ni āmang mo, ta pakawanen mo pa yamen do gatos namen dyimo.” Tomnanyis si Jose do nakadāmag naw so nyaya.

¹⁸ Sinpangan na, siraw kakakteh naw, ki nangay sa di Jose, as nagrōkob sa do tana do salapen na. Binata da a kon da, “Cha kami dya a mayparin a adīpen mo.”

19 Binata ni Jose dyira a kāna, “Mamo kamo aba, ta polos a dyi kwa salsalyan chakey no Dyos. 20 Panggep nyo mamarin so marahet dyaken do kachwaw, ki pinayparin no Dyos a maganay a akmas naporinaya changori tan dya madiman āro a tawotawo do kapteng.† 21 Dawa, abaw chamo nyo, ta yaken makatoneng dyinyo kan siraw kamotdehan nyo.” Do dāwri, inahwahok na sa do makadadaw saw a chirin na a pinapaydamnay so kapangtokto da.

No Kadiman ni Jose

22 Tinongtong ni Jose iyaw minyan do Egipto kontodo saw tabo a pamilya ni āmang na. Magtawen so asa gasot kan asa poho do kadiman na. 23 Ki sakbay no kadiman na, naboya ni Josew apoko na saw do toben yapo dyirad pōtotaw ni Epraim. As do kaiyanak dan apoko naw do tōd a siraw pōtotaw ni Makir a pōtot ni Manasses, sinapnyi sa ni Jose do yanan tōd na.‡

24 Do asa karaw, binata ni Jose dyirad kakakteh na saw a kāna, “Makalo danaw kabitos no anges ko. Ki aran komwan, chapatak ko a no Dyos masigorādo a mangaywan dyinyo. Ikaro nanchinyo do dya a tana, as paybidihen nanchinyo do tanaw a insapata na da simna Abraham, Isaak, kan āmang tas Jakob.” 25 Katayoka na, pinagsapata na saw kapotōtan no Israel a kāna, “Masigorādo ko a no Dyos, ki mangaywan dyinyo, as anchan pabidihen

† 50:20 50:20 Rom. 8:28 ‡ 50:23 50:23 No chakey na batahen nya dadakay a “sinapnyi do yanan tōd,” ki inbidang na saw adedekeyaw a dyira na. Gen. 48:12

naayno do dawri a tana, isapata nyo dyaken a panawbi nyonchiw tohatohang ko.”²⁶ Nadiman si Jose do kapagtawen na so 110. Binalsamar da iyaw inawan na, as nakailongon da sya do Egipto.

cciv

Chirin ni Āpo Dyos
Ibatan: Chirin ni Āpo Dyos (Bible)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ibatan)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

eadda728-8d3f-59ce-b1f6-7f4690e1023d